

2. ON (29147) pron

ón (228), on (205); ón OrzQuin (15), GrzepGeom (3), BiałKat (27), Strum (28), KochPhaen (3), KochPam, KochPieś (4), KochTar (2), PudłFr (9), ZawJeft, KochCzJan, KochFrag, OrzJan (10), WyprPl; on OpecŻyw (38), OpecŻywSandP, ForCnR (11), MurzHist (5), MurzNT (17), KochTr, KochJez, KochFr (7), KochMRot, KochFragJan, JanNKar (11), GosłCast; ón : on Mącz (4:5), SienLek (19:19), Oczko (8:1), KochPs (1:6), KochWr (4:3), GórnTroas (8:3), SarnStat (72:57), SiebRozmyśl (6:16). ◇ on- (2085), ón- (377); ón- GrzepGeom (20); on- : ón- BiałKat (19:140), Strum (1:148), Oczko (7:53), ZawJeft (5:1), SiebRozmyśl (149:15).

sg m N ón (3251). ◇ G onégo (2483); -égo (158), -ego (68), -(e)go (2257); -égo Oczko (6), KochFr, PudłFr (2), KochWrJan, ZawJeft (2), GórnTroas (3), KochCzJan, KochAp, OrzJan (4), JanNKar (3), GosłCast (5); -ego ForCnR, Strum (16), KochFragJan; -égo : -ego OpecŻyw (4:11), OpecŻywList (1:1), MurzNT (4:8), OrzQuin (1:8), SienLek (1:1), BiałKat (1:19), SarnStat (101:1), SiebRozmyśl (16:1). ◇ D onému (632), onymu (1); -ému : -ymu PaprPan (6:1); ~ -ému (52), -emu (16), -ęmu (5), -(e)mu (559); -emu ForCnR, OrzQuin (3), BiałKat (8), Strum (2); -ęmu MurzHist, MurzNT (4); -ému : -emu OpecŻyw (2:2). ◇ A onégo (921), on (1930); -égo (55), -ego (21), -(e)go (845); -égo JanNKar, SarnStat (47), SiebRozmyśl (4), GosłCast; -ego ForCnR, MurzHist (4), OrzQuin (4), BiałKat (7), Strum; -égo : -ego OpecŻyw (2:4). ◇ I onym (563), onem (13); -em RejPs (2), MurzNT, KlonŻal, GórnRozm (2); -ym : -em FalZioł (11:2), LibMal (2:1), BibRadz (10:1), SkarJedn (6:1), SkarŻyw (47:1), KlonWor (3:1); ~ -em (1), -(e)m (12). ◇ L onym (659), onem (22); -em RejKup, MurzHist (4), MurzNT, BudNT (2), GrabPospR, -ym : -em RejRozpr (1:1), BibRadz (11:1), BudBib (4:2), ModrzBaz (2:8), PaprUp (4:1); ~ -em (3), -ęm (2), -(e)m (17); -em MurzNT; -em : -ęm MurzHist (2:2). ◇ V on (3). ◇ f N ona (1089), onå (15), on(a) (116); -å Kwiat Książ (4); -a : -å KrowObr (12:1), Leop (17:2), BibRadz (31:2), BudBib (8:1), Strum (6:1), SkarŻyw (84:3), GórnTroas (6:1). ◇ G onéj (1739), oné (12), ony (6), onyj (5) MurzHist, MurzNT (4); -y CzahTr, -éj : -y MetrKor (1:2), LibMal (4:1), GrabowSet (2:1), GosłCast (7:1); -éj : -é OpecŻyw (8:12); ~ -éj (213), -ej (11), -(e)j (1515); -ej ForCnR; -éj : -ej OpecŻyw (2:6), SienLek (8:3), Strum (11:1). ◇ D onéj (291), oné (1); -éj : -é OpecŻyw (5:1); ~ -éj (21), -ej (2), -(e)j (268); -éj : -ej OpecŻyw (2:2). ◇ A onę (1467) [w tym: -e (34), -em (1)], oną (2), onę a. oną (19); -ę : -ą GórnDworz (43:1), GórnRozm (14:1). ◇ I oną (394). ◇ L onéj (613), oné (12), ony (2), onyj (1) MurzNT; -éj : -é OpecŻyw (18:11), OpecŻywSandR (1:1); -éj : -y CzahTr (5:2); ~ -éj (66), -ej (8), -(e)j (539); -ej ForCnR; -éj : -ej OpecŻyw (7:6), SienLek (4:1). ◇ N n ono (930), oné (1); -o : -é OrzQuin (6:1). ◇ G onégo (1301); -égo (104), -ego (40), -(e)go (1157); -ego SienLek (8), Strum (4); -égo : -ego OpecŻyw (3:17), MurzNT (1:4), OrzQuin (1:4), BiałKat (2:5). ◇ D onemu (161); -emu (5) OpecŻyw, OrzQuin (2), SienLek, BiałKat, -ému (1) SiebRozmyśl -ęmu MurzNT (2), -(e)mu (153). ◇ A ono (1589), oné (7), on(e)go (2); oné RejRozm; ono : oné LibLeg (3:1), LibMal (11:1), OrzQuin (28:1), SkarŻyw (132:1), SarnStat (40:1), PowodPr (6:1); ono : onégo GliczKsiąż (14:2); ~ -é (2), -(e) (5). ◇ I onym (250), on(e)m (5); -(e)m RejPs, RejKup, GórnRozm; -ym : -(e)m FalZioł (11:1), BibRadz (6:1). ◇ L onym (437), on(e)m (19); -(e)m RejPs (3), RejKup (2), BudNT, ModrzBaz (3); -ym : -(e)m UstPraw (7:1), BibRadz (18:6), GórnDworz (5:1), GórnRozm (1:2). ◇ V ono (2). ◇ pl N m pers oni (1193), on(e) (1) SkarŻyw (61:1;572). m an oni

(13), ony (9), oné (2); oni *HistRzym*, *RejPos* (2), *BielSpr*, *CzahTr* (5); ony *RejAp*, *RejZwierc* (5); oné *SarnStat*; oni : ony : oné *FalZioł* (-:1:1), *HistAl* (2:1), *RejWiz* (2:1); -é (1), -(e) (1). subst ony (586), oné (269); -y *LibLeg* (3), *MetrKor*, *BierRaj*, *BierEz* (3), *OpecŻyw* (8), *ForCnR*, *PatKaz II* (2), *FalZioł* (18), *RejPs* (6), *RejRozpr*, *RejJóz*, *SeklKat*, *HistAl* (3), *KromRozm I* (2), *KromRozm II* (6), *KromRozm III* (7), *LubPs* (6), *GroicPorz* (3), *KrowObr* (2), *RejWiz* (49), *OrzList*, *UstPraw* (2), *RejFig*, *RejZwierz* (2), *BibRadz* (16), *BielKron* (12), *GrzegRóżn*, *KwiatKsiąż* (4), *Mącz* (2), *SarnUzn* (2), *SienLek* (3), *RejAp* (27), *GrzepGeom*, *RejPos* (149), *BiałKat* (4), *BielSat* (3), *GrzegŚm* (7), *HistLan* (2), *KuczbKat* (21), *RejZwierc* (64), *BielSpr* (3), *WujJudConf* (2), *RejPpsRozpr* (3), *RejPosWstaw*, *Strum* (6), *KochPs*, *StryjKron* (3), *BielSjem* (2), *KochPieś* (2), *PudłDydo*; -é *BielŻyw*, *BielŻywGlab*, *LibMal*, *OrzRozm* (6), *LeovPrzep* (2), *WujJud* (6), *BudNT* (6), *Oczko* (2), *MWilKHist*, *KlonŻal* (2), *ReszPrz* (2), *ReszHoz*, *ReszList* (2), *PudłFr*, *GórnRozm* (2), *ActReg* (2), *GostGosp*, *GórnTroas* (3), *GrabowSet* (2), *OrzJan*, *LatHar* (11), *KolakCath*, *WysKaz* (4), *JanNKar* (2), *SarnStat* (22), *KlonKr*, *KmitaSpit*, *PowodPr* (2), *CzahTr* (5), *GosłCast*, *KlonWor* (4); -y : -é *GlabGad* (1:17), *MiechGlab* (3:3), *RejKup* (7:2), *Diar* (1:1), *GliczKsiąż* (1:1), *Leop* (1:9), *OrzQuin* (1:3), *GórnDworz* (2:11), *BudBib* (8:1), *CzechRozm* (19:12), *PaprpPan* (2:1), *ModrzBaz* (1:31), *SkarJedn* (9:3), *SkarŻyw* (25:15), *CzechEp* (8:9), *NiemObr* (6:4), *BielRozm* (1:1), *KochWr* (1:1), *GrochKal* (1:2), *Phil* (4:1), *WujNT* (2:28), *SiebRozmyśl* (1:7), *SkarKaz* (6:4), *SkarKazSej* (3:3); ~ -é (54), -(e) (215). ◇ *G* onych (2038). ◇ *D* onym (673), oném (20); -ém *RejPs* (11), *ComCrac* (2); -ym : -ém *FalZioł* (7:2), *MurzNT* (1: 1), *BibRadz* (19:1), *GórnDworz* (4:1), *ModrzBaz* (21:2); ~ -ém (1), -(e)m (19). ◇ *A m pers* ony (412), oné (218), onych (101); -y *MetrKor*, *ZapWar*, *BierRozm*, *WróbŻółt* (2), *RejRozpr* (2), *SeklKat*, *RejKup*, *KromRozm I*, *MurzHist*, *MurzNT* (4), *KromRozm II* (3), *LubPs* (5), *GroicPorz* (3), *GroicPorzRej*, *UstPraw*, *Mącz*, *RejAp* (24), *HistRzym* (8), *BiałKat* (8), *HistLan*, *KuczbKat* (7), *BielSpr*, *RejPosWstaw* (2), *WierKróc*, *BiałKaz* (3), *KochPhaen*, *ReszList*, *BielSen*, *BielRozm*, *GostGosp*; -é *BielŻyw*, *LibMal* (3), *OrzRozm*, *LeovPrzep*, *Oczko*, *MWilKHist*, *CzechEpPorz*, *ReszPrz* (2), *ReszHoz*, *WerGośc* (6), *WerKaz*, *ArtKanc* (3), *GórnRozm* (4), *GrabowSet* (4), *KochFrag*, *OrzJan* (4), *LatHar* (5), *PowodPr*, *KlonFlis*, *GosłCast*, *SapEpit*, *KlonWor*; -ych *GrzegRóżn* (2), *SarnUzn*, *StryjKron* (2), *ActReg*, *CiekPotrHerb*; -y : -ych : -é *LibLeg* (8:1:6), *BierEz* (1:1), *OpecŻyw* (3:1), *TarDuch* (5:1), *RejPs* (19:2), *HistAl* (3:-:1), *KromRozm III* (7:1), *GliczKsiąż* (14:1:11), *KrowObr* (5:1), *RejWiz* (6:1), *Leop* (2:1:19), *RejZwierz* (8:-:1), *BibRadz* (26:2), *BielKron* (15:3), *OrzQuin* (2:-:2), *GórnDworz* (-:1:6), *RejPos* (90:4), *BielSat* (1:-:1), *GrzegŚm* (1:-:1), *RejZwierz* (25:2), *WujJud* (-:5:1), *WujJudConf* (1:-:1), *BudBib* (6:1), *MycPrz* (1:1:4), *BudNT* (5:-:3), *CzechRozm* (11:19:6), *PaprpPan* (-:1:3), *ModrzBaz* (14:5:8), *SkarJedn* (4:1:4), *KochPs* (3:-:2), *SkarŻyw* (15:12:17), *CzechEp* (8:1:3), *NiemObr* (5:15:5), *PaprpUp* (-:1:1), *Phil* (-:1:1), *WujNT* (1:3:11), *SarnStat* (-:2:51), *KmitaSpit* (1:3), *SkarKaz* (3:-:3), *SkarKazSej* (4:-:1). ~ -é (62), -(e) (156). *m an* ony (20), on(e) (5), onych (2) *CzahTr*, *KlonFlis*; -(e) *BielŻyw*, *LibMal*, *BielRozm*, *KlonWor*; -y : -(e) *GliczKsiąż* (1:1). subst ony (1058), oné (593); -y *MetrKor* (3), *ZapWar* (4), *ZapMaz*, *BierEz*, *OpecŻyw* (15), *PatKaz I*, *PatKaz II* (5), *HistJóz* (2), *TarDuch*, *FalZioł* (23), *Kłosalg*, *WróbŻółt* (4), *RejPs* (19), *RejRozpr* (2), *RejKup*, *HistAl* (8), *KromRozm I*, *MurzHist* (3), *MurzNT* (4), *KromRozm II* (4), *KromIRozm II* (6), *Diar*, *BielKom*, *LubPs* (23), *GroicPorz*, *RejWiz* (39), *UstPraw*, *RejFig* (2), *RejZwierz* (8), *BibRadz* (37), *GrzegRóżn*, *KochSat*, *KochZg*, *KwiatKsiąż* (3),

Mącz, SarnUzn (9), SienLek (11), RejAp (56), GrzepGeom (2), RejPos (268), RejPosWiecz², BiałKat (2), BielSat, GrzegŚm (6), HistLan (4), KuczbKat (10), RejPosWstaw (6), MycPrz, BiałKaz, StryjWjaz, BielSen, PudłFr, BielRozm, GrochKal; -é BielŻywGlab, GlabGad (7), OrzRozm (4), LeovPrzep, BudNT (18), ModrzBaz (23), ZapKościer (2), MWilkHist, CzechEpPORz, KochFr (3), KlonŻal (2), ReszPrz (10), ReszHoz (2), ReszList (4), WerGość (5), WisznTr, GórnRozm (8), ZawJeft, KochWr, PaprUp (3), ActReg (4), GórnTroas (3), GrabowSet (13), KochAp, OrzJan, LatHar (29), KołakCath (3), KołakSzczęśl (4), WysKaz (3), SiebRozmyśl (10), KlonKr, KmitaSpit, VotSzl (5), GosłCast (7), PaxLiz, KlonWor (5), SzarzRyt (2); -y : -é LibLeg (3:7), BielŻyw (1:1), MiechGlab (1:2), LibMal (1:11), GliczKsiąż (9:14), KrowObr (26:1), Leop (3:20), BielKron (35:1), OrzQuin (3:4), Prot (1:1), GórnDworz (4:17), HistRzym (9:1), RejZwierc (106:1), BielSpr (7:3), WujJud (1:16), WujJudConf (2:8), BudBib (17:14), Strum (19:1), CzechRozm (35:10), PaprPan (2:1), SkarJedn (8:8), Oczko (1:2), SkarŻyw (78:42), StryjKron (13:1), CzechEp (28:10), NiemObr (9:10), GostGosp (3:2), Phil (1:1), WujNT (4:55), SarnStat (1:104), PowodPr (1:16), SkarKaz (10:7), SkarKazSej (3:7), KlonFlis (1:3); ~ -é (130), -e (3), -(e) (460); -é : -e Oczko (1:1), SarnStat (99:2). \diamond I m onymi (167), onémi (126); -ymi BierRaj (2), OpecŻyw (4), ForCnR, GlabGad (2), KromRozm III (2), GroicPorz, KrowObr, RejWiz (9), UstPraw, RejZwierc, SarnUzn (2), HistRzym (3), BiałKat, KuczbKat, WujJud, BudBib (3), Strum, BiałKaz, CzechRozm (5), PaprPan, SkarJedn (2), StryjKron (3), NiemObr (9), Phil, GrabowSet (2), RybGęśli, PowodPr; -émi BierEz, FalZioł, RejPs (6), RejKup, MurzNT, LubPs, GrzegRóżn, Mącz, OrzQuin, GórnDworz (2), HistLan (4), BielSpr, RejPosRozpr, ModrzBaz (6), ArtKanc, PaprUp (3), ActReg, OrzJan, SiebRozmyśl, SkarKazSej (2); -ymi : émi Leop (2:5), BibRadz (4:5), BielKron (6:1), RejAp (10:3), RejPos (54:15), RejZwierc (1:32), WujJudConf (1:1), BudNT (1:1), SkarŻyw (11:11), CzechEp (11:2), LatHar (1:3), WujNT (1:2), SarnStat (1:7), SkarKaz (1:1); ~ -émi (9), -emi (1) OrzQuin, -ęmi (1) MurzNT, -(e)mi (115). f onymi (54), onémi (50); -ymi RejWiz, BibRadz (2), BielKron (2), OrzQuin, SienLek, HistRzym, Strum (3), CzechRozm (4), CzechEp, NiemObr; -émi FalZioł, RejPs, HistAl (2), Leop (2), RejAp (3), GórnDworz, BielSpr, WujJudConf, BudNT, Oczko, ActReg (2), LatHar, WujNT (2), SarnStat (2), SiebRozmyśl, SkarKazSej -ymi : émi RejPos (32:16), RejZwierc (2:8), SkarŻyw (3:3); ~ -émi (4), -(e)mi (46). n onymi (47), onémi (34); -ymi KromRozm II, KromRozm III, OrzRozm, GrzegRóżn, HistRzym, GrzegŚm, KuczbKat (6), BiałKaz, CzechRozm, SkarJedn, CzechEp (3), CzechEpPORz, NiemObr, WujNT (3); -émi RejWiz, RejAp (2), BudBib, BudNT, ModrzBaz, GórnRozm, LatHar, SarnStat, SkarKazSej -ymi : -émi BibRadz (1:3), RejPos (10:18), RejZwierc (9:1), SkarŻyw (4:2); ~ -emi (1), -(e)mi (33). \diamond L onych (489). \diamond du I onyma (rękoma) (1) BierRaj 18 [zapis: onima].

Sł stp, Cn notuie. Linde XVI – XVIII w.

Zaimek wskazujący (29147) :

I. Zaimek przymiotny; ille HistAl Vulg, PolAnt, Mącz, Modrz, JanStat; hic, ipse, iste HistAl, Vulg, PolAnt, Modrz, JanStat; is Vulg, PolAnt, Modrz; idem HistAl, PolAnt, JanStat (24969) :

1. W zwykłej funkcji wskazywania (najczęściej w dialogu) (24) : (did) Kupiec powie, iż Czart nad fluchawa ich śprawy. (-) [...] A patrs onego paducha Iakoć tu nakłada vcha. RejKup h7v; (did) Kołmus vkazuje co z niego [z kupca] wyfłło (-) Oni to twé wfłtyky ffokłfy [!]. Czos niemiał wiary

y troífky *RejKup* q7v (6); *RejWiz* 23 (4); *Leop* 2.Reg 5/23 (2); Zátym pan Bog rzekł do niewiáfty/ Przecześ to vczyniá? Tedy niewiáftá rzeklá/ wąż on mię zwiodł [*Serpens seduxit me*]/ y przetożem iádłá. *BibRadz Gen* 3/13 (2); *RejPos* 274; *RejZwierc* 101v; *BudBib* 2.Esdr 1/11; á czárt wrzełczwał y wydzierá fię. y wydárwłzy fię/ biegał po mieście wołáiąc: On zły człek łyfy/ miáfto iáłmużny/ nos mi vpałił. *SkarŻyw* 508; Ono tám Troia/ widziłz dymy oné W niebo idące/ łprofnie poczérnioné? *GórnTroas* 68; *WujNT Act* 11/12; *KlonWor* 39.

Połączenie: »on to« (2): Oto iá was połyłám iako owce wpośrzodku wilkow/ bądźciełz tedy roftropnemi iako wężowie a proftemi iako gołębice. A łtrzełczcie się onychto ludzi [*ab hominibus*]. *MurzNT Matth* 10/17 (2).

Wyrażenie: »on [= *ten doczesny, tutejszy*] świat« (1): Wiem Pánie/ iż názwan ieft nawyłzłzy milofiernym/ łthąd że fie nád tymi smiłuie ktorzy iefłcze ná on świat/ nie przyłfli [*qui nondum in saeculo advenerunt*] *Leop* 4.Esdr 7/62.

2. *Określa rzeczownik w konsytuacji: ten, który tam, wtedy jest (był), tamten, tamtejszy, ówczesny* (182) : Drugy [!] *Sibilla* była za czełarza oktauayana ktora gdy była wfwym naboznym obyeranyu modłáč fyą panu bogu podłuk onego zwyczayu, y ułrzała woblocze yałnym łtoyáč panną pyąkną *PatKaz II* 58; *MurzNT* 88v; *Leop Ier* 38/4; *BibRadz* 3.Esdr 9/6; Ale czemu ták dawné dzieie wlpóminamy/ A za świeżych przykłádów w Gręcyéy nie mamy: Gdzie Turek ony włzytki niezgodné Książętá/ Po iednemu pozbiéwał *KochZg* A3; *RejZwierc* 89v; *BudBib Gen* 32/13 (7); *BudNT Ioann* 11/49 (2); Przetofz z wielką wiárą y ochotą tu przychodzmy: ábyłmy patrząc ná ich groby/ y ná ich zapłátę/ [...] żywot ten zwoley Bożey ták przebieżeciełmy mogli/ iákobychmy ná on brzég zwielkimi Bogáctwy przepłynęli *SkarŻyw* 13 (4); *ReszList* 141; byli trzeye brácia rodzeni [...] Ieden z tych chcąc onę włzyłtkę máiętność mieć/ brátu wyrządzał rozmáite złości *GórnRozm* Dv (2).

Wyrażenia: »ona [= *przeciwna*] strona« = *illa pars* *Modrz* [*w tym w opozycji do: ta* (12), *druga* (1), *nasza* (1) *strona*] (45): Pies wziąwłzy mięłó w páłczęki Brnął ná onę łtronę rzeki *BierEz* K3v; *FalZioł* V 33v (2); ony zwierzęta poczną vciekać przeleknąwłzy fie, ale gdy zewłząd obłtępienie daczą [!] tedy biegaią od tey łtrony do oney [*ab una parte ... ad alteram*], tak długo/ áże fie bieganiem łpraczią *MiechGlab* 24; *ZapWar* 1536 nr 2493; *LibLeg* 10/58 (3); *LibMal* 1547/130v; *RejKup* h8v; *KromRozm I* M4v (2); The fie rzeczy w Behtániey działy z onę łtronę Iordaná [*trans Iordanem*; zá Iordanem *WujBib*]/ gdzie był Ian krzczący. *Leop Ioann* 1/28 (8); *BibRadz Ier* 25/22 (2); gdy przydzyecie do zyemie Chánáneyskiej/ záchowaycie łżeść miałł [...] trzy z onę łtronę Iordaná/ á trzy z drugą łtronę *BielKron* 43v (3); *Deferr* navi ad ulteriores *Istulae littus*, Być przewieżion ná onę łtronę rzeki. *Mącz* 123a (4); *KwiatOpis* A4v (2); *BielSpr* 19v; *ModrzBaz* 28v; *SkarŻyw* 501 (3); *ActReg* 82; Cis – Z onei łtrony. *Calep* 201a; Trans – Zonę łtronę. *Calep* 1078b; Ultra – Zonęłtrone, dalej. *Calep* 1133a (5); Gdy iedni z náłzéy łtrony/ drudzy byli z onéy. *GórnTroas* 28; przyłzedł ná gránice Iudłkie po oney łtronie Iordanu [*ultra Iordanem*] *WujNT Mar* 10/1 (2).

»on świat« = *zaswiaty* [*w tym w opozycji do: ten świat* (42), *tu* (15)] (113): *BielŻyw* 33 (2); *LibLeg* 8/133; *WróbŻołt* K7v (2); *LibMal* 1544/84; dawa pan bog za nie [*dobre uczynki*] dwoiaką zapłátę tv y na onym łwiece. *SeklWyzn* b4 (4); *RejJóz* B7v; *SeklKat* D3v (6); *RejKup* f7v; *KromRozm I* N4; Pytaligo tedy łtrałząc go iefłli by się téłz na onem swiece mąk ciężkich niebał *MurzHist* P4v (2);

KromRozm II b3; *KromRozm III* C7; *KrowObr* A3 (4); *Leop* *A3v; *BibRadz* I 346; *BielKron* 296v; *OrzQuin* Q; *RejAp* 87; iam temu kłędzu ná on fwiáth pomógł/ á beneficium po nim ma wziąć kto inzy? *GórnDworz* Sv (3); *HistRzym* 51v; *RejPos* 30 (4); *BiałKat* 173v (2); *KuczbKat* 55; *WujJud* 203v; *RejPosWstaw* [41²]v; pobudzayże fię ku Iálmuznie/ pewne [!] y nagrody y zapłaty będąc y ná tym y ná onym świećie. *SkarŻyw* 103 (6); *MWilkHist* D4v (2); *StryjKron* 155 (4); *NiemObr* 102; *KochFr* 63 (2); *KlonŻal* C3v; *KochMRot* B3v; *ReszPrz* 4; *ReszList* 183; *WerKaz* 294 (2); *GórnRozm* F4; *GórnTroas* 29 (4); *GrabowSet* L2v; niech ná lzyię moię tąż łákoma y nienálycona śmierć sídlá nie kładzie/ przed przyięciem y oney łáiki/ którą ty włákrámenćie ołtáteczne⁸⁰ pomázania/ bliłkim onego świátá ludziom nágotowác raczył. *LatHar* 641; Ogień czyścowy ná onym świećie. *WujNT* 13 marg (20); *WysKaz* 23 (4); *SkarKaz* 382b (7); *SkarKazSej* 670a (3); *KlonWor* 82 (3); Teráźnieyŝy świát nie iełt podobny onemu. *ZbylPrzyg* B2v (3).

»on żywot« = *żywot przyszły, po śmierci* [w przeciwstawieniu do: *ten żywot*] (2); *RejZwierc* 128; A cóż mnimalŝ że ći nie łá żywi/ ktorzy z Pánem Chriřtufem żywią y kroluią w niebie? Nie iełtći Bog Bogiem vmárłych ále żywiących: y owłzem ten żywot náłŝ śmierćią iełt/ z onym żywotem przyrownány. *WujJud* 56v.

3. Określa rzeczownik (lub przymiotnik w funkcji rzeczownika) w kontekście anaforycznie; praedictus, praenominatus *HistAl, JanStat* (13534) :

a. Określany rzeczownik jest powtórzeniem rzeczownika z kontekstu wcześniejszego (7296) : *PowUrb* +v (2); *March¹Wiet* Av; Wąż niektory fwą iámę miał/ [...] Kędy dzieći wychadzály/ A z onym wężem igrály. *BierEz* L3 (34); *OpecŻyw* 3 (94); *OpecŻywSandR* nlb 2; *ForCnR* A2 (15); *MetrKor* 40/811 (19); *PatKaz I* 6v (3); *PatKaz II* 33v (11); *PatKaz III* 110 (5); *HistJóz* A2 (15); *TarDuch* B6v; IEłtli ktore dziećię wpadnie w gorączkę, Tedy naprzod mamka ma pożywać karmń zimnych á wilgotnych. Potym dziećięciu onemu ma być dawany łok wycifńiony Mali granati *FalZioł* V 40v (233); przez fen przikazano mu aby fie tego dnia nigdziey nieruŝał, y włłuchał thego, á tam zołtał onego dnia, á drudzi ktorzy fie onego dnia pławili włzitci potonęli *BielŻyw* 36 (15); *BielŻywGlab* nlb 8; *GlabGad* B3 (37); *MiechGlab* *3v (28); *BierRozm* 25 (2); *KłosAlg* E4 (3); *WróbŻołt* C5v (5); *LibLeg* 6/118 (16); *RejPs* 24 (15); *ComCrac* 16 (10); *LibMal* 1543/67 (16); *RejRozpr* Bv (3); *ConPiotr* 34; *RejJóz* A2v (8); *ZapWar* 1545 nr 2646 (3); *SeklKat* X3 (2); *RejKup* p4 (4); náleżli iezioro roskolŝne/ á tám fie położył z woyskiem. Przykazał tam Alexander las [...] wyłiec [...] kthori las był około onego ieziora [silva in circuitu predicti stagni] s przerzeczoney trzciny *HistAl* H5v (122); *HistAlHUNG* A4; *KromRozm I* E3; *MurzNT Matth* 10/14 (9); *KromRozm II* cv (21); bez oboygá tego [nauki ewangelii i prawego używania świętości] kolćyol być nyemoże [...] Y owłfem zá poznánim kolćyolá oboye ono poznác muŝimy *KromRozm III* C2v; (52); *Diar* 36 (13); *GliczKsiąż* A3v (15); *LubPs* A5 (25); *GroicPorz* C (49); *SeklPieś* 31; [Piotrowi świętemu] klutze dał Pan Kryřtus/ á nie ktoremu Święthemu Konřtantynopolłkiemu/ albo onego Święthego potomkom *KrowObr* 29v (70); *RejWiz* A5v (89); *Leop* 3.Reg 3/22 (136); *OrzList* C2v (2); *UstPraw* B2 (53); *RejFig* Aa2v (7); *RejZwierz* 12 (14); *BibRadz* *4v (307); *Goski* A8; *OrzRozm* I2 (29); *BielKron* 5v (265); *GrzegRóżn* B2v (43); *KwiatKsiąż* E3v (3); *Mącz* 222d (2); *OrzQuin* B3 (17); *Prot* B (2); naprzod będzie trawá/ potym zbdłó/ pothym kłos/ á w kłofie plewá/ á w oney plewie ziarneczko pńzenicźne iáko w mieřzecźku zámyka fie. *SarnUzn* C2 (9);

náwarz ich w wodzie dżdżowej w gárncu miedziánym/ á oną wodą oczy wymyway *SienLek* 64 (107); *LeovPrzep* B3v (9); dwanałcie [aniólów] łtało około miáltá tego á w braniech iego [...] A powieda Apołtoł iż ná połnocy/ ná południe/ ná włchod y ná zachod miáltá onego włzędy po trzy brány to miálto miáło *RejAp* 182v (257); *GórnDworz* B7v (72); *GrzepGeom* C4v (8); *HistRzym* [2] (288); powiádá Pan/ iż ia przeto każę [...] odebrać od nich [...] ty zaponki/ ty źwierciadłká/ ty rozliczne wonności ich. [...] A dam/ powiádá Pan/ miálttho okowánego pálá powroz/ miálto rołkolfzney oney wonności łmrod *RejPos* 306 (1226); *RejPosWiecz*² 92 (4); *RejPosWiecz*³ 96v (11); *BiałKat* 183v (33); *BielSat* N2v (3); *GrzegŚm* A2v (7); *HistLan* B4v (20); *KuczbKat* 90 (11); gdy był połtáwił łłup złoty ná polu/ y kazał woźnym wołác/ iż gdy włłyfzą ludzie thrąbienie y rozliczne muzyki przed łłupem onym/ áby pádli ná łwe twárzy/ á dáli chwałę łłupowi onemu. *RejZwierc* 205 (358); *BielSpr* 26v (34); *WujJud* A5v (18); *WujJudConf* 201v (14); *RejPosRozpr* b3v (6); *RejPosWstaw* [21²]v (17); *BudBib* bv (187); *HistHel* Bv (13); *Strum* B3 (127); *WierKróc* A3; *BiałKaz* I4v (2); Iwan gdy Kozań wziął/ á kościołow tám nábudował/ kazał práwi ná tárgoch nakupić ksiąg do onych nowych kościołow *BudNT przedm* c5v (32); *StryjWjaz* C2v; ktore obietnice boże/ y figury onych rozmáitych ofiar iuz też y Abráhámá vprzedały były. Otoż tedy w onych obietnicách/ figurách/ ábo w ofiárách był iuz tą świałtością y wybáwicielem Chrístus *CzechRozm* 30v (249); *PaprPan* Gg2 (3); *ModrzBaz* 3 (88); *SkarJedn* 14 (49); *Oczko* 6v (15); była iedná Chrześciánłka niewiałtá/ máiac męża pogániná [...] Y rzecze on pogánin muž żenie łwey *SkarŻyw* 101 (666); *MWilkHist* B2 (2); *StryjKron* A6 (40); znak ná łobie rzemiełłá ktorego noši: á rzemiełłá one^{so} nieumie/ áni go robi. *CzechEp* 65; Aniołowie [...] kłztałt y ludzki [...] y Bołki [...] ná łię bráli/ y w onym łię kłztałcie pokázowáli/ y kłztałtu one^{so} wżywáli. *CzechEp* 317 (85); *NiemObr* 22 (56); *KochFr* 63 (2); *KochDz* 107; *KochWz* 142; *ReszPrz* 26 (9); *ReszHoz* 138; *ReszList* 143 (7); *WerGośc* 217 (12); *WerKaz* 305; *BielSen* 9; *BielSjem* 31 (5); *PudłFr* 25 (2); *ArtKanc* C9 (2); *GórnRozm* A (45); *PaprUp* A4v (9); *ZawJeft* 47; *GostGosp* 1 (6); y wziáwłzy wiązań łtrzał/ kthorych tákowa liczbá iáko y fynow iego była/ rołzkazał káždemu z nich onę wiązań łtrzał złamáć. *Phil* B2 (21); *GórnTroas* 20 (2); *KochCzJan* A3; *GrabowSet* X4; *OrzJan* 68 (3); *LatHar* [+10]v (22); *KolakCath* C4v (3); y krolełtwo iełliby przeciw łobie było rozdzielone/ nie może łię ołtać krolełtwo ono. *WujNT Mar* 3/24 (259); *WysKaz* 3 (7); *JanNKar* Cv (5); A iełli v Kmieciá będzie znależioná [...] tedy nic niebacząc ná przeciwienie dźiedzicá w tey mierze [...] máiętności onego Kmieciá [*dicti kmethonis JanStat* 51] będą mogli/ y máią ie do Skárbu obrócić *SarnStat* 385; ten/ który práwo przewiedzie/ poiedzie do Stárołty oného/ gdzie miełzka ón/ ná którym práwo przewiedżiono. A Stárołtá potym ón/ niech dołyc czyni rzeczy ołądzonéy *SarnStat* 544 (322); *SiebRozmyśl* B2 (44); *GrabPospR* L3v (4); Gdziez one zabawy Stárych Polakow, y rycerłkie łpráwy. [...] Ey poniechaycie tych zbytkow przekłętych, A imię [!] łię cnoty łpraw onych świętych. *KlonKr* E2; *KmitaSpit* A4v (4); *PowodPr* 4 (31); Ty [*cuda*] bárzo ludzie y świał włzytek wzrúfzyły/ y do wiáry ł. po włzytkim świećie przywiodły. Bo dowodźili onymi cudámi/ iż od práwego Bogá połłáni byli *SkarKaz* 417a (67); *VotSzl* A4 (4); *CiekPotr* 2 (2); *CzahTr* D3 (27); *GostCast* 74; *PaxLiz* D2v; *SkarKazSej* 660a (25); *KlonFlis* A2v (3); *KlonWor* 6 (21); *PudłDydo* A4; *ZbyłPrzyg* A4; *SzarzRytJSzarz* nłb 2.

Połączenia: »on sam« = *ille ipse JanStat (6)*: poznawłzy wiarę tych niewinnych profcaczkow swoich/ nic nie profzony/ wnet tylko ná onę łamę wiarę ich/ á ná onę profotę ich vczynił dziw wielki *RejPos 235v; WujJud 176v*; á Symonám z onym płem wygnał, bo pies on/ nikomu innemu szkody nie czynił/ iedno onego łamego Symoná porwał/ y o ziemię vderzył *SkarŻyw 436; CzechEp 293 (2); SarnStat 344*.

»on to« = *ille PolAnt, Vulg (43)*: *PowUrb +3; BierEz C3; OpecŻyw [162]v; LibMal 1545/94*; A wchodząc wdom pozdrówcie i / I będzili onto dom godny [*fuerit domus digna*] niech náń idzie pokói *MurzNT Matth 10/13 (6); LubPs Y; RejWiz 67v; BielKron 308v; RejPos 86 (3); HistLan E4v; BudBib b (2); BudBibKaw A2v; HistHel Dv; BudNT przedm a2 (3)*; Chriřtus v Ianá 8 v 54. gdy onego iednego Bogá Izráelłkiego oycem śwym nazywa/ á łam łie nim nie czyni: Czegoby nigdy nie mowił/ gdyby on łam onym to Bogiem Izráelłkim był. *CzechRozm 13v (17); WujNT Mar 13/24; SarnStat 1285*.

»ten i on« (1): Ani cię [*króla*] też tho rułzy/ coś s thego kroleřthwá [*polskiego*] dobrym/ lud Lithewłki niewdzyęczny ochędożył y rozmnożył. Gdy łie dobrze rozmyłiř á rozważyř załługi tego y onego ludu/ naydzyełz to nieřprawiedliwie być od ciebie *BielKron 392v*.

α. *Z elipsą powtarzanego rzeczownika zastąpionego przymiotnikiem lub liczebnikiem (177)* : *BierEz K2 (2); WOŁ [...]* ieden drugiego z ktorim w Iarzmie chodzi rycząc łzuka, á gdy ieden robiąc wřtanie/ on drugi rycząc nad nim żałobę vkazuje *FalZioł IV 5a (4)*; gdy by kto był oslepion na iedno oko á drugie czało zołtało, tedi w onym iednym przybędzie mu oftrofci wzroku więczey niżli kiedy w parzze [!] było. *GlabGad B4v (9); MiechGlab 77; RejJóz K3v*; Ten řumnienie czną zonę miał Potem łię źdrugą pobratał. Czo ia fortuną nazywał Onę łlachtetną przecz wygnał *RejKup b3v (2); KromRozm I O3; MurzNT 31 (4); KromRozm II dv (3); KromRozm III A8v (3); GliczKsiąź E7; KrowObr 92v (2)*; człowiek zwiedzyony [...] Przeřtąpił wolą Páńłką/ Z onego wdzyęcznego/ Sřtał łie ná wřzem omierzłym [...] Bowiem z nieřmiertelnego sřtał łie wnet řmiertelny/ A z onego wiernego/ mářny á niewiřny. *RejWiz 116v (3); Leop Is 65/17; RejFig Dd4; RejZwierz 14v; BibRadz I 2d marg (5); BielKron 16v (4)*; By dwa byli naywyższy řprawcy Niebieřcy [...] ieřli nie równi/ tedy dářmoby był z nich ieden/ gdyź ón mocnieyřzy może odpráwić řprawę řwá bez onego řłábęgo *OrzQuin O3 (3); SienLek 18 (2); LeovPrzep H; RejAp 113 (2); GórnDworz D2v (6); HistRzym 73v*; TEdy podobne iest kroleřtwo niebieřskie dzyęłaciom páńien/ [...] A było ich miedzy nimi řzalonych pięć/ á mądrych pięć. Ale ony řzalone wzyáwřzy s łobą łámpy łwoie/ nie wzyęły nic do nich oleiu. *RejPos [340] (15); GrzegřSm 50; RejZwierc 28 (7); BielSpr 6v (2); WujJud 206v (2); RejPosWstaw [143⁴]v; BudBib 2.Reg 23/23; Strum K4; CzechRozm A7v (12); ModrzBaz 3v (2); Oczko 28; SkarŻyw 3 (14); StryjKron 360; CzechEp 97 (4); WujNT przedm 8 (6)*; Dożywoćie bráćiey dáné bądź dwiemá/ bądź więcęcy/ [...] iż gdy z nich vmrze który/ tedy oni drudzy iuź nie w dożywoćia řucceduiá/ tylko w řumnę *SarnStat 86 (4); PowodPr 55 (2)*; Tu zaś ná tym mieyřcu Pan IEZVS do kwáfu nie onego řtárego/ ále do nowego kroleřtwo Boże przyrównywa. *SkarKaz 84b (3); CzahTr D4 (4); GosłCast 4; SkarKazSej 679a*.

W przeciwstawieniu: »on ... ten« (29): *MurzNT 3v; KrowObr 187v; Leop Act 27/44*; RAphał był piękny Anyoł/ lecz ten z Iákubowic/ Ku tář temu vrodá/ řnadź niepodobien nic. Lecz zda mi łie w pocźciwych/ obyczáioch iego/ Są wźdy iákies vrywki/ onego cudnego. *RejZwierz 62v; BibRadz I 91b marg (3); OrzQuin B3v; RejAp 78v*; Wielka tu roznoř iest/ iedney [*pani*] od drugiey/ y niewiem

komuby fie tey fálz podobác/ á oney pirwŝzey pomierne ochędoŝthwo/ á łczyrość nie podobác mogła. *GórnDworz* G2; *GrzepGeom* L3v; *RejPos* 109v; *GrzegŚm* 60; *KuczbKat* 330; *RejZwierc* 26; Iáko inŝzego czału pościć załtuga ieft/ ták fie w poście wielkim niepościć/ grzech ieft. [...] Abowiem one poŝty fá dobrowolne/ ále te potrzebne: one z dobrej woley pochodzą/ ále te z przykazania y wŝtawy *WujJud* 193 (3); *CzechRozm* 173 (2); *SkarŻyw* 91 (3); *CzechEp* 32 (2); *GórnRozm* Cv; *SarnStat* *7; Roŝkázuię tedy nam Pan *IEZVS*, ábyfmy przechodziłi w łprawiedliwoŝci Pháruże: to ieft/ ábyfmy [...] onę ludzką y zakonną/ z tą która ieft z wiary w Chryŝtuŝa łprawiedliwoŝciá ozeniáli. *SkarKaz* 312a (2).

b. *Określany rzeczownik jest synonimem rzeczownika z kontekstu wcześniejszego (1386) : BierRaj* 23v; *Zá dákytly owce przedał/ A w okręt ich náładował [...]* Owa fie morze wzburzyło/ Onę kogę zátopiło: Włzytek mu tám łtátek zginął *BierEz* L4v (7); *OpecŻyw* 25 (9); *PatKaz II* 58v; *HistJóz* B3 (2); gdy kto kielo łftkow zgie łczázawioowych/ [...] a potym gdy by onego człowieka wáŝ viadł albo niedźwiadek/ nitz nie będzie łkodzitz iemu. *FalZioł I* 4c (20); *BielŻyw* 69; *GlabGad* I2v (13); *March²* D; *MiechGlab* *5 (5); *WróbŻołt* 106/36; *LibLeg* 10/145v; *RejPs* 116 (11); *RejJóz* A3v (3); *SeklKat* X3; *RejKup* p5v; *kazał łpráwić w Babiloniei Máiełtat złoty [thronum aureum]/ [...]* Kazał tedy wczynić on łtholec [*illum thronum*] ná dwánałcie łokiet wyłoki *HistAl* M7v (5); *MurzHist* R4; *KromRozm II* r2 (2); myędzy innymi ártykuły yeden yeft: Wyerzę łwyęty kołcyoł [...] A ták on członek [*Concilium*] obyáłniło *KromRozm III* C5v (8); *DiarDop* 102; *GliczKsiąŝ* M4; *LubPs* B5 (16); Bo práwá odpowięziá ná zálobę/ Pozwany iuŝ łye wdawa w rzecz/ [...] y oná łpráwá łpada po nim ná iego dźiedzię *GroicPorz* t3v (4); *KrowObr* B2 (3); Ano włzytká ofiáđłość co ná łobie miewa/ [...] Lecz czałem nie czekáiąc y exekuciei/ Wybije go więc żydek z oney połfelfyey. *RejWiz* 68v (48); *LeopNum* 6/20 (14); *UstPraw* A2 (8); *LeszczRzecz* A2v (3); *RejFig* Bb2v (3); *RejZwierz* 31v (2); A ktoby iadł onę zdechlinę/ ten powinien wpráć łzáty łwe/ [...] tákŝe y ten coby precz wynoŝił on łcierw/ wpierze odźienie łwe *BibRadz Lev* 11/40 (31); *OrzRozm* Q3 (5); gody wyłtroiá według dołtátku známieniće/ [...] dobrze dádzá ięć ku więłzey powadze onego wefela. A w onym godowaniu przywioda dziecię álbo młodzięcá *BielKron* 260 (23); *KochSat* A3v (2); *OrzQuin* R2v (2); *SarnUzn* H; iátkołęthá łpal ná proch/ á onym popiołem ná ránę połypuy. *SienLek* 152v (6); *LeovPrzep* H; *RejAp* BB7 (19); *GórnDworz* H6v (22); Rozum człowieczy ieft tákowy/ im więcéy co bierze przed łye/ im częłścięy co rozmyłá/ tym przełtrzenięy łobie w ónéy rzeczy czyni *GrzepGeom* B4 (3); *HistRzym* 4v (9); A thák gdy poniełiefz dar twoy do wblágania Páńłkyego/ á tám włpomniłz iż brát twoy ma co obrázenia od ciebye/ [...] przeiednay pirwey brátá twoiego/ á potym przydzyełz á odniełiefz ony wpominki łwoie. *RejPos* 178v (118); *RejPosWiecz²* 93; *BiałKat* 123v (4); *BielSat* N2 (2); *GrzegŚm* 12 (4); Ty łłowá łtárzec łyłzác od dziecięciá łwego/ [...] Wdzięcnie przyiáł od dziewki ony iey obmowy *HistLan* A4 (6); *KuczbKat* 255; POtym gdy iuŝ do domu przyiedzielz s tákiemi pięknemi ták iákoŝ łyłzál łpráwami łwemi/ [...] Nie odmieniayŝe fie iáko Márzeć ná Wiołnę/ [...] ále łtoy łtátecznie przy onych łwych pocźciwych obyczáioch *RejZwierc* 24v (50); *BielSpr* 47; *WujJud* 20v (3); *WujJudConf* 146 (3); *RejPosWstaw* [110²]v (3); *BudBib* cv (13); *HistHel* Bv (3); *Strum* C4 (4); *BiałKaz* G3v; Ktobykolwiek iadł co kwálzonego/ tedy wykorzeniona będzie dułzá oná z Izráelá *BudNT* Kk5v (3); *StryjWjaz* C; *CzechRozm* 16 (15); *Paprpán* Fv (3); A ięłliby ieden ktorykolwiek tákowy grunt náłazł/ ktoryby do oránia był dobry/ [...] tedy on przedię wiele drugich do łiebie

przyłączał/ áby znim wespółk onę ziemię oráli/ á przetoż ich oną rolą podzielał. *ModrzBaz* 47v (24); *SkarJedn* 25 (7); *Oczko* 9 (2); *KochPs* 166; Poznali wżyfy/ ífz duchá złego miála. Y przywodząc do niey rozmáite kápłany/ gdy nic niepomogli/ mowił on czárt *SkarŻyw* 308 (129); *StryjKron* 320 (8); *CzechEp* 9 (10); *NiemObr* 44 (6); *KochPhaen* 5; *ReszPrz* 30; *ReszList* 160; *WerGośc* 220 (5); *WerKaz* 305 (2); *WisznTr* 11; *BielSen* 11 (5); *BielSjem* 37 (2); *KochSob* 66; *ArtKanc* B3; *GórnRozm* B2v (2); *PaprUp* B2v (5); *GostGosp* 140 (2); *GrochKal* 15 (2); *Phil* C3 (3); *GórnTroas* 36; *LatHar* 214 (5); *WujNT Matth* 18/29 (24); *WysKaz* 2; Woiewodá náfz [...] wćiekájącemu może dác Gléyt do dwu Mieśięcy/ y oného zbieglého [*ipsum profugatum JanStat* 627] może chowác. *SarnStat* 156 (36); *SiebRozmysł* B (5); *KmitaSpit* B3v; *PowodPr* 5 (5); *SkarKaz* 6a (14); *CzahTr* E (5); *GosłCast* 19 (2); *SkarKazSej* 679a (5); *KlonFlis* A3v (4); *KlonWor* 17 (17); *PudłDydo* A2v.

Połączenie: »on to« (3); *BudNT przedm* b5; *CzechRozm* 206; ćiało śmiertelne [...] odpoczywa W nádziei/ ktorey z mytá twoiego nábywa/ Zá ktoreś íeft przedány: On to Wergíelt święty/ Z ktorego fkarb wypłynął ludziom niepoięty. *KlonWor* 82.

α. *Określany rzeczownik jest synonimicznym omówieniem lub nacechowanym emocjonalnie epitetem* (476) : *BierEz* I (3); *OpecŻyw* 25v (4); *ForCnR* E2; *TarDuch* B2; *BielŻyw* 31; *GlabGad* A2v; y ftegożeś był národu nálażł Dawidá flugę fwego/ [...] A nád onem przebránem fwoiem vmocniłes rękę fwoię *RejPs* 132 (3); *RejRozpr* C3; *RejRozm* 403; *RejKup* n8v (2); *HistAl* K6v (2); *MurzHist* L3; *MurzNT Luc* 13/32 (2); *KromRozm II* av (2); *LubPs* P6v marg (8); *GroicPorzRej* C3v; człowieká ftárego Podkał [...] A gdy iuż on síwałzek dokończył fwev rzeczy *RejWiz* 22 (32); Y rofpaliwífy fie ná Androniká od gniewu/ [...] kazał onego fświętokraydcę zbáwić żywotá *Leop 2.Mach* 4/38 (6); *UstPraw* Iv; *KochZuz* A2v; *RejFig* Aa2v (3); *RejZwierz* 6 (3); *BibRadz 1.Reg* 22/4 (7); W tey Orácyey ktorą miał Efchynes/ przeciwko Kteliphontowi/ [...] pilnie Attyki fwe on wielki ORAtor tám vpomina *OrzRozm* O3 (5); *BielKron* 257 (3); *GrzegRóżn* I4; *OrzQuin* E (6); *SarnUzn* E2 (3); *SienLek* 194; *RejAp* 36 (11); *GórnDworz* O4 (12); *HistRzym* 92 (3); A gdy fie też rozniemoże iáki krolík/ [...] álbo iáki przełożony fwiátá tego/ izali iáko Gáwroni wżyfy fie nie zleczą do śćirwu onego *RejPos* 243; O fwięta páнно [...] tymes fłowem poráziłá onę omylną wiárę oney nędzney á vpádłey Iewy/ íześ ty vwierzyłá Pánu fwoiemu/ á oná nędznicá vwierzyłá byłá czártu fprofnemu. *RejPos* 273 (95); *RejPosWiecz²* 96 (2); Luter wżyftkiey wfzeteczności vczyl [...] To małz ónego wieprza Sáxońfkiego/ páffobrzuchá ónych ludzi: którym fwa wola milfza byłá/ niż poczćiwy żywot Chrześciánfki *BiałKat* 218v; *BielSat* D3v (2); *GrzegŚm* 58; *HistLan* B (4); Bo zábije kto oycá dziatkam fmetnym [...] á nie brzydził fie on złoczyńcá pomázác krwią iego *RejZwierz* 148v (40); *BudBib* I 379a marg (6); *WierKróc* A2 (2); *BiałKaz* H2v (2); *BudNT Mar* 16/14; *StryjWjaz* A2; *CzechRozm* 24 (7); *PaprPan* B2v (5); *ModrzBaz* 14 (7); także y Theophilus/ [...] tegofz kácerftwá pomagał, wfzákże iuż po síodnym Zborze mocy tak wielkiej/ iad on Heretycki nie miał. *SkarJedn* 212 (3); A gdy go P.Bog ludziom oznaymić á Románá z pracey wybáwić miał: áby świecá oná w domu Bożym świeciłá innym *SkarŻyw* 249; Ktory vpadek fwoy iáko gorzkimi łzámí oplákał/ á iáko fię czerftwo zbłotá onego porwał *SkarŻyw* 598 (79); *MWilkHist* Bv; Ieden íeft Pan Bog. Abowiem oná wyfokość/ nie może mieć towárfyfzá/ ábo vczesníká. *CzechEp* 238 (5); *NiemObr* 34 (2); *KlonŻal* C2v; *ReszPrz* 43 (3); *ReszList* 156; *WerGośc* 256; *KochTarn* 76 (2); *BielRozm* 29; *GórnRozm* D (4); *PaprUp* C3 (4); *ActReg* 100; *Phil* P4 (2); *GórnTroas* 32; *LatHar* 197

(2); *KolakCath* C3; *WujNT przedm* 7 (6); *SarnStat* 270 (8); *KmitaSpit* C2v (3); *PowodPr* 4; *SkarKaz* 42a (4); *VotSzl* B; *CiekPotr* 26; *GoslCast* 65; *SkarKazSej* 679b; *KlonFlis* E2v (3); Gzęgżelicá Ieft v ptáftwá leśnego iáwna wżetecznícá [...] Więc oná fraybiterká y łotryni leśna [...] W cudzym gniaździe odpráwia nierządne połogi *KlonWor* 60; Bo báftrowie więtższy fą/ łákomi y duży [...] A kiedy iuż podroftą oni wyrodkowie: Włásnie fię ták obchodzą/ iáko y przodkowie. *KlonWor* 61 (22).

Połączenia: »on sam« = *ipse PolAnt* (2); *BibRadz 2.Mach* 4/42; Otho fłyfzyfż iż Pan vleczył nędznego á zefżłego człowieká: nie fłyfzyfż áby fie kto zá nim przyczyniał/ nie fłyfzyfż áby go theż on íam nędznik prošíł *RejPos* [226]v.

»on to« (1): Ale pólpolicie żacy/ á mniłfzy kśięgi pińáli/ [...] oni to mnichowfscy pińarze ni ocz inego nieftali iedno áby cudnie pińáli *BudNT przedm* b4.

c. *Określany rzeczownik jest hiperonimem rzeczownika z kontekstu wcześniejszego (945)* : [*Pająk*] Swe íeći w oknie záftáwił/ Aby iáfkólkę włowił. Oná kiedy przylećiáłá/ Wfżytek on náftroy porwáłá *BierEz* O2 (5); *OpecŻyw* 29v (12); *ForCnR* C4 (3); *PatKaz II* 66v; *PatKaz III* 153v (2); *HistJóz* B3 (2); Gołębiętha młode Lepfze fą na wiofńę á na iefień/ lecie albo zimie nie ták dobre ku zdrowiu/ abowiem na ony czały ziarnem nawięczyey żywi. *FalZioł* IV 21a (23); *BielŻywGlab* nlb 13 (2); Czemu fol trzełfczy na ogien wípiana. (–) Bowiem w oney materiey zimney zoftawa nie iaka wilgota *GlabGad* I7v (9); przyeli do Morawy y do Bohemfkiey ziemie, y przewiedziawfży ony krainy iż były puftę [...] poftawili oboz *MiechGlab* 43 (9); *LibLeg* 10/146v (2); *RejPs* 77 (4); *LibMal* 1543/67 (2); *ConPiotr* 33v; *RejKup* d7v (3); *HistAl* C6v (12); *ZapWar* 1550 nr 2665; *KromRozm I* E3v; *MurzHist* E3 (3); dáł pobić wfżyftkj dzieći które były w Bethleem j wfżyftkich kraiach miafta onego *MurzNT Matth* 2/16 (2); *KromRozm II* g2 (4); *KromRozm III* D7 (8); *Diar* 22 (4); *MrowPieś* A3v; *BielKom* D; *GliczKsiąż* N3v; *LubPs* Iv (6); *GroicPorz* 13 (2); *KrowObr* 78v (3); *RejWiz* 20v (8); zefłli fie do padołu Błogofłáwienia: ábowiem iż ták błogofłáwili Pánu/ názwáli mieyfce ono Padołem Błogofłáwienia/ áż do dzifiefyłfego dnia. *Leop 2.Par* 20/26 (36); *OrzList* e2; *UstPraw* Dv (2); *KochZuz* A2v (2); *RejZwierz* 17 (4); *BibRadz I* 1a marg (44); *OrzRozm* K (7); nawięzálá gołębiom ognia do nog/ tákież wroblom puściłá ie: Gdy tedy oni ptacy ná gniazda fwe przylećieli domy popalili *BielKron* 427v (46); *GrzegRóżn* F4v; *KochSat* [C2]; *KwiatKsiąż* N3v (2); *OrzQuin* Mv (5); *SarnUzn* B6v (3); Dom [...] nie ma być ná mieyfcu bágniłftym bliłku [!] Ieżiorá álbo błotá/ gdzieby moczono Len álbo konopie/ iż dla tego/ ony wody byłyby ímrodliwe *SienLek* 2v (6); *LeovPrzep* C2; *RejAp* 26v (9); A gdy trefi ná co trudnego/ áby fłowy ktemu ípofobnemi/ rzecz onę ták wywiodł/ żeby iá káżdy poiąć/ [...] mogł. *GórnDworz* F8v (5); *HistRzym* 27 (10); zwaśnił fie ná Ochmiłtrzá krolowey cnotliwey oney/ á ná włáfnego Stryiá iey/ ták iż iuż był ízubienicę zbudował pośrod dworu íwego/ ná ktorey miał obiećie onego niewinnego człowieká. *RejPos* 127 (125); *RejPosWiecz*² 94v (2); *BialKat* 131; *HistLan* D2 (4); *KuczbKat* 25 (7); Albo też Dawid gdy powfthał przeciwko iemu on íwowlony fyn iego Abfálon/ [...] iáko fie bárzo o to ftárał on íwięty krol/ iákie woýłká fżykował. *RejZwierc* 265 (47); *BielSpr* 44; *WujJud* 58v (3); *WujJudConf* 61 (2); *KochList* nlb 3; *RejPosRozpr* b3v; *RejPosWstaw* [110³]; Y Przybliżył fię miefiąc fiodmy/ á fynowie Izráelowi (byli) w mieściech/ á (ták) zgromadzili fię (on) lud iáko mąż ieden do Ierufzalimá. *BudBib 1.Esdr* 3/1 (48); *HistHel* Bv (3); *MycPrz* II C (3); *Strum* C3 (2); *WierKróc* A2v; *BialKaz* C4v; *BudNT przedm* a5 (7); *StryjWjaz* C4v; *CzechRozm* 20 (25);

PaprPan Dd4 (5); pozwał Murenę iuż náznaczone⁸⁰ ná *Confulat*, iákoby przez dáry onego vrzędu doftał. *ModrzBaz* 95v (15); *SkarJedn* 50 (5); *Oczko* 4v (5); prošíł go áby iego powinne⁸⁰ [...] vzdrowił: kazał go przywieść y mowił onemu choremu /áby fię zárzekł fwych przodkow błędow *SkarŻyw* 30; y wyćifnawłszy winá/ kołztował nápoiu onego/ miałto wody *SkarŻyw* 271 (131); *KochTr* 13; *StryjKron* 95 (16); *CzechEp* 32 (8); *NiemObr* 57 (10); *KochFr* 26; *KochSz* A4; *KochWz* 136 (2); *ReszList* 141; *WerGość* 255; *BielSen* 10; *ArtKanc* C9 (2); *BielRozm* 3; Ani fię przykrzy poddánym pod Krolem/ pod Cefarzem/ pod *regimentem* iednego/ gdy on zwierzchni Pan/ [...] rofkázuie podług práwá. *GórnRozm* M4v (4); *PaprUp* B4 (3); *GostGosp* 146; *GostGospSieb* +3v; *GrochKal* 20; *Phil* C (3); *GrabowSet* T2v; *OrzJan* 16 (2); *KořakCath* A4v (2); Apořtołowie pořáli Piotra y Ianá do Sámárytanow/ [...] iž bárzo wielka rzecz była/ on lud odfzczepieńki w wierze vgruntowác. *WujNT* 429 (30); *WysKaz* 10; *JanNKar* E2v; *SarnStat* 32 (27); *SiebRozmyřl* D (3); *KmitaSpit* A3v (2); *PowodPr* 12 (8); *SkarKaz* 40a (13); *VotSzl* Dv (3); *CzahTr* D3v (3); *GosłCast* 56; *PaxLiz* E2v; Bo mu páłacu fwego Láteráńkiego vřtápił/ á potym y Rzymu: y imiony wielkimi řtoliceę onę nádał *SkarKazSej* 680a (4); *KlonFlis* G (2); *KlonWor* 6 (7); *SzarzRyt* Cv.

Pořczenia: »on tam« = *ille* *PolAnt* (4); *LibLeg* 10/69; *MurzNT Matth* 18/1; Wyřtápiwřzy ná czoło oney řiemie dwádziefciá dni mieřzkálišmy tám/ bo fię nam oni tám ludźie dobrymi y gořinnymi vkázowáli *BielKron* 444v; A on ifty báłámut ze dzwonkiem y z puřzká/ Żywie ná tę łež dobrze y z řwá pániá duřzká. Więć fię w oney řwiątyni Kořcielnym obierze/ Wierutny łotr/ co gmerze w oney tám ofierze. *KlonWor* 48.

»on to« = (2): *BibRadz 2.Esdr* 13/24; powodowéy řtronie iáko y pozwánéy Dilácię pozwaláią do dwu niedźieł ná Wiziá ku okazániu przed Woźnym, [...] A iefliby teź powód ná onéy wiziiéy przed onym to vrzędem pooránia áłbo gwałtu inákszého niepokazał [...] tedy obwinioného wolnym byđ řkázuiá *SarnStat* 1285.

d. *Okreřlany rzeczownik jest nazwą desygnatu implicite zawartego w treści kontekstu wcześniejszego (2632)*: Lew gdy zábę rzegocác řłyřzał/ [...] Wroćił fię do głófu onego. *BierEz* K3v (7); zamknáwřly fię w řwé komorce w wieczor/ przez onę wřlytkę notz nabořnie bogu wřfechmogácému modliła fię *OpecŻyw* 32v; Zořtawiwřly ona niewiařta řwoie wiadro albo dzbán/ biegła do miařta/ ij rzekła onému ludu w mieřcie *OpecŻyw* 50v (24); *ForCnR* D3; *PatKaz II* 56v; *PatKaz III* 154; *HistJóz* C3 (3); gdy vwarziřł piólyn w wodzie albo w winie, a potrzimařł vcha nad oná pará/ tedy głuchoć y piřczenie vřmierza. *FalZioł* I 1d (83); *BielŻyw* 74 (2); Czemu natura nozdrze vczyniła. [...] bowiem nie byłoby nicz řadnieyřzego gdy by były dziurki one áże w głowę ziaiące. *GlabGad* B7v (12); *MiechGlab* *5 (6); *WróřŻořt* 43/4 (3); *LibLeg* 6/118 (2); *RejPs* 76 (8); *ComCrac* 16; *RejRozpr* Fv; *SeklKat* F2; *RejKup* R; A wřzedřzy do kořciołá Hamonowego/ vczyniřł tám ofiáry/ prořił tám Alexander onego bogá áby mu prawdziwe odpowiedi obiecował. *HistAl* B6 (14); *HistAlHUNG* A3v; *KromRozm I* E4 (4); *MurzHist* B4; *MurzNT* 88v; Tákże [napisał] do Philipczykow/ pozdrawyájąc on zbor *KromRozm III* H8 (7); *BielKom* E8; *GliczKsiąž* F2 (4); *LubPs* E3 (6); cokolwiek plácą v Sądu/ kładá przed Przyřyęźniki/ potym po Sądzie trzeći grořł Piářzowi z onych pieniędzy oddźieláią *GroicPorz* d3v (13); *KrowObr* 8 (6); O plákácby káždemu kwitnácej młodořci/ [...] ách gdyeřł fię ony látá náwroćiły/ Wierębychmy řwych cžářow ináčzey vřyli. *RejWiz* 190v (31); *Leop Gen* 21/31 (21); *UřPraw* F2 (5); *RejFig* Cc6 (2);

SVlpicius w Egipcie miał dwa włafne lyny/ Ktore mu tám pobito/ márníe bez przyczyny. Kleopátrá Krolowa wnet morderze one/ Połłáká mu do Rzymu/ iáko obwinione. *RejZwierz* 27v (16); Ale gdy was podádźą/ Nie trofzczcie fię/ iáko/ abo cobyście mowili/ ábomiem [!] wam będzie dano oney godziny [*in illa hora*] cobyście mowili. *BibRadz Matth* 10/19 (63); Gdym był w Niemcoch á potym we Włofzech/ przypátrzywałem lye niewoli ludzi onych *OrzRozm* L3v (9); piřzą ptaká iednego być ná świećie Fenixá/ ktory gdy [...] łtárzeie fię/ vczyni łobie gniazdo [...] połóży fię ná tym y obumrze/ z kości onych y z rozmaitych rzeczy wonności ożywie *BielKron* 264; [*Jagiello*] gdy s przygody pirwey lewy both álbo trzewik obuł niż prawy/ on dzyeń niefortunny mnimał być *BielKron* 387 (38); *GrzegRóżn* A3; *Mącz* 248c (3); *OrzQuin* Rv (2); *Prot* D2v (2); Albo łok rućiany wvfzy mu ley/ á one liście tłuczone/ ná fkroni mu przykłáday. *SienLek* 54; możeřz miałto oleiu Bobkowego bobku łámego nátluc/ á prochu onego wfypác. *SienLek* 107 (120); *LeovPrzep* a2 (2); *RejAp* 2 (19); Iechał [...] człowiek otyły/ á iákiř mędrek vřrzawfzy on ie^{go} wielki brzuch/ powiedział *GórnDworz* Qv (17); *GrzepGeom* A3 (3); *HistRzym* 4v (8); Każe fię theřz nam łtrzedz tych kthorzy fię tylko páfą około dworow krolewfkich/ przyodzyewaíac fię w miękkie odzyenie/ á dla onych pożytkow łwoich nie łmieią mowić prawdy *RejPos* 10v (121); *BiałKat* 123v; *GrzegŚm* 59; *HistLan* A3 (2); *KuczbKat* 360; wnetł gi kazał żywo obłupić/ á one łkorę wypráwiwfzy/ kazał z niey łthołek vczynić *RejZwierc* 56; krol/ gdy był wielką wielkość ludzi ná woynę wywiodł/ [...] páthrzac ná ony woylká poczał plákác. *RejZwierc* 170; Przypominałćibych okoliczne kroleřtwá/ ony wielkie kłieřtwá/ á zacne Monárchie/ iáko fię zá náłzey pámięći burzyły/ iáko fię odmieniały/ iáko fię oni poteřtatowie w nich łomili *RejZwierc* 185 (67); *BielSpr* 21v (4); *WujJud* 149v (2); *WujJudConf* 129 (2); *RejPosRozpr* b4v (5); *RejPosWstaw* [41³] (2); y zárzeże iy]*baranka*] wsfyto mnořtwo zboru Izráełfkiego miedzy wieczory. Y wezmą (oney) krwie/ y włóžą ná dwá podwoia *BudBib Ex* 12/7 (28); *HistHel* C3; *Strum* C2 (8); Zabieglu mu dwá opęćáni zgrobow wyřzedłzy/ łrodzy wielce/ że nie moğł nikt oną drogą minác. *BudNT Matth* 8/28 (4); *StryjWjaz* C2; *CzechRozm* A4 (15); *Paprpán* A3v (3); *KamNap* ktv; nieináczey będzie poczytan/ iedno iáko on Saul Krol Izráełfki/ ktory w onem narodźie był y nářłáchetnieyłyzy y navrodźiwfzy *ModrzBaz* 23v (13); *SkarJedn* 90 (16); *Oczko* 1v (9); Y był ták łrodze bity/ á w onym okrutnym bolu/ y męce/ áni fię ruřzył/ áni wołál/ áni łtękał. *SkarŻyw* 75 (141); *StryjKron* 16 (11); *CzechEp* 226 (6); *NiemObr* 58 (4); Strzały znáczą/ że nagle człowieká vğodźi/ A z onéy rány řaden zdrowo nieodchodźi. *KochFr* 81; *KlonŻal* C3; *KochPhaen* 17; *KochWz* 136; *ReszPrz* 66; *WerGořc* 227 (4); *WerKaz* 282 (2); *BielSen* 7; *ArtKanc* G16v (2); *BielRozm* 23; *GórnRozm* B4v (15); *KochWr* 28; *Paprup* B2 (6); *ActReg* 131; *GostGosp* 4 (6); *Phil* L3; *GrabowSet* Nv; *LatHar* 131 (7); *KořakCath* C5; A gdy wygnano rzeřzą; wfzedłzy viął ią zá rękę/ y powłtála dzieweczká. Y rozeřřła fię tá łławá po wfzytkiey oney źiemí. *WujNT Matth* 9/26 (49); *WysKaz* 6 (6); GDy Mářzałek Koronny odięđźda ode Dworu, tedy oná wfzyłtká władza zołtawa przy Mářzałku Nadwornym *SarnStat* 313 (87); *SiebRozmyřl* C3v (8); *ZapMaz II G* 97/90v; *GrabPospR* M2; *KmitaSpit* A4v (3); *PowodPr* 4 (10); Czekałem ćię Pánie kiedy mię záwołálz: myřłęc fię ochotnie odezwać: áby mię ná onę gođźinę nic nie trzymałto *SkarKaz* 553a (17); *CiekPotr* 2; *CzahTr* D3v (5); *GostCast* 43 (2); *SkarKazSej* 674b (10); *KlonFlis* A3 (3); *KlonWor* 7 (12); *SzarzRyt*]Szarz nlb 2.

W częściej występujących określeniach przysłówkowych czasu i miejsca: »na on czas a. w on czas, a. onego czasu, a. onych czasow itp.« = *tunc HistAl, PolAnt, Vulg, JanStat; in (illis) diebus, in tempore illo, ex (eo) tempore PolAnt, Vulg; illo a. eo tempore, exinde Vulg; hunc, in illa hora, in diebus ipsis, in die ipsa a. illa, in temporibus, ad dies illas, ad diem hanc, a die illa, a tempore illo PolAnt; post Mqcz; pro illo tempore JanStat (779): BierEz F3 (5); hnet iego twarz na oney chuście sie wyrażyla/ iaká w on czas byla. OpecŻyw 137v (6); FalZiołUng V 119; BielŻyw 59; GlabGad G3v (5); MiechGlab *2 (8); WróbŻołt 43/2 (4); LibLeg 10/62 (13); RejPs 35 (4); ComCrac 13; zeznali yłch then Ianek krawczik yełth chłop nyłzky Byalokurowathi a na on czałz wzyelonym Gyermaczku a wbyaly zupiczi chadzal LibMal 1551/160 (2); RejJóz L6 (3); ZapWar 1548 nr 2656; RejKup Pv (2); A czego na on czał [tunc] przez załlepianie pychi nie widzial/ teraz [nunc] przez niskocł pokory widze HistAl Gv; MurzNT 8v (9); KromRozm II c4v (6); Bo w inych żyemyách krzełciyáńłkich [...] ná on czał/ áni przed tym tego nye dzyerżano KromRozm III E2v (10); Diar 22 (3); DiarDop 117; Te łłowá kthore Krates won czał w włtách myewał/ iłcye dzis moze tho nyektorym ná oczy wyrzucáć. GliczKsiqż M2; LubPs A6 (7); KrowObr B4 (12); Sálsábálar [...] záložyl fundámenty košćiołá Bożego w Ieruzálem/ á od onego czału áz do tąd buduie sie ten košćioł Leop 1.Esdr 5/16 (15); RejZwierz 23 (3); BibRadz I 13b marg (37); OrzRozm G (3); Zá onych czałow miał Hieroboám łyná imieniem Abia BielKron 83; Bacząc Herod krol znáki łwięte [...] wymylil włzytki dzyeći pobić/ ktore sie kolwiek onego czału kędy porodzyly BielKron 138 (18); choć mam na łbie rogi, [...] Przedłiem ułzedł za boga wony dawne czały KochSat A2 (3); Mqcz 254d; OrzQuin C3v; Prot A4v (4); SarnUzn B6v (6); SienLek 33; RejAp 2v (26); GórnDworz B6 (12); HistRzym 29; TA Ewányelia łwięta ku wielkiey pociefze á rádości włzemu narodowi ludzkiemu ná on czał/ y potym/ łpráwnieby miałá być. RejPos 12; A biedá będye brzemiennym álbo dzyathki v pierśi łwych dzyerżącym ná ony czały. RejPos 258v (107); BiałKat 136; BielSat N3v; GrzegŚm 14; HistLan A4v (3); KuczbKat 100 (2); RejZwierz 15v (10); BielSpr b4 (24); KochMon 25; WujJud 10 (13); WujJudConf 19v (3); RejPosRozpr c (3); RejPosWstaw [41²]; BudBib Deut 1/9 (18); BudBibKaw A2v (2); HistHel B4 (2); MycPrz II A3; WierKróc Bv; BiałKaz I2 (2); BudNT przedm b3v (10); StryjWjaz C4; CzechRozm 15 (37); PaprPan A3v (5); ModrzBaz 18 (13); SkarJedn 15 (14); KochOdpr D; Oczko A2 (3); SkarŻyw 27 (35); MWilkHist L3v; iákoż potym bylo kilka Xiążat Mázowieckich Troydenow/ tym imięniem Litewłkiego Xiążęćia Troydená nazwanych. Bo Mázurowie onych czałłow czełte przes łpolne Małżeńłtwá powinowáctwá z Litwá potwierdzáli StryjKron 365 (20); CzechEp 39 (22); NiemObr 6 (30); KochFr 28; ReszPrz 5 (3); ReszList 141; WerKaz 279; BielSjem 20 (2); PudłFr 29 (2); ArtKanc N4; GórnRozm B2 (5); KochWr 28 (2); PaprUp B (2); ActReg 139 (3); GostGosp 42; Phil L3v (3); GórnTroas [3]; GrabowSet T4v; OrzJan 56 (3); LatHar 643 (5); A pod onym czałem słał sie rozruch niemáły WujNT Act 19/23 (71); JanNKar C (5); dowiedzie: iz ná ón czał y onego dnia miał łpráwe álbo Rok o wietłżá rzecz. SarnStat 769 (11); SiebRozmysł F4 (2); KmitaSpit A4v; PowodPr 54 (5); SkarKaz 3b (14); CiekPotr 35 (2); CzahTr A2v; SkarKazSej 689a (3); KlónFlis A3; PudłDydo A2v.*

»onego (to) dnia, a. w on (tam) dzień, a. w one (a. ony to) dni itp.« = *in illa die, in die ipsa, die ipsa Vulg, PolAnt; die illa, in diebus illis, a die illa, post dies illas, in his diebus Vulg; ex illa die, diebus illis PolAnt; in ipsis diebus HistAl (175): OpecŻyw 85v; gdy ktory człowiek zgryzie dwie ziarnce*

gorczycze á dwie ziarnce pieprzu natłzczo/ tedi onego dnia nietrzeba mu łie bać nagłey łmierci *FalZioł* I 125b (2); *WróbŻołt* 145/4; *HistAl* A8v; I s łtało łię wonyto dni/ przyłzedł Iefus z Nazareth Galileiłkié⁸⁰/ i ochrczon ieft od łána w Iordáme *MurzNT Mar* 1/9 (6); *KrowObr* 121; y będzie Krol krolował/ á będzie mądry y będzie czynił Sąd y łprawiedliwość ná łiemni: Onych dni/ będzie zbáwion Iudá/ á Izráel będzie miełłkał dufále *Leop Ier* 23/6; Przyłłli/ y oglądáli gdzie miełłkał/ y trwáli v niego przez on dzień *Leop Ioann* 1/39 (35); Ktory [Saul] oborzywłzy łie mordował káplány/ á zabił ich dnia onego ósmdziełiat y pięc mężow/ ktorzy nofilo Efod łniáne. *BibRadz* 1.Reg 22/18 (38); Zá dniow onych/ to ieft zá Herodá krolá/ był káplán imieniem Ioáchim etc. *BielKron* 143v (7); *SienLek* 90; *RejAp* 76; Y był ieden kowal w miełłcie imieniem Fokus/ ktory onego dnia iáko y inego záváždy robił. *HistRzym* 48v (2); *RejPosWiecz*² 92 (4); *RejPosWstaw* [143²]; oto ia przyide/ y miełłkać będe wpołsrzodku łiebie mowi Iehowá. Przyłaczá łię teź narodowie mnodzy do Iehowy wdzień on *BudBib Zach* 2/11 (34); *BudNT Ioann* 11/53 (3); *CzechRozm* 79v (2); *Oczko* 28; *SkarŻyw* 211 (4); *MWilkHist* 13; *LatHar* 69 (4); A żaden nie mogł mu odpowiedźieć łłowá: áni łmiał żaden od onego dnia niocz go wıeocy pytać. *WujNT Matth* 22/46 (18); *SarnStat* 769; *KmitaSpit* Cv; *PowodPr* 74; *SkarKaz* 7b (4).

»na onym miełłscu, a. na ono miełłsce, a. z onego miełłsca itp.« = *in locis illis PolAnt, Vulg; ab eodem loco, in loco (ipso a. illo), loci illius Vulg; in idipsum PolAnt* (41): *OpecŻyw* 52v (4); *PatKaz II* 23 (2); *HistJóz* D2v; Gdy ko⁸⁰ niedźwiadek z ije morzki/ tedy łokiem z miełłki pomazać/ albo teź przyłozić na ono miełłcze *FalZioł* IV 39b (2); *KrowObr* 89; Rzekł pothym Iezus: Kaźcie ludziom łiedzieć. A było łiána wiele ná onym miełłcu. *Leop Ioann* 6/10 (5); powłstawłzy Piotr w połrodek zwolennikow/ rzekł: (á było ich w kupie miánowicie tá m ná onym miełłcu iáko by łto y dwádziełcia) *BibRadz Act* 1/15 (2); *SarnUzn* C; *RejAp* 12v; Iż widzyálem złołniká w myłli podniołłego iáko drzewo Cedrowe/ á potym po máłey chwili idáć przez ono miełłsce łzukałem á nie mogłem nálełć miełłcá y pámiátki iego. *RejPos* 228v (3); *ModrzBaz* 75; Florentius [...] nápráwił białe głowy/ áby tá m gdzie iego brácia widzieć mogli/ igráły/ do złych myłli pobudkę im czyniáć: co bacząc S. Benedict [...] vłtápił z onego miełłcá *SkarŻyw* 250 (10); *NiemObr* 48; *GórnRozm* G4v; *PaprUp* C2; *WujNT Ioann* 6/10 (3); *SarnStat* 1285; Więc on niezbedny ołzułł twierdzi zá rzecz łftá/ Ze widział włáwnym okiem Dźiewicę przeczyłłtá; Ktora mu rołkazála chwałę Bożą mnożyć/ I tá m ná onym miełłcu kołłciołek záłożyć. *KlonWor* 47.

α. *Między okrełłanym rzeczownikiem a pewnym wyrazem z poprzedniego kontekstu istnieje zwiázek łłowotwórczy* (321) : Zoná iedná mężá łwego/ Pogrzełszy go vmárłego. Záváždy on grob náwiedzála *BierEz* G4v (2); *OpecŻyw* 53 (2); *MetrKor* 40/814; *HistJóz* A4v; á tego wina łie day napić temu ktory by miał łledzionę zatwardziała [...] á onę twardość rołpada mocnie *FalZioł* I 53b (7); *BielŻyw* 82; *GlabGad* B2 (10); *BierRozm* 13; *WróbŻołt* łł6; *LibLeg* 10/113; *RejPs* 117; *SeklWyzn* b3; *HistAl* M8; *KromRozm II* 1 (2); *KromRozm III* E8 (2); Jełłiżeby kto [...] miał za to, aby był przeciw prawu pisanemu przesádzon, tedy będzie takiemu kaźdemu wolno onego łędziego łwego wojewodztwa o to pozwać *Diar* 96 (2); *LubPs* A4v; Mężoboycá ktory łye kryie áłbo zbieży/ [...] niemáły dáł znak do tego/ że ieft onego Mężoboyłłtwá winien *GroicPorz* n4v (4); *KrowObr* 184v; *RejWiz* 50v (11); A Iudás wyłłał ná wyłpiegowanie woylká iego/ tedy dáli mu (oni łzpiegowie) łpráwę łhymi łłowy *Leop* 1.*Mach* 5/38 (5); *UstPraw* C4 (6); *LeszczRzecz* A2v; *RejFig* Ee3v; *RejZwierz* 11; Ciágnęło teź przy nim wiele

połpolítwá ktorych było ták wiele iáko száránczey ábo pialku ná ziemi/ ták iz oney wielkofci iego liczby nie było *BibRadz Iudith* 2/10 (5); *OrzRozm* D3v (2); *BielKron* 9v (12); *GrzegRóżn* L4; *OrzQuin* T3v; potym tho w cienką chuftkę zwięzać á on węzelek thám wetknąc *SienLek* 109v (11); *RejAp* 57 (5); iz Iulius Cefar będąc łyfym/ rad bárzo chadzał w fwoim zwyciężnym wieńcu/ áby pokrył onę łysinę. *GórnDworz* N6 (10); *HistRzym* 60 (5); gdy Pan Iezus wymiáthował dyabelstwo kthore było nieme/ á gdy ie iuz wypędził/ przemowił on niemy *RejPos* 76v (41); *GrzegŚm* 58; *RejZwierc* 2 (21); *BielSpr* 11v (2); *RejPosWstaw* 44 (2); *BudBib Ios* 9/7 (3); *Strum* C4; *BudNT Matth* 18/32; *CzechRozm* 56 (12); *PaprPan* Hh5; *ModrzBaz* 27v (11); *SkarJedn* 10 (3); *Oczko* 34 (2); dowiedział fię on Miłtrz iego w kłafztorze/ ifz iest więzaniem Chryśtułowym. O Boże moy iáko fię vrádował: [...] iáko znim być w więzieniu onym prágnął. *SkarŻyw* 75 (25); pośłał do Dubrowná z listámi/ dáiąc znác o zwycięłtwie łwieżym nád Mołkwá/ [...] á kazał vmyślnie onym pośláncom tám iáchác/ gdzie rozumiał iz ich miáła poimác łtraż *StryjKron* 772 (3); *CzechEp* 148 (2); *WerGośc* 222; *BielRozm* 22; *GórnRozm* C4v (9); *PaprUp* Hv; przykłádem Medykow/ ktorzy człónki w cíele człowieczym łkázone prze to odcináią/ y on iad á łkazę wykorzeniáią *Phil* L; *LatHar* 219 (2); Nie mozeć żaden łprzętu moczarowego włzedfzy w dom łplondrowác/ ielliby pierwey moczará onego nie związał *WujNT Mar* 3/27 (7); *SarnStat* 190 (37); *SiebRozmyśl* D2v (4); *GrabPospR* M2v (2); *SkarKaz* 487a; *CzahTr* E; GDy Sámuel ludowi Bożemu krolá Saulá pośtáwił: dał im znác/ iz krolełtwo ono trwác nie miáło *SkarKazSej* 683a (3); *KlonWor* 11.

e. Określany rzeczownik jest nazwą tego, co wcześniej wyrażone było czasownikiem lub jest syntetycznym ujęciem całej treści poprzedniej wypowiedzi (1199) : *BierEz* C3v (8); ta^mże fię dopiro nán rzucili/ ij z iego łukienki wlołneé go odarli. Dlá targaniá onego wielkiego/ korona z głowy iego náfwiełłfíe łpadla *OpecŻyw* 138 (12); *PatKaz II* 33; y plakał go [Jakuba] włzytek Eipt łyedmńdzýeśiát dni a do konawłzy oney żaloby mowił Iozef *HistJóz* E3v (2); *FalZioł* IV 23b (4); *GlabGad* L8v (2); *MiechGlab* 57 (2); *BierRozm* 18; *RejPs* 45v (7); *LibLeg* 11/94v; *RejRozpr* O3v (3); *RejKup* k8 (2); *MurzHist* T2v; *MurzNT Mar* 13/24; *KromRozm II* d2 (2); *KromRozm III* C5 (6); *LibMal* 1554/190v; *Diar* 25; *DiarDop* 115; *GliczKsiąż* F5 (3); Y rozłali nyewinná krew łynow y corek łwych/ [...] W onych łprofných vcżynkach ich [ziemia] byłá pokalona *LubPs* Y3v (9); *GroicPorz* g4v (2); *KrowObr* 185v (2); Ano fię łfná Száfiry/ Rubiny/ Szmárági/ Dyámenty rozliczne á kofztowney wagi [...] A oni dwá zá łtołem co pyłzno łiedzyeli/ Pátrząc ná ony dziwy/ áż práwie pomdleli. *RejWiz* 26v (33); *Leop 2.Par* 32/2 (13); *UstPraw* C3 (3); *KochZuz* A4v; *RejFig* Eev (3); Abram łyná chciał łpalić/ ále iego Wiárá/ Wdzyęcznieyłza Pánu byłá/ niż oná ofiárá. *RejZwierc* 132 (6); *BibRadz I* 2b marg (23); *OrzRozm* O3v; *BielKron* 194 (10); *KwiatKsiąż* N2; *OrzQuin* R2 (2); *SarnUzn* D5 (2); *SienLek* 51v; *RejAp* BB7 (18); *GórnDworz* F6 (34); *HistRzym* 29v (5); Iz gdy thu vpáđły brát twoy przećiwko tobie wykroczy/ [...] á prósi cie ábyś mu ono przełthápienie iego przepuścił/ dla imieniá Páná łwoiego *RejPos* 120 (133); *RejPosWiecz*² 92v; *BiałKat* 278v (2); *BielSat* C4 (2); *GrzegŚm* 12 (2); *HistLan* B4v (5); nie być theż oná kożá co dziurá przez płót ná kápułtę pátrzy/ á tylko iz oczýmá onę łwoię chuc odpráwi *RejZwierc* 18v (91); tákże łtoiąc łkákáł wzgorę áż fię zápoćił z oney prace *BielSpr* 47 (4); *WujJud* 95 (2); *RejPosWstaw* [21³]v (5); *BudBib Ex* 29/34 (11); *HistHel* Bv (3); *Strum* L4v (2); *BudNT przedm* a2 (4); *CzechRozm* A7v (19); *PaprPan* A3v; *ModrzBaz* 22v (14); *SkarJedn* 88 (10); *Oczko* 5v; *SkarŻyw*

341 (219); *KochTr* 21; y przyłzedł vbłóciwłzy fię y vřzargawłzy á iáko łotr olřarpawłzy řzáty po chrořcie y zgłodzony do Corki řwoiey [...] Od tey tedy woney nędzy poznány/ był z wielką rádořcią y wefelim wdzięcznie przyięty *StryjKron* 442 (17); *CzechEp* 24 (8); *NiemObr* 57; *KochFr* 49; *WerGořc* 229 (6); *WerKaz* 305 (2); *BielSen* 19; *ArtKanc* D8v; *BielRozm* 22; *GórnRozm* A4v (5); *KochWr* 29; *PaprUp* A3 (8); *ActReg* 59 (3); *GrochKal* 15; *Phil* F3 (3); *KochAp* 5; Nie ták rozumieć mařz/ żebyř fię áni fummy pożyczoney řpodziewác nie godziło [...] ále ábyř pożyczal/ nie řpodziewáiąc fię [...] zyřku dla onego pożyczku *WujNT* 217 (4); Aczby ten/ który zábiie człowieká/ wedle Práwnych vřtaw miał/ [!] byđz ná gárdle karan: wřzákže my řrogořc onę vřkramiáiąc vřtáviamy *SarnStat* 604 (15); duřzá nařwięťřza/ do pieklá řtápiłá/ By oné řwięte oyce/ z mák ich wybáwiłá: Ktorzy onéy pociechy/ ták dawno czekáli *SiebRozmysł* I (5); *KlonKr* D3; *PowodPr* 81; *SkarKaz* 244a (7); Gdy kto komu czego Pożyczy [...] Z przyiaćielá nábědźie wnet nieprzyiaćielá, Zá onę řwá vczynnořc *CiekPotr* 79; *CzahTr* K4 (3); *GořlCast* 20 (4); *PaxLiz* B2 (3); *SkarKazSej* 666a (5); *KlonFlis* C3v (2); Leży trzy dni/ trzy nocy: iákoby w połogu. Więć w onym prořnowániu záchce fię rořkořzy *KlonWor* 34 (9).

W przeciwstawieniu: »on ... ten« (3): pomnię/ zem iá [pannę] był rozgniewał/ [...] czo rozwaźáiąc v řiebie/ y znáiąc ten iey gniew być řlufzny/ bo z mego przewinienia/ widziáłá mi řie oná pirwřza boleřc iáko nic/ przeciwo tey wtorey *GórnDworz* C5v; *CzechRozm* 46v; Bo to nie puł rzeczy z Bogiem woynę wieřc: y nie ládá řzczęřcie/ w iego łáłkę znouu przyřc: oná rzecř řerce trwoży/ á tá zářię niewyřłowioná pociechę przynoři. *LatHar* 158.

Połączenia: »on sam« (1): Gdyż wřzytek řwiát nań pátrząc/ káždá řprawę iego/ řzácuię/ gdzieř ten ma być řercá wesołego. A on řam iego řráłunk/ vmorzy go řnádnie. *RejZwierz* 21.

»on to« (3): Bo gdy řie iuż řtárzeie ociec ábo mátká/ [...] Tedy dziatki w oney to ich zeřłzey řtárořci/ Ty przy nich podeymuiá prace y pilnořci. *HistLan* B2; Achab wnet powiedziáł/ řwoiey řenie Iezabel/ o wřzytkim co wiedziáł. [...] Iezabel/ [...] Nie bárzo wdzięczná byłá/ oney to nowinie. *HistHel* C2v; *CzechRozm* 155v.

α. *Między określanym rzeczownikiem a pewnym wyrazem z poprzedniego kontekstu istnieje związek słowotwórczy* (310) : *BierEz* O2 (2); tak ijm řmierdzialo z ijch vřt nieczyřtych/ až řerce milęgo Iezuřa od one^{go} řmrodu omdlęwalo *OpecŻyw* 115 (5); *PatKaz I* 6v; *PatKaz II* 60v; gargarizuy/ tho ięřt płocz vřta iźby tham ono płokanie mogłó na mieřtce boláczce przychodźić *FalZioł* V 81 (8); przeciw iemu wyřzedł, chcząc go prořić aby miařta iego nie kaził. To pobaczywłzy krol Alexander vprzedził go w oney prořbie *BielŻyw* 154 (2); *BielŻywGlab* n1b 15; *GlabGad* B6v (3); *MiechGlab* 20; *RejPs* 117 (2); Czyniąc dořyc řwoim řtanom Kłániayćie řie káłztelanom Ano więć ony pokłony Bárzo nam tępiá zagony *RejRozpr* C3v (2); *RejJóz* K8; *SeklKat* X3v; *KromRozm III* K8v (4); *LibMal* 1554/190v; *GliczKsiąź* I; Kyedy cyelcá vlánego zá Bogá chwálili/ Táմże řye w oney chwale řwey yáko byđło řtáli *LubPs* Y3 (2); *GroicPorz* g4v (10); *KrowObr* 82 (2); Idzye nędznik záłóřnie [...] Niewie [...] gdjey řie obroćić/ Przy kimby wźdy záłóřci oney řobie řkroćić. *RejWiz* 185 (5); *Leop Mar* 6/2; *UstPraw* E3v; *RejZwierz* 21v (2); *BibRadz Gen* 1/10 (7); A gdy Florencyá obieglł/ [...] w onym obłęzeniu otruł go mnich zakonu Dominikow w Bożym ciele *BielKron* 185v (2); *OrzQuin* T3v; *SienLek* 11v (6); *RejAp* 43v (11); *GórnDworz* K4v (6); *HistRzym* 4v (2); iź chociábych řie obłádził á vpadł w iáki grzech [...] podnoři mie záwźdy z onego vpadku moiego. *RejPos* 109v; A řpiewáli iákoby iáká

pieśń nową/ [...] A żadny nie mógł zrozumieć śpiewaniu onemu *RejPos* 342v (51); *RejPosWiecz*² 95v; *BiałKat* 28v (5); *KuczbKat* 95 (5); Zdać fie też zá pociechę całą noc pić/ fkákác/ bębnác/ [...] Bo zá ony fkoki bolą nas więc boki. A ono też piwo piło ie co żywo. *RejZwierc* 114 (18); *BielSpr* 45v (2); *WujJud* 83 (3); *WujJudConf* 199v (2); *RejPosRozpr* c3v (2); *RejPosWstaw* [21³] (2); *BudBib* 2.Par 15/15 (4); *BudBibKaw* A2v; *HistHel* Cv; *Strum* G4v (2); Temu záś co nie robi/ ále tylko wierzy [...] poczytaná bywa oná wiárá iego ku śpráwiedliwości. *CzechRozm* 211v (18); *Paprpán* Gg2v; *KarnNap* B3v (2); Druga/ choćiaby się y omylił/ wśákże iefli z śzczerego śercá mowi [...] ono iego omylenie godnieyśze iefł odpufśczenia/ niż gniewu. *ModrzBaz* 65 (8); *SkarJedn* 208 (2); Y tám modlitwę czyniác záńełá: y wyrzáłá [!] we śnie onym S. Iágniefzkę *SkarŻyw* 70; vkazał mu się święty Sámśon/ y frodze go vbicżował/ [...] ták było frodie ono bićie/ ífz rány ná ćiele/ y śiność trwáły *SkarŻyw* 593 (32); *StryjKron* 200 (3); *CzechEp* 5 (7); *NiemObr* 9 (4); *BielRozm* 11; *GórnRozm* Cv (2); *OrzJan* 124; *WujNT* 424 (4); *SarnStat* *8 (12); *SiebRozmyśł* C; *GrabPospR* M2v; *PowodPr* 4; Iáko człowiek ofiárowany bęđzie y zábity: á iáko Bog ofierze oney da moc áby wśytki grzechy świátá zgłáđziłá. *SkarKaz* 515b; Y Dányel tráfił co się krolowi śnił/ y co on śen znáczył. *SkarKaz* 518b (11); *GosłCast* 67 (2); *SkarKazSej* 675a (3); *KlonWor* 47.

f. *Określany rzeczownik jest jednym z elementów wcześniej wymienionego zbioru* (76) : *MetrKor* 40/811 (4); Też pczóły zachowawa w vloch íże nigdzie niepoleczá z one⁸⁰ vla/ kiedy [...] onym zielem bęđiefz po mażował [!] vle. *FalZioł* I 52c (11); *GlabGad* D5 (3); *ComCrac* 14 (5); *KromRozm III* 17; gdy małżonkowye w śtadle á w przyworze małżeńśtwá śwego dzyatki máyá myeć: [...] máyá [...] myflic o tym/ coby fie myáło dzyać z onym dzyecyátkyem. *GliczKsiąż* C7; Naprzod áby złoczyńcow nie karał áni dręczył z nienawifci/ [...] áby to czynił ná posługę bliźniego śwego przeciw ktoremu on złoczyńcá wyfłąpił. *GroicPorz* g4v (4); *UstPraw* A3 (6); *OrzRozm* S2; *BielKron* 24v (2); *RejAp* 81v (2); *GórnDworz* Y; *RejPos* 152v (3); *BiałKat* 253v; Tákież mofty/ ktore miedzy Turki nowo powftháły [...] przynáfzáią folgámi pod mury [...] położá on moft ieden koniec ná murze/ á drugi ná źiemii *BielSpr* 63v; *WujJud* 135v; *RejPosRozpr* c3v; *BudBib* cv; Trzymałem się też oney vftáwy/ ábym ftofuiąc wyfłępki nikogo niemiánował: tákże mi żaden zá złe mieć niemoże/ chybáby się śam pierwey do cnego wyfłępku przyznał. *ModrzBaz* 2 (6); *SkarŻyw* 558; *CzechEp* 359; *GórnRozm* I3v; *LatHar* 665 (2); A Woiewodowie [...] máią vczynić Conuokácią Dignitarzów y vrzędów Stárościh/ y Rády oného Woiewodztwá główniefzého miáłtá *SarnStat* 280; Śędziowie w Woiewództwách y źiemii obráni [...] máią przy łáđzie źiemie onéy/ y przy vrzędzie Stárościm/ rotá Śędziého Ziemfkiego w Státucie opifaná przyśiádz *SarnStat* 853 (14); *KlonWor* 27 (2).

4. *Określa rzeczownik w kontekście epiforycznie (zapowiada, że bliższe określenie rzeczownika pojawi się w dalszej części wypowiedzi)* (6864) :

a. *Zapowiadane bliższe określenie rzeczownika jest przydawką lub przymiotnikowym określeniem predykatywnym* (486) : gdzie ony miłofciwé flzy przeláne nad Ieruzalem/ íj przy śmierci Lazarzowé. *OpecŻyw* 84 (2); wezmi iego [czosnku] nalienie y poliey, cziń tak pięć razow/ tedy on czołnek piątego fiania iufz bęđzie iadem/ dla fwoiey zbythniey goráczofci. *FalZioł* I 5c (3); *GlabGad* B4v; *WróbŻołt* ífv; *RejPs* 94v (3); *LibLeg* 11/84; *RejKup* 18v; *KromRozm II* c (4); *GliczKsiąż* E8v; Coś zá cud zyáwił w oney zyemi przy Yordanye *LubPs* L4 (6); nie dla tego/ ábyfmy hańbic álbo fromoćić mieli/ onę

nachwałebnieyżą Offiárę/ ras ná krzyżu vtzynioną/ Páná Iezu Kryftá Syná Bożego *KrowObr* 167v (9); Więc z onego dobrego dármoć nádánego/ Włpomagay kędy możelz wždy też y drugiego. *RejWiz* 187 (8); *Leop* *B2 (2); *RejZwierz* 4v (2); Iezuláf/ ktory wybáwia nas od onego gniewu przyśfłego. *BibRadz* 1.*Thess* 1/10 (12); *BielKron* 73v; *OrzQuin* E4 (4); *Prot* C2; iákož tho ielt brzydki owocz á práwie grono winá onego płonnego á kwásnego y ćirpnącego. *SarnUzn* H5v (3); *LeovPrzep* a; Iż iefli ty mnie moy miły Pánie nie pokropiśz onym Izopem we krwi fwoiey omoczonym/ nie będę nigdy oczyfcion. *RejAp* 8v (25); *GórnDworz* H7 (4); *RejPos* 213 (88); *RejPosWiecz*² 93v; O záprawdę raczył nam pan Chryftus onę śmierć przez piérwżégo Iádámá ná nas wniesioną ocukrowác *BiałKat* 176 (5); áby duch był záchowan w dzień on páná Iezulów [*in die Domini nostri Iesu Christi PolAnt, Vulg* 1.*Cor* 5/5]. *GrzegŚm* 63 (6); *KuczbKat* 275 (3); *RejZwierz* 33 (11); *WujJud* 13v (3); *WujJudConf* 14 (4); *RejPosWstaw* [21³] (3); *BudBib* b2 (2); *HistHel* [A2]; *MycPrz* I [A3]; Ten ono mieyfce v Iohaná ś. wpirwem liście wrozdziale 4. wirfzu 2. ták ná Láciński ięzyk przełożył. *BudNT przedm* c2 (7); Pamiętác zázwdy ma powfzechne ono rofkazanie Chriřtuřowó/ o miłóści nieprzyaciól fwych *CzechRozm* 240 (40); *PaprPan* B; *ModrzBaz* 13v (8); Włtáp w tę Lodkę Piotrá wielkiego/ w ktorey fie beřpiecznie ná on brzeg żywotá wiecznego przewieřć możelz *SkarJedn* 386 (10); *Oczko* 6 (2); *KochPs* 178; Lecž ogień [...] pogáńřtvo ono około řtojące palił. *SkarŻyw* 70 (36); *MWilKHist* G2 (2); *StryjKron* 220 (6); gdy grzeřżącego nie każe [*Chrystus*] przeřładowác/ áni mordowác/ iáko y řam to po łobie przeciř cudzołóżnicy oney/ do niego przywiedźionej pokazał Ian 8.v 1. *CzechEp* 29 (22); *CzechEpPOrz* **4; *NiemObr* 72 (11); *WerKaz* 296; *BielSenJoach* 3; *ArtKanc* D8v (4); *GórnRozm* M3; pitalem co też rozumiał o onei conuocatijej w Roku 1585. *PaprUp* H2 (4); *ActReg* 22; *GrochKal* 3; *Phil* D4 (3); *GrabowSet* F4v (5); *OrzJan* 65 (2); Duch S. záfię/ áni rodži/ áni vrodzonym ielt/ ále od obudwu pochodzącym/ iáko oná rzeká kryřřtałowi podobná/ wychodząca/ w księgách obiáwienia S. Ianá/ z řtolice Bożey y Báránkowey. *LatHar* 380 (11); *KořakCath* C2v; *KořakSzcześl* A3v; Słóńce fię obroci w ćiemność/ á kłiężyc w krew/ przedtym niź przyidzie on dzień Páńřki wielki y znáczny [*dies Domini magnus et manifestus*]. *WujNT Act* 2/20 (29); *WysKaz* 19 (2); *JanNKar* D; Tu řtátut ón znieřono o wyręczeniu bydłá po trzy kroć. *SarnStat* 676 (13); *SiebRozmyřl* [A3]v (5); *KlonKr* C (2); *PowodPr* 54 (2); Lecž ná on czás řádu tego rzeknie káždy *SkarKaz* 4a (8); *GosłCast* 4 (5); *PaxLiz* C3v; V řtárych Rzymian Praw onych ná 12 tablicách piřánych/ y dziećiom fię vczyć/ y iáko piořnki řpiewác kazano. *SkarKazSej* 697b (2); *KlonFlis* G3; *KlonWor* 3 (2); *SzarzRyt* A3v.

a. *Okreřłany wyraz jest imieniem własnym* (6) : *CzechRozm* 108; HVmnickich tho zacny dom iák kiedy onego/ Antygoná w Azyey bárzo fortunnego *PaprPan* Q4; *SkarŻyw* 299; *GrochKal* 20; Nie ták był bolem teřkliwym tárğány/ [...] Zmyřlny Protheus/ [...] Nie ták on Pyram řwá ręká przebity *RybGęřli* C4v; *SapEpit* B.

b. *Zapowiadane bliřsze okreřlenie rzeczownika jest rzeczownikowym okreřleniem predykatywnym* (213) : Co też ony řflachetné panié řieřtrzyce dziewice Marié matki božé dzialaly *OpecŻyw* 151; *RejKup* h5; *LubPs* A4v (2); ták teř ielt dar niemnieyřzy/ poznác onego złořliwego řyná zátráconego/ przeciřniká Bożego Antykryřta *KrowObr* 50v (11); *RejWiz* 36v; Słůżąc oney Krolewnie/ Pořpolitey rzecży *RejZwierz* 79; *BibRadz Bar* 5/4 (4); *OrzRozm* M2 (2); ku ktoremu porřádkowi zázwdy iá [*prostotę*] wiedzcie on miřtrz nalepiřy prawdá *GrzegRóżn* A2; *OrzQuin* N4v; áž w tey iářnořci

przydzielz do onego fłoncá wiecznego/ to iest/ do práwego iuż vznánia Páná twoięgo *RejAp* 34 (7); Dopiero on wodz tych przereczonych cznoth przyštąpi/ tho iest mądrość *GórnDworz* Ff8; łceptrum á krolestwo onego frogiego krolá/ á onego okrutnego poborce/ iáko go tu Prorok zowie/ Czártá á łprzećiwniká náłzega *RejPos* 15v; Zápomni y onego naypocźciwšzego klenotu łwego/ cnoty łwoiey *RejPos* 247 (38); iż w ónych táiemnicách łtráfzliwych (tho iest we Młzy) mamy ná vmárłé pámiątkę *BiałKat* 356; *KuczbKat* 105; ále donoš wšzytko do onego wšzech łmyłłow woytá á do woytowey/ to iest do rozumu á do pámięći *RejZwierc* 15v (23); *WujJud* A5; *WujJudConfl* 71; *RejPosWstaw* 42v; Y pošwięćicie on rok/ rok pięć dziełiąty *BudBib Lev* 25/10 (2); *BudBibKaw* A3; *CzechRozm* 48 (6); Z tądći rošćie oná nazacnieyłza cnotá łpráwiedliwošć [*hinc iustitia virtutum clarissima*]: ktora rokázuię/ áby nikomu krzywdy nieczyniono *ModrzBaz* 8 (3); *SkarJedn* 8 (2); zołtał wiernym Chrešćíaninem/ zá łálką Boską y mądrošćią á bogoboynošćią onego mięgo towárzyłzá żony łwey. *SkarŻyw* 102 (3); *StryjKron* 380; *CzechEp* 144 (4); *NiemObr* 125 (3); *ReszPrz* 21 (5); *ReszHoz* 122; *ActReg* 70; *GórnTroas* 11; *KochCzJan* A2; Bog pokoiu ktory wywodł od vmárłych wielkiego onego páłterzá owiec we krwi tełtámentu wiecznego/ Páná Iełufá Chrištułá [*pastorem magnum ovium ... Dominum nostrum Iesum Christum*] *WujNT Hebr* 13/20; *GosłCast* 23; *SkarKazSej* 661a; *KlonFlis* B3.

a. *Okrešłany wyraz jest imieniem własnym (76)* : Tákowe mátki rowne łą oney Semirámidzye ženye Ninułowey krolá Afyryłkyego *GliczKsiąż* E3; *LubPs* dd5; *KrowObr* 120v (2); A wšzák też to bywáło y zá czáłu mego/ Zá onego Achábá krolá złošćiwego *RejWiz* 181; *VLixelá* zacnego/ Penelope oná/ Iednego Krolá z Grekow/ cna pocźciwa żoná. *RejZwierz* 47v (3); Ten kołcioł Sárdnińki/ był napřednieyłzy kołcioł w Lidiey gdzie on Krezus bogacz wielki krolował *RejAp* 34v (4); A weźmi łobie ná przykład onego Saulá wielkiego krolá żydowłkiego. *RejPos* 39v (12); *GrzegŠm* 11; gdy krolował on Dionizius okrutnik Sirákuzáńki *RejZwierc* 92v (19); *WujJud* 9v; *MycPrz* II B (2); Co z onego pierwšzego Adámá oycá náłzega poznác możełz. *CzechRozm* 218 (2); *Paprpán* Ev (7); *ModrzBaz* [41]v (2); przyłzedł do niego on zacny Bruno ś. y vczony oćiec pierwšzy Kártuzow *SkarŻyw* 291 (4); *KlonŻal* B3; *WerGošć* 237; *WerKaz* 290; *BielSjem* 8; *GórnRozm* E2; Cžego też y on Chilo Lácedemończyk ieden s Philozofow pothwirdził *Phil* S3 (3); *LatHar* 203 (2); Tož czyni y oná Sará Ráguelowá corká/ w cięłzkošći y modlitwie łwoiey/ wylicza vczynki dobre łwoie *SkarKaz* 351a; *CzahTr* F3v; Iest to on Iłzkáriot Chrištułow łpiżárny, Szafarz, lecz ná łwá łtronę, wielmi gołpodárny. *KlonWor* ** (2).

c. *Zapowiadane bližsze okrešlenie rzeczownika jest nazwą własą pozwalającą zidentyfikować nazwę ogólną lub peryfrazę, jaką jest okrešłany rzeczownik (301)* : Vłyłłala to ona bogatá/ łwietłká/ a rozpułtná panij/ Mariá ijmieniem/ przewiłkiem Magdaléna *OpecŻyw* 45v (3); *PatKaz III* 112v (2); *FalZiołUng* V 119; iáko bych miełzkał w oney ciemney kráynie cedar *RejPs* 189v; *LubPs* gg6v (5); oná Páni Święta Anná/ Proroká Sámuela mátká mowiłá *KrowObr* 35v (10); Pátrzay wnet co łie słtáło onemu krolowi/ Kiedy Páná odłtąpił/ nęđznemu Saulowi. *RejWiz* 156 (4); *Leop* *B2; *RejZwierz* A2 (2); *BibRadz* *2v (2); *OrzRozm* Ev (4); Ieżioro wielkie wychodźi Meotys/ w ktore oná rzeká wpada Tánais *BielKron* 461 (4); *OrzQuin* G4v (5); *SarnUzn* D (2); *SienLekAndr* a2; *LeovPrzep* b (2); Biedá/ biedá miáłto wielkie ono Bábilon *RejAp* 151 (15); *GórnDworz* L14v; gdy łie był Pan rozgniewał ná ono łwowlne miáłtho ná Ieruzalem *RejPos* 50v (33); *BiałKat* 123v; *GrzegŠm* 41; *KuczbKat* 170;

kthory [lud] tám był zálzedł zá onym Pátriárchą fwięthym zá Iákobem zá oycem tego Iozephá zacnego *RejZwierc* [203]v (30); *WujJud* 10v (2); *RejPosRozpr* c; *RejPos* [41³]v; *BudBib* b (3); *HistHel* B3v; *BiałKaz* L3 (2); przypomniēć tu iaśniuczki znák takiego głupftwa/ z one⁸⁰ zacnego mężá przypilkow Eráfmá Roterodamskiego. *BudNT przedm* b5 (3); *StryjWjaz* B3v; mowiac o ftarufku onym świętym Symeonie/ iż był ná nim Duch święty. *CzechRozm* 157 (17); ON bog Bachus rad czynił kto go o tho žádał *PaprPan* O (15); Wiádomy ieft wielu ludziám onego w Práwie wielce biegłego człowieká Gáiułá [*Cai iuriconsulti*] ártykuł *ModrzBaz* 4v; vczy nas y on íszczerey prawdy Miítrz CHRISTVS IESVS [*ille magister verae veritatis Christus Iesus*] *ModrzBaz* 67 (6); *SkarJedn* 15 (2); Miáfto ono krolewskie Alexándryą obrzidziłem fobie *SkarŻyw* 13 (20); *MWilkHist* B4; *StryjKron* 442; Ono fłońce íprawiedliwósci pan Chriftus wieczny/ fyn Boży *CzechEp* 160 (10); *NiemObr* 3 (2); *KlonŻal* B4; ktorą [wiarę] wfpomina w złotych fwoich kfięgách fławney pámiēci święty on Kárdynał *HOSIVS ReszPrz* 12 (10); *ReszList* 154 (2); *WerGośc* 241; *WerKaz* 302; *GórnRozm* D3v (5); *PaprUp* A2 (5); *Phil* I (4); A do inuły onéy kofztownéy wzyftkim dobrym oplywáiącym Rhodis/ kto Turká przywódl *OrzJan* 27 (4); *OstrEpit* A3; *LatHar* +2 (24); *KolakSzczęśl* Cv; *WujNT Apoc* 21/2 (7); przy wielkiey wodzie/ iáka była rzeká oná Nylus pod Egiptem *WysKaz* 9 (3); *JanNKar* A2v (2); *SiebRozmyśl* F (2); *PowodPr* 5; *SkarKaz* 387b (2); Przypomnę tu káfzczek Monárchę onego/ Polfkiego Węgierskiego pod Wárną zefzłego. Wládyfławá od Bogá ták náwiedzzonego *CzahTr* Gv (2); *SkarKazSej* 681a; *SapEpit* Bv *Klon Wor ded* **2v (2).

d. Zapowiadane bliższe określenie rzeczownika jest wyliczeniem elementów wcześniej wymienionego zbioru (117) : Tu yuż Pofel vpomina pirwey ony pozwáne. Xiáze/ Bjfkupa/ Gardiana aby wfiadali *RejKup* Tv; iż ony trzy części dofyć vczynyenia/ Poft/ modlitwá/ yálmuzná/ íá części pokuty Ewángeliyfyky. *KromRozm I* I2v; Iuż fie dziś nie ták íáśnie w nas okázuią ony dáry Duchá fwiętego/ to ieft/ mocna wiárá/ boiaźń y miłość miłego Bogá. *LubPs* A3 (2); *KrowObr* 87v; *RejWiz* 10v (2); *BielKron* 330; *RejAp* 165; *GórnDworz* X4 (2); Oni niefláchetni łotrowie/ Grzech/ Czart/ Swiát/ Ciáło rozbili íá [duszyczkę] ná tey márney pulzczy tego zdrádnego Hierichá/ tego to fwiátá omylnego. *RejPos* 210 (5); *KuczKat* 370; *RejZwierc* 37 (6); tákowá [wieczerzą Pańską] záchowuiemy/ iáka była w pirwlym onym Kościele Lácińskim y Greckim. *WujJudConf* 225 (2); *BudBib* b; *BudNT przedm* b8; *CzechRozm* 135v (2); Ztąd też one tytuły [tituli illi]/ Oćiec oyczyzny/ Numidyfky/ Afrykanfky. *ModrzBaz* 118v (4); Tyranny one ktore fercá ludzkie niewolá y wiązú: to ieft łákomftwo/ czci prágnienie/ y roskofz cíelefná/ dáleko od siebie zwoiowáne/ odegnáł. *SkarŻyw* 317 (3); *CzechEp* 160 (3); *NiemObr* 147; *PaprUp* G; Wyrzucono z wálfzý Rzeczypośpolitý imioná oné górné y niezgodné: Wódz/ Grábiá/ Książę *OrzJan* 16 (2); ná one fię trzy Boskie cnoty zdobywamy/ wiarę/ nádzieię/ y miłość. *LatHar* 508 (5); Grzegorz S. cztery one pierwfe zbory ábo koncylia (Niceńskie/ Konftántynopolfkie/ Ephelkie y Chálcedoneńskie) ták przyimuie/ iáko cztery Ewángelie *WujNT* 463 (2); *WysKaz* 39; *SarnStat* 872; ony cztery główne cnoty. Mądrość duchowna/ íprawiedliwość/ czyftość y męftwo *SkarKaz* 457a; Czym ítały one wielkie Monárchie/ Alfryyifka/ Perfka/ Grecka/ Rzymfka. *SkarKaz* 690a (2).

a. Wyliczane elementy są nazwami własnymi (62) : a ony dziátki náfwiętlífé/ Iezus ij Ián/ lafkawie ná fię poglądali *OpecŻyw* [27]; iż one połnocne krainy, iáko Pern, Iuhra, Ciremiłfa, Korela, Swecia,

Filandia, Norwegia, łą łrony barzo zimne *MiechGlab* *4; *RejPs* 124 (2); *HistAl* 17v; *KromRozm III* B3v; Co łie przydawáło zá onych Heretikow/ Ariuńá/ Sámołátenuńá/ Máńicheuńá/ Serwetuńá/ Pelágiuńá/ Celeńtinuńá y inńlych *GliczKsiąż* L4v (3); *RejWiz* 46; *BielKron* 266 (3); *OrzQuin* L (4); *LeovPrzep* 12v; *GórnDworz* R2 (3); my [...] z onymi wńzytkimi łtárodawnego końciołá Páńńkiego członkámí/ trzymáć będyemy/ s Páwłem s. z Auguńtynem/ y z inymi Doktory łwiętyimi *RejPos* 88v (4); Albo ony łwięte páńie Iudył albo Heńter/ iáko nie łie nie záfráłowawńzy w okrutnych przygodach/ łtáráły łie co czynić *RejZwierc* 154 (6); *WujJud* 16; *BiałKaz* 12; *BudNT przedm* d2; *CzechRozm* 6v (2); *SkarJedn* 224 (4); *SkarŻyw* 139 (4); *StryjKron* 1 (2); *CzechEp* 366; iż oni dawni heretycy/ iáko Márcion/ Wáłentynianus/ Montanus/ trádycyámí Apołtołńkimi/ nárabiáli *NiemObr* 75 (2); Ták czytamy w Hińtoryách/ o onych dwu zacnych wielkich Bińkupách y Doktorách ś. Bázyłem y ś. Grzegorzú Názyńzenie *ReszPrz* 101 (2); *PaprUp* E3; *Phil* Q4; *KołakCath* A4; *Zákázuiących małżeńńtwá*. [1. *Tim* 4/3] Tácy byli haeretycy oni/ Táciań/ Márcion/ y Máńicheuń: ktorzy małżeńńtwá y niektorych pokármow/ iáko rzeczy złych/ zgołá wńzytkim zákázowáli. *WujNT* 728 (4); *WysKaz* 43; *SkarKaz* 315b; *SkarKazSej* 658b (2).

e. *Zapowiadane blińsze okreńlenie rzeczownika jest przytoczeniem (708)* : Y począł łie dłużéy modłitz/ mowiáť on źálm. Boże boże móy ij czemus mie opuńcil/ áże do onego źálm. Wtobiem gońpodinie nadzieię miál. *OpecŻyw* 102v (3); *PatKaz I* 17v; *PatKaz III* 87 (6); *FalZioł* I 44c; *GlabGad* B7 (3); *WróbŻołt* 28/3; *LudWień* A4; *SeklKat* S4v (2); *KromRozm I* Bv; *MurzHist* F3v (3); *KromRozm II* i3 (14); Bo ták łye rozumye ono Greckye łlowo idiotes. *KromRozm III* K6 (10); Karz łie błáźńie przypowieńciá oná/ Kozy łkaczą ná yedł pochyłoná *BielKom* F5; *GliczKsiąż* E4 (7); *LubPs* hh3; *GroicPorz* Bv; *KrowObr* B4 (34); *RejWiz* 40v (3); Pámiętyáćie ná one słowá [*Mementote sermonis*] kthore wam rońkazał Moizeńz sługá Páńńki/ mowiáć: Pan Bog wáź da wam iuź odpoczńynienie/ y tę wńlyńtkę źiemię. *Leop Ios* 1/13 (2); *OrzList* b2 (2); *RejZwierz* 67v (3); *BibRadz Iudic* 9/38 (2); łudźie łye po prońtu łáđźili/ dwiemá onymi łlowy/ iedł/ iedł; nie iedł/ nie iedł *OrzRozm* E2 (9); *BielKron* 118 (8); *GrzegRóżń* B3v (14); *Mącz* 473c; ktorzy rozum w noźńách/ á rádę w rękách/ nie w głowie chowáią: ktorých oná ońtáńnia bywa przy Wotowáńiu Conclufia/ Boday zábit kto przeciwo temu/ wtopię Kórd w niem łwóy do iedlec. *OrzQuin* F2v (17); *SarnUzn* B6v (9); *SienLek* 4; *RejAp* 9 (17); *GórnDworz* L8 (7) *HistRzym* 3v (13); A czemu łobie nie nápińseńz ná drzwiach łłow onych Páńńkich: Iź w pońrzodku rońkońzy twoich/ pońłę po duńżę twá *RejPos* 163 (75); *RejPosWiecz*² 94v (2); *BiałKat* 51 (9); pomńiáć ná onę łtárodawá Polńká przypowieńć. Lepńzy chleb s łolá z dobrá wolá/ Niźeli Márcypan zá niewolá. *KwiatOpis* A2v; Corpus/ Ciáło naprzod známionuie trupá albo ścierw/ iáko ná onym mieńyńcu: Gdzieby kołwiek [!] byłó ciáło tám się złátuia y Orłowie. *GrzegŚm* 19 (18); niektórzy Doktorowie mniemáiąć żeby to drugim (od onego pierwńzego/ Niebęđzieńz miál Bogow obcych) Przykazáńim byłó *KuczbKat* 275 (30); *RejZwierc* 13 (14); *BielSpr* c2; *WujJud* A5 (12); *WujJudConf* 29v (6); *RejRozpr* cv; *RejPosWstaw* [21³]v (4); *BudBib* b4v (3); *BudBibKaw* A3v; *MycPrz* II A3v; *BiałKaz* B4 (2); *BudNT przedm* a2v (20); *CzechRozm* 6v (17); iáko iedł oná pięńna powieńć: Nie dla tego żyw ábyś iadł/ ále dla tego iedz ábyś żył: Abo y oná druga: Zle nábyte/ źle ginie. Y oná Ręká rękę myie: Miáłto miáłtem żywie: Y oná teź: Cnotá trzebá wrzędow dochodźić/ nie forytarzmi/ dońyć ten ma forytarzow kto dobrze dźiáła. *ModrzBaz* 10v (14); *ModrzBazBud* π6v; Onego teź tytułu/

Vniuerfalis/ prziąć niechciał S. Leo/ ktorym go wczćili *SkarJedn* 117 (14); wżedł do Kościoła/ y wflýżał onę Ewángelią o bogatym młodzieńcu: chcelzi być dofkonały/ idz á przeday wżytko co małz *SkarŻyw* 55 (53); *CzechEp* 31 (17); *NiemObr* 27 (14); *KochFr* 47; *ReszPrz* 16 (8); *ReszHoz* 137; *ReszList* 147 (3); *WerGośc* 212 (2); *PudłFr* 31; A zródło wżyftkiego złego iest on Státut/ nie imác nikogo/ áż przekonánego práwem. *GórnRozm* H3 (5); *KochWr* 19; nie dbali onei przestrogii Ciceronowej ktori mowi: Vbi quis íemel peierarit/ ei credi poštea/ etiam fi per plures deos iuret/ non conuenit. *PaprUp* I2 (4); *ActReg* 101 (2); *GrochKal* 5; *Phil* D2 (8); *OrzJan* 50; *LatHar* 12 (25); gdyby one fłowá (Iedno iestelmy) nie to znaczyły/ że iedná y táż iest ręká/ to iest moc y siłá/ Oycá y Syná. *WujNT* 350 (54); *WysKaz* 16 (5); y to przypomnieć mużę, że fłowá oného łączyc źle vzywamy *JanNkar* H4; *SarnStat* *6 (14); *SiebRozmysł* D4 (2); Nawłańniey tedy ná náłzę Polłkę niź ná wżyftek inłzy świát/ ściąga fie ono żáłołne gromienie Iákubá S. w te fłowá: Poczuyawycie fie teraz Bogacze *PowodPr* 69 (5); *SkarKaz* 7a, (7); Threń ku Pánu Bogu álbo Pieśń ná tę notę iáko y oná dawna/ Páńlka mię ręká dotknęła. *CzahTr* H3v (2); *PaxLiz* B3; Nie rułzyło cię ono złoto/ y dobre mienie/ y cześć oná po krolu wtorym być/ y świát rzádzić/ y v ludzi ták wielką fławę mieć *SkarKazSej* 668b (11); *KlonFlis* H3v; Ażá nie czełto fłychamy onych iedwabnych y pozłociłtych fłow: Moy drogi: moy złoty: moie ferce *KlonWor ded* **3 (5); *SzarzRyt* Av.

W przeciwstawieniu: »on ... ten« (5): Iáko iest ono fłowo: (IA) ktorego moc/zámyka się w thym fłowie (Krczże) *KuczbKat* 125; Tu fię zda/ żeby fię te słowá Od pierwłze⁸⁰ dnia/ rc ściągáły do onych [słów]/ Będzie wykorzenioná/ áno fię do dálłzych fłow ściągáią. *BudNT* Kk8; Biorą przedfię fłowá te: Duch święty przyidzie w cię/ Luk: 1.v 35. potym ony z wierłzá 31. Oto poczniefz w żywoćie. *CzechRozm* 156v; *WujNT* 773 (2).

Połączenia: »onci« (2): *KromRozm II* r2; Onegoć fie wirłzyku chce/ Da Bog ná piecu komu chce. *RejZwierc* 231.

»on to« (1): Pifzą teź w Tálmućie/ iż fie Bog gniewá wielekroć przez dzień/ z onych to fłow rozumiefz ktore fą v Moizelzá fortis irafcitur quottidie. *BielKron* 465v.

f. Zapowiadane bliźsze określenie rzeczownika jest zdaniem podrzędnym względnym lub spójnikowym, w stosunku do którego zaimek „on” pełni funkcję zapowiednika lub odpowiednika (5039) :

Połączenia: »on ... aby (a. by, a. iżby, a. żeby)« (28): *KromRozm I* N4v; Z tych żadnemu włáńnye á poyedynkyem ony obyetnice boże nyefłuzá/ iżeby on był flupem y gruntem prawdy *KromRozm III* D8; *OrzQuin* C3; *GórnDworz* Bb7; A toć fą ony fłowa Páwłá s. áby fie káždy dołwiádczył/ kto ma idź do tego ftołu. (*marg*) j. Korint. w xj. (-) *RejPos* 90 (5); áby się on chwalebny ftárego Kościołá zwycząy odnowił/ żeby tę Swiátość nie ináčzey iedno ná cżczo przymowáli *KuczbKat* 155 (4); Przeto fie wam trzebá ftrzedz onego Luterłkiego błędu: Żeby káždy cżłowiek/ choć fpráwiedliwy/ w káżdym wczynku dobrym grzełzyć miał. *WujJud* 113v; *BudBib Sap* 18/5; Ale káżdego karánia przyczyná ma być oná/ áby [*ratio debet esse illa, ut*] złych ludzi śmiáłość/ á fzkodzenia możność powściągáłá/ á od grzełzenia odłtrafzáłá. *ModrzBaz* 79 (3); *SkarJedn* 187; A gdy on niezbożny wyrok Vczyniony był: áby żaden Chryłtuła nie wyznawał; wielkie męki ná karánie tákich wstáwione były *SkarŻyw* 206; *CzechEp* 305; *NiemObr* 82; *ReszList* 176; Aleby trzebá wroćić zásię náząd onę *Constitucia*/ iżby Krol

dawfzy ná drzewo mogł was pociągnąć zá gránice *GórnRozm M; Phil E3; OrzJan 137; SarnStat 245;*
Lecz mułfzą być fałszywe ony fłowá twoie/ Abyś ty oycá brać miał ná rámioná fwoie. *PudłDydo B3.*

»on ... co« = *ille ... qui(s) HistAl, Vulg, PolAnt [w tym z elipsą rzeczownika określanego 10 r.] (438);*
MetrKor 34/134v; A komuś ty on kołacz dał/ Com ia fwey powolney połał? BierEz C4; PatKaz
III 134; Vczyń proch barzo miałki iako alkohol/ to ieft na podobieńftwo onego prochu czo gi w
fłończu widać. FalZioł V 111v (2); MiechGlab 38; ComCrac 20; Czym pomoc chudemu brátu Abo
oney fieftrzenicy Co tám mieszka na vlicy RejRozpr C (4); RejJóz A7 (6); RejRozm 402; RejKup c3
(22); HistAl F; KromRozm II pv; LubPs B5 (8); KrowObr 59v; Albo gdy ciepły kąlek á prawie od
ogniá/ Zaśz nie lepszy niżli on/ co w kotle mokł do dnia. RejWiz 14v; Nie boy fie/ iamci to on
Płaneta łalkáwy/ Merkuryufz/ co mnożę tu poczciwe fprawy. RejWiz 143; Oni też rozboynicy/ y
złodzyeie oni/ Co byli pilni fkrzynek/ álbo cudzych koni. Wierz mi że tám ízalone źrzebce obieźdzáią
RejWiz 163 (62); Leop Ioann 9/11 (5); UstPraw B2v (7); RejFig Aa5 (2); RejZwierz 26 (13); Tákże
iedli y pili/ on y oni ludzie co [ipse et viri qui] z nim byli BibRadz Gen 24/54 (5); OrzRozm M;
BielKron 52 (9); GrzegRóżn L4v (2); Ale kiedy fobie wfpomnimy co ieden Anyoł vczynił w woýfce
Sennácheribowey/ gdy zábił iedney nocy fto ómńdziefiát y pięć tyfięcy ludzi. Albo on drugi co
też iedney nocy pobił wftyki pirworodniki w Egipcie. RejAp 147v (20); Widził onę niewiáftę/ co
gárcze przedáie: (y vkazał iá z gory) tá/ gdy iá kilká coniuráciy zmowie/ potłucze hnet/ te wftyki
garki kijem. GórnDworz T4v; nie miłość thego przyczyná ieft/ ále oná chciwość nápełnienia żądzy
cielefnych/ czym ze źwirzety nápoły ludzie máią GórnDworz Ll (3); GrzepGeom M4v; że tłuźcze/
to ieft/ oni proftaczkowie co fie byli ná ten dziw zbiegli/ vwierzyli RejPos 235v (42); RejPosWiecz³
96v; BielSat B4v; GrzegŚm 38; HistLan B; KuczbKat 90; A fá podobni ku tám tym ludziom co pod
ziemiá miełzkáią á fłóncá máło widáią. Albo ku onym żydowskim gáfiorom/ co ie záflepiwfy gałki
im z ięczmieniá w gárdło tkáią áby rychley pothyły. RejZwierc 61v; Profto ieftechmy iáko on dziad
co o nim Ezop báiał/ ktory nioł w gorący dzień brzemię drew z láfá ná fobie. RejZwierc 170 (74);
WujJudConf 15v; HistHel B3; Strum B2v (4); BudNT Matth 25/3 (2); CzechRozm 43 (4); Boeton
Archelaus oni Troiánowie/ Co byli w ony czáfy wyborni mężowie PaprPan Dv; Chociaźci go y
Wenus bez potrzeby draźni/ Oná páni miłofciá co więc ludzi błáźni PaprPan L3 (23); ModrzBaz 2
(2); SkarJedn 50; A góra albo strużká namnieyfa z ónych co ie Bóg zbudował Oczko 3 (6); KochPs
97; SkarŻyw 262 (3); MWilkHist E (2); Halcyone nárzeka/ oná wdowá ftradna: Co iey ná morzu
Ceyx małżonek vtonął KlonŻal B2 (3); WerGość 223 (2); PudłFr 62 (2); ArtKanc K18 (3); BielRozm
14; On mędrzec co go ták záwždy zowiá Ariftoteles, ták Rzeczpołpolitá wykłáda. GórnRozm B3v (6);
PaprUp A3; ActReg 125; GostGosp 24 (4); GórnTroas 19 (7); Ze/ gwiazdy one/ co świecá wyfoko
Námi tu rządzą/ co ná ziemi íedziem GrabowSet D4v (11); KochAp 10; WujNT Luc 15/4; Iż gdyby
mąż vmárl on co trzy żony miał SarnStat 1270 (7); SiebRozmyśl I (3); KmitaSpit A2v; PowodPr 52;
SkarKaz 206a; CiekPotr 35; KlonFlis D (2); KlonWor 11 (5); SzarzRyt C2 (2).

~ *W szyku przestawnym: on, co ... + rzeczownik (4): Bá y ony coś ie łupił z Sáfyádow fwych grofze/*
Będąc vbywác z innemi obroki potrofze. GroicPorzRej C3v; SarnStat 17; Nie mogł przechowác
fzczęścia fwego y on/ co w niebo był wzięt od bogow Ixion KlonFlis C2; KlonWor 49.

W przeciwstawieniu: »ten (to) ... on« (9); *FalZioł* IV 45d; Tedy one wnet wbiegły w zboże Filiſtyńskie/ á zapaliwły ie/ ták ono co ftáło w kopach/ iáko to kthore ielzche było nie pożęto/ włyftko pogorzáło *Leop Iudic* 15/5; Chociaż mowisz iżby tá/ aqua benedicta/ Miáłyby náſze zgładzić/ omnia delicta. Pewnieyſza nam wżem oná/ co iuż przeminęła/ Ktora s Páńſkyego boku/ dla nas wypłynęła. *RejZwierc* 106v; *BibRadz* 4.Reg 14/26; *RejAp* 78v; Gdyż tedy ten to kąt między Lineámi d.f. y f.c. ielt proſty/ á on téż tákże co ielt między a.e. y e.b. ielt proſty *GrzepGeom* G3v (2); *RejZwierc* 84v; *BudBib* 4.Esdr 11/35.

Polączenia: »on(ci) to« (5): *RejWiz* 130; *PapriPan* K; Przypátrzymy fię dobrze Iudaſzowi: onci to Iſzkáryotowic: onci to izmiennik co miſtrzá ſwego targował/ co kupczył odkupicielem: on to Mártahus/ co ſyná Bożego przedał *KlonWor ded* **2v.

»on wszytek« (2): Potym zopytál patryarchow/ prorokow/ ij onych wſytkich ſwiętych oyttzow tzo w otchlani piekielné byli *OpecŻyw* 103v; *MetrKor* 40/813. ~

»on ... gdy (a. kiedy, a. gdyż, a. aż, a. poki, a. niż)« = *ille ... cum* *Modrz* [w tym z elipsą rzeczownika określanego 3 r.] (335): Y gdzie on dzień gdym cie na lonie tzałuiątz piałtowala *OpecŻyw* 147v (3); *PatKaz* I 7v; *BielŻyw* 30 (2); *WróbŻółt* E6; *RejPs* 63v (2); *RejJóz* A8; *KromRozm* II d3v; *LubPs* V4v; iż Ieronim piſał ále niedziwuię fię temu iż thák piſał onego wieku/ kiedy iuż był przyſzedł nieprzyiaciel/ y ſiał kákol miedzy pſzenicą. *KrowObr* 216v (4); Bo więc ſtąd kordiaká y ſtąd oná roſkofz/ Kiedy ná łeb drugiemu kładą czamą kokofz. *RejWiz* 16; A gdzyeſzby ſie podzyála oná Boſka wola/ Gdyż chce áby tá pufta ofiádła mu rola. *RejWiz* 38 (5); iákoś mowił przez flugę twego Moizeſá/ w on dzień gdyś [in die qua] mu rofkazał piſać Zakon twoy *Leop Bar* 2/28 (4); Abowiem wam nie chcieli wżyczyć áni chlebá áni wody w drodze oney gdyſcie [in via quando] ſzli z Egiptu *BibRadz Deut* 23/4; Ale oná płákála przed nim przez onę wſzytkę ſiedm dni poki gody były *BibRadz Iudic* 14/17 (11); *BielKron* 464; *RejAp* 84 (3); chyba pámięć tylko zoſtanie/ á iákoby obraz onego lubego wieku/ gdy człowiek był młody: bo then čás ielth iáko wioſná *GórnDworz* H5v (3); Wiem miły Pánie iż zmartwych wſtanie w on oſtáteczny dzyeń kiedy wſzyſcy wſtána. *RejPos* Ooo (21); Ono téż máctwo ielt bárzo pełne niepobożności/ kiedy kto przeciwko Wierze álbo téż o wierze mowiac/ kłamſtwo powieda. *KuczKat* 340 (5); Święte to czáły w ony látá były/ Gdy s cnoty nie s praw ludzie ſie ſádzili. *RejZwierc* 225 (3); *WujJudConf* 144v; *RejPosWstaw* 44 (2); *BudBib Ps* 17/1 (5); *Strum* D4 (2); *CzechRozm* 238; Boć oná ielt bárzo ſproſna/ á narodowi ludzkemu ſzkodliwa wolność/ gdy kto popuſci wodze nieſłufznem poządliwoſciam *ModrzBaz* 72 (4); więcey ſłużą po[t]omkom iego y czáſom po Apoſtolſkim zeſciu náſtępuiącom/ á niſli onym/ gdy tu ná ſwiecie Apoſtołowie żyli. *SkarJedn* 80; á oney tyło ſławy prágniemy/ ktorey ná dzień ſądny ſłudzy Boży doſtąpią/ przed Bogiem y Anioły iego: oney fię tyło nieſławy boymy/ gdy ſwiat wſzyćiek/ złoſci y grzechy náſze natáiemneyſze widzieć będzie. *SkarŻyw* 185; *StryjKron* 16; *CzechEp* 64 (3); *NiemObr* 14 (6); *KlonŻal* A4; Zákláday korab/ cieſlá náuczony/ A kto wie ielli nie wróca ſye ony Nieſzczęné czáły/ kiedy powódz była ſwiat zátopiła *KochPieś* 31; *GórnRozm* L4v; *PapriUp* A3 v (2); *GrochKal* 15; *GórnTroas* 46; Niemowiátká chowác rácz/ do onego wieku/ Aż znioła w twoiey chwale/ kres dány człowieku. *GrabowSet* P3v (2); ktorás dla mnie bárzo mizernego ćierpieć raczył ná krzyżu/ á zwłáſzczá w onę godzinę gdy duſzá twoiá przenaſláchetneyſza z błogoſławionego ciála twego wyſzła *LatHar* 280

(6); Pan nauczył wczniow fwych przez one czterdzieści dni/ niż do niebá wftąpił. *WujNT* 391 (9); *SarnStat* 689 (2); *SiebRozmysł* [A4]; O iáki to czás w on wiek złoty bywał Gdy kázdy chlebá zá cnotá nábýváł. *KlonKr* A4v; *PowodPr* 16 (2); *SkarKaz* 205b (5); W bitwie oney gdy zá náfzych wiekow Turki ná morzu porázono/ żadnego heretyká rotmíftrzá áni wodzá nie było. *SkarKazSej* 685b.

~ *W przeciwstawieniu*: »ten ... on« (1): Lecż y te słowa fá fercá nádętego: á one nie bárzo obyczáyneho/ gdy kto wdawfzy fię ná zbytnie ftroie y ná wfzeláki zbytek/ chce áby ná drugie wftáwy fkepftwá piáno. *ModrzBaz* 50.

Połączenia: »on to« (1): W onem to noc dobrze poznał Gdym sie z kogi w morze urwał. *BierRozm* 25.

»na on czas (a. onego czasu, a. od onego czasu itp.) ... gdy (a. kiedy itp.), kiedy w on czas« = *in diebus ... quando* *PolAnt* (195:3); *BierEz* K2v (2); *ForCnR* A3; *MiechGlab* *2; *BierRozm* 25; *LibLeg* 7/34; Tam więc taki fie vraduie onego czáfu gdy rzeczé pan Iefus, podzcie bogoflawieni offiágnicie krolestwo. *WróbŻołt* R3v (2); ábich niebył policzon won czás miedzy złołniki gdy będą brác pomftę zá nieflulífne fpráwy fwoie. *RejPs* 184v (2); *ComCrac* 18v; *LibMal* 1543/72 (3); *RejKup* 17v (2); *ZapWar* 1550 nr 2664; *KromRozm II* i3 (2); *KromRozm III* P7; *DiarDop* 103 (2); *LubPs* N3v (3); *GroicPorz* 1; Abowiem ná on tzás wfzyftki znaki y figury wftáły/ kiedy Kryftus ná krzyżu wifiał *KrowObr* 114 (3); *Leop* *A3v (5); *BibRadz Ruth* 1/1 (20); *BielKron* 284 (2); *Prot* A4; á ták iuz będzie zázwdy aż do onego czáfu gdy Pan przydzie mścié fie tey nieznołney krzywdy fwoiey. *RejAp* 94v (5); *Górndworz* Q2v (4); *RejPos* 4v (37); *BiałKat* 133v (4); Mieli náfzy fynowie/ w on czás święte czáfy/ Gdy moje wino pili/ po piéníadzu Máłsy. *BielSat* G (2); *KuczbKat* 135 (2); *RejZwierc* 110 (2); *BielSpr* 68v (2); *WujJud* 138 (3); *RejPosWstaw* [21³]; Daleś wefele w fercu moiem od (one⁸⁰) czáfu (gdy) fię zboża ich (y) mołzcze rozmnożyły. *BudBib Ps* 4/7[8] (4); *BudBibKaw* A2v; *Strum* E4v; *BiałKaz* D2v (2); *BudNT przedm* b6v (7); *CzechRozm* 40 (13); *PaprPan* V2v (2); *SkarJedn* 128; *KochOdpr* Cv; *SkarŻyw* 161 (4); *MWilcHist* G (3); *StryjKron* 250; *ZapKościér* 1582/27; *CzechEp* *2 (4); *NiemObr* 59 (2); *KochFr* 94 (2); *BielSen* 13 (2); *KochPam* 84; *PudłFr* 54; *ArtKanc* Mv; *KochWr* 35; *PaprUp* B4; *ActReg* 53 (4); *KochCzJan* A2v; prze twoiey wylanie krwi drogi/ W on czás/ gdyś odkupował narod náfz vbogi *GrabowSet* P; podle fiebie kiedy cię poftáwi/ W on czás/ niechci fię/ iák kto raczy/ ftáwi *GrabowSet* Q4 (5); *KochFragJan* 3; *OrzJan* 39 (2); *WujNT* 237 (4); *SarnStat* 109 (3); A przez ono šíeroctwo/ którémés była ná on czás ogárniona/ gdy fyn twóy namilfzy polécił cię Ianowi. *SiebRozmysł* K; *KlonWor* 60; *SzarzRyt* Dv. ~

»on ... gdzie (a. kędy, a. skąd, a. dokąd)« [*w tym z elipsą rzeczownika określanego 6 r.*] (253): *BierEz* C4v; *OpecŻyw* 88v (6); *MetrKor* 40/817; *FalZioł* V 9 (2); *WróbŻołt* I7v; *LibLeg* 6/117; ábowiem ná onych drogách/ kędiś ty wiódl/ przebrane fwoye frogóć ie morłka požárłá. *RejPs* 157 (6); *HistAl* A8v (3); *KromRozm III* B3 (4); *LubPs* Sv (2); A ták Sędzia s Przyfyęzniki poydzie do domu onego/ kędy ma być wwiázanie *GroicPorz* 13; przywoła męzoboyce w połrzod drogi/ miedzy mieyfctem Sądowym/ á miedzy onym gdzie fye zámordowanie [!] sftáło. *GroicPorz* nv (4); *KrowObr* 41v (2); *RejWiz* 3 (2); Stároftowie y inłzy vrzędnicy máią być ofiedli w oney ziemi gdzie ftároftwá álbo vrzędy dzierżá *UstPraw* A3 (7); *BibRadz Gen* 35/15 (3); *BielKron* 16v (4); *SienLek* 156v; Ale iż to trudna ná fwiecie rzecz/ poznác iáko dáleko człowiek ieft/ od onego środka/ gdzie cnotá miefzka *Górndworz*

li6 (5); *GrzepGeom* K3; Ale iuż przydzye ná on wdzyęczny á prawie kwithnący wiek zakonu nowego/ gdzye iuż będye krolowáło to Kliażę pokoiu. *RejPos* 17 (25); *BiałKat* 158v (2); *GrzegŚm* 12; *HistLan* C2; *KuczbKat* 15; *RejZwierc* 19 (12); *RejPosWstaw* [110²]v; *BudBib Ex* 12/7; *Strum* C4 (3); *BudNT przedm* a3v (3); *CzechRozm* 60 (6); áby miałto/ ktoreby nabliżey było onego mieyfca gdzie [*loco, ubi*] trupá náležiono/ zabiło ćielicę/ dla włągania Bogá. *ModrzBaz* 79 (4); *SkarJedn* 64 (2); *SkarŻyw* 27 (10); *CzechEp* 46 (3); pámiętáiąc ná one fłowá Pána náłzego/ kędy fię nam każe wefelić/ gdyby wlytko złe zmyfláiąc przeciwko nam mowiono. *NiemObr* 5 (2); TO ielt on brzeg łczęśliwy/ gdzie ná czály wieczné Litwá/ y Polfká máią léymy mieć łpołeczne. *KochFr* 88; *WerGośc* 249; *PudłFr* 7; *ArtKanc* O14v; *GórnRozm* F2v; *ActReg* 18 (2); *Phil* B; Obroc tę fkázę rádniey w kráie one/ Gdzie imię twoie wielebne/ wzgárdzone/ W páńftwá/ ktore ćię/ o łáfkę/ nie prołzą *GrabowSet* V (3); *OrzJan* 135; *OstrEpit* A3; *LatHar* 184 (2); *WujNT przedm* 14 (4); *WysKaz* 5 (3); iáko iest oná diwizia kędy Státut dzielá *in personas, res, et actiones SarnStat* *6; którému należy zeznáníe/ weźmie líft od oného łádu/ gdzie [*a iudicio illo, ubi JanStat* 525] bywa zeznáníe/ do łádu drugiego/ do którego ma byđz wiedziön Wożny. *SarnStat* 575 (30); *WitosłLut* A3; *PowodPr* 33; Nie godziło fię nikomu ná infzym mieyfcu ofiar czynić y ołtarzá budowác/ iedno ná onym/ gdzie miefzkał ieden nawyżfzy káplán *SkarKaz* 40a (2); *KlonFlis* Dv; ktory ku chwale świeći lámpá/ oney w łobie chwálebney/ świętey/ niezmiżzoney Świátłości/ świátłá fkąd láfność káżdego. *SzarzRyt* A2v.

~ *W przeciwstawieniu*: »ten ... on« (1): nie tego czálu gdzie grzech ielzczę mieyfce ma: ále onego [czasu] gdzie bezgrzelzni iuż zołtánien *SkarJedn* 299.

Połączenia: »na on czas ... kędy« (1): Mowił nie bácznie/ á to ná on czas kędy powiedziál/ Izaż wam może Bog wywieść wodę z tego kámieniá. *BibRadz* I 321a *marg.*

»na ono miejsce (*a.* na onym miejscu, *a.* od onego miejsca *itp.*) ... gdzie (*a.* kędy, *a.* skąd *itp.*), gdzie ... ono mieśce« = *ad locum ubi HistAl*; *in loco, in quo, in his locis, in quibus, in eum locum, ubi Vulg* (59:1):a wftápil za Iordán/ na ono mieśce gdzie fwięty Ián krzcil *OpecŻyw* 65 (4); *OpecŻywSandR nlb* 4; *FalZiol* I 148b; *MiechGlab* 87; *RejPs* 205v; *HistAl* H7v (2); *KromRozm II* 1; gdy złodzieiá nie poimáią ná złodzieyftwie/ áni ná onym mieyfctu gdzie kradł *GroicPorz* kk (4); *Leop Lev* 1/16 (4); nie dáleko od onego mieyfca gdzie z Pánem mawiáli. *BibRadz* I 41a *marg* (5); *BielKron* 185; łzukay gdzie fyę ropa zákrádlá [...] á day mu vybrác ono mieśce do żywego/ iż ropę otworzy *SienLek* 178 (5); *GórnDworz* Q; A Mária przyfzedłzy do mieyfca onego gdzye był Pan Iezus/ wżrzawfzy go/ wpádlá przed nogi iego *RejPos* Ooov (2); Gołáb z rádościá leciál/ bo dawno niewidziál świátłości/ prołtho ná ono mieśce s kąd go wzięto *BielSpr* 47v; *BudBib Iudith* 5/17; *Strum* C4v (4); *BudNT przedm* b8 (2); *ModrzBaz* [38]v (2); *SkarŻyw* 70 (6); *StryjKron* 155 (2); *NiemObr* 49; *WerGośc* 246; *GórnRozm* G3v; *KochPropKKoch* 3; *GrabowSet* Q3; *LatHar* 737; *WujNT Ioann* 10/40 (3). ~

»on ... iż (*a.* że)« [*w tym z elipsą rzeczownika określanego 4 r.*] (169): *BielŻywGlab nlb* 14; Dziękiui á nieprzeftáway záłlugowác ie^{mv} zá ony łáfki/ iż on dobrowolnie bez wlfey godności odpulfcza wlfytki wyftępkki rozliczne twe *RejPs* 150; *RejKup* m8; *KromRozm III* D4v; *KrowObr* 12 (2); Nádnimi [szpalerami] hiltorie onym málowaniem/ Iż gdzye fie kto obrocił/ káżdy pátrzył zá nim. *RejWiz* 24v (3); *Leop Iudic* 9/24 (2); *OrzRozm* H3v; *KwiatKsiąż* H2v (2); *SarnUzn* C2; Oto to ielt oná obietnica Páńfka/ iż wiernym będye dano znác táiemnice pífmá fwiętego *RejAp* 86 (4); *GórnDworz*

F (3); Y nálasł on lift. A gdy go przeczedł zlékł fie dla onego grzechu że ná onym liście było przykazano tegoto młodzienialzka zabić. *HistRzym* 134 (2); opowiedáli mu onę rádość nową/ á onę pociechę fwoię/ iż Pan ich zalię żyw ieft *RejPos* 207v (86); *RejPosWiecz*² 92; *BiałKat* 116; *GrzegŚm* 29; *KuczbKat* 185 (2); Bo dawno to ieft oná ftára przypowieść/ iż ftári od rády a młody od zwády. *RejZwierc* 162v (12); *WujJudConf* 210; *BudBib Eccli* 44/18; *BiałKaz* L4v; *BudNT przedm* b2; *CzechRozm* 164 (2); *KarnNap* D4; *ModrzBaz* 90 (7); *SkarŻyw* 2 (4); *CzechEp* 73; *NiemObr* 163; *ReszPrz* 34; *WerKaz* 300; *ActReg* 140 (3); *GostGospSieb* +3; *Phil* H2 (2); Sypćie ziemię ná głowy/ ná pámiątki one/ Zeście z ziemié ftworzone/ w proch fię obroćicie *GrabowSet* D4; *OrzJan* 16; *WujNT przedm* 6 (6); *WysKaz* 36; Czym fię włafnie fpełniły iuż prorocwá ony: Iże Pan między łotry miał byđz policzony. *SiebRozmyśl* H4 (4); Ale wiem iż wždy práwá ták złego nie macie/ chyba onego ná tę táką fwowolność nakręćacie: iż mię nie może poimáć/ áż práwem przekonánego *SkarKazSej* 692b.

»on ... jaki (a. jakowy)« [w tym z elipsą rzeczownika określanego 2 r.] (10): *RejAp* BB2; bárzo by fie podobála białymgłowam oná pośpolithość/ á pomieszánie krwie/ iákíe Plato w fwych kfięgach ftánowi *GórnDworz* Hh4v (3); á iżby ná cię nie przyfzły ony frogie dekretá/ iákíe przyfzły ná tego bogaczá/ ktorego tu oto Pan tobie przekłádáć raczy przed oczy twoie. *RejPos* 165; *BielSat* G; Przyidziem zásię ku oney pierwfzey fwey wolności: Iákążmy w on čás mieli/ gdy twoy fyn krolował *BielSen* 13 [idem *BielSat*]; *PaprUp* G; którzy wzór teráznieyfszý Rzczypofpolitý/ którego teraz wzywamy/ przekłádáią onému/ iáki był dawno. *OrzJan* 55.

~ *W przeciwstawieniu*: »on ... ten« (1): Niebęde tu nic o onych mnichách/ álbo Puftelnikach ftárádawnych przypominał iákowy był Antoni/ [...] ále thylko o tych Mnichách dzifieyfszego wieku będę mowił *KrowObr* 133v. ~

»on ... jako (a. jak), jakoby ... on« (32:1): nye záras one [synów] ná fluzbę wypycháć/ ále pirwey yákoby fluzyc/ á pánu godnemi fie ftáć myeli/ náuką oną obłozyc máyą. *GliczKsiąz* H5v; *RejWiz* 87v; á od onego dnia [a die qua] iákofćie z Egiptkíey ziemié wyfzli/ áżelćie tu ná to mieyfće przyfzli/ bylićie Pánu odpornemi. *BibRadz Deut* 9/7; A ták pámiętháć mamy zázwždy onę Regułę iáko mamy pímo przez pímo wykłádáć. *SarnUzn* G4; *RejAp* 112v (2); Pámiętaymyfsz też ná on rozdział Pánłki/ iáko ná dwoie pod figurámi fzalonych á mądrych dzyewic/ ftany náfze rozdzyláć raczy. *RejPos* 343 (5); *RejZwierc* 126v; *WujJud* 70; *BudBib Iudic* 19/30; *GórnRozm* L3 (2); *GrabowSet* N3v; Nie mamy teraz Páná onym widomym fpofobem/ iáko ná świećie z vczniámi obcował/ y poługi ludzkíey potrzebował *WujNT* 114; *SarnStat* 566 (2); *SkarKaz* 3b (2); nie boiáć fię oney przymowki/ iákobychny wolnościom ślácheckim życzliwemi nie byli *SkarKazSej* 691b.

~ *Połączenie*: »od onego czasu (a. na on czas) ... jako (a. jakże)« (10): Bo od onego czáfu iákżem tu przynieflioná/ Aż do dnia dzifieyfszego duřzá ma zálmuconá. *LubPs* hh5v; *UstPraw* H; Iuż fą czterdziefći y pięć lat od onego czáfu iáko [ex eo tempore quo] tę rzecz mowił Pan do Moizefzá *BibRadz Ios* 14/10 (4); *BiałKat* 138v; *SkarŻyw* 225 (2); iż od onego czáfu/ iáko pod ftanem duchownym takich dołow nakopano/ nie fie poćielźnego tey Koronie nie dzieie *PowodPr* 24. ~

»on ... który (a. którykolwiek)« [w tym z elipsą rzeczownika określanego 171 r.] (3773): *BierRaj* 16 (5); Pytales przecz ono źiele/ O którym ieft pracey wiele: Nigdy ták přetko nie wřchodzi/ Iáko co fie fámo rodzi. *BierEz* Cv (4); *OpecŻyw* 2 (36); *OpecŻywList* C2v; *MetrKor* 40/812 (5); *PatKaz*

I 15v; PatKaz II 50v (3); HistJóz B (2); Też kadzidło iesth dobre thym ludziem ktorzy krwią pluią tak onę krew która zpiersi płynie do vft iako też y onę kthora zgłowy podniebieniem j działłami fie łączy. FalZioł III 32d (35); BielŻyw 57; BielŻywGlab n1b 11 (3); GlabGad A4v (19); MiechGlab *2 (3); BierRozm 18 (2); Kthorzyby s yedney zyemye vczyekly, nyemayą bycz w drvgyey zyemy przechovany, Alye mayą bycz vydany do zyemye oney s kthorey vczyekly LibLeg 6/156 (4); KłosAlg F3v; WróbŻołt H8v (5); RejPs 16 (79); ComCrac 16 (5); RejRozpr H4v; ConPiotr 32; SeklWyzn 2v; RejJóz F3v; LibMal 1547/133v; SeklKat M4v (7); RejKup n3 (8); HistAl B8v (6); KromRozm I A2 (6); MurzHist R (4); MurzNT 66 (4); KromRozm II c2 (27); KromRozm III B2v (26); Diar 20 (2); MrowPieś A3v; BielKom B3v; GliczKsiąż B4 (24); LubPs D4v (28); GroicPorz f2v (12); KrowObr 14 (120); RejWiz 29v (29); Wyśledźzy drugiego dnia vzzał dwu żydowinow á oni fie wádzą: tedy rzekł onemu który [ei qui] czynił krzywdę: Czemu bijełz blizniego twego? Leop Ex 2/13 (75); OrzList b2v (5); UstPraw B4 (11); LeszczRzecz A2v (2); RejFig Aa3v; Ia vmieram á wierzę w Kriřtułá onego/ Ten który ma z żywotá wynidź pánieńského. RejZwierz 15 (4); A był niekatory z zwolenników Iezułowych/ który fię położył ná łonie iego/ on kthorego miłował Iezus [quem diligebat Iesus]. BibRadz Ioann 13/23 (99); OrzRozm A2 (23); BielKron 40v (20); GrzegRóżn A3 (19); KwiatKsiąż A3v (9); Mącz 202b; OrzQuin C2v (29); Prot A3v (2); SarnUzn H6v (5); z oliwą go [popiół] rozmieřzawłzy/ w vcho náłác/ w ono po kthorey řtronie ząb boli. SienLek 77 (18); LeovPrzep H4 (2); RejAp AA2v (123); kuřzą fie niekatory zniewolić poczćiwe řercá/ á odiać onę řwobodę/ kthorą ma káždy człowiek od Bogá nie iřć gdy niechce w ogień. GórnDworz Bb4v (101); GrzepGeom K3v (3); záłtąpmy iemu řkryćie ná oney řćiefzce kthorą przez lás poiedźie a tám go zábijem HistRzym 58v (19); RejPos 69 (817); RejPosWiecz² 91 (5); RejPosWiecz³ [97]; BialKat a4 (38); BielSat C2v (2); zapłátá y pociecha fáłzywa miáłto oney prawđziwey zapłátá y poćiechy/ kthora iest zmartwychwřtanie ciáá. GrzegŚm 29 (10); HistLan A2v (9); iz to iest prawđziwy Sákráment/ y ieden z onych řiedmi/ kthore Kořćioł Święty záváždy wyřoce řobie ważył KuczBKat 160 (95); tedy záváždy wefoł/ thedy záváždy s przelpieczną myřłá řobie řtoi iáko ono mocne drzewo kthore fie wiátru řadnego nie boi RejZwierc 88 (168); BielSpr 9 (9); Ceremonie y Sądy zakonne vřtály. Ale oná część zakonu/ kthorą Moralem zowiećie/ to iest/ Dźieřćioro przykazánie/ poniewař iest zakonem przyrodzoným/ vřtác nigdy niemože WuřJud 78 (40); WuřJudConf 7 (12); A ci řá pirwřzy budownicy Kořćiołá miłego Bogá/ od kthorych v řtarych wzyęły zbory to názwifko Apořtołkie kořćioły/ ony mowię/ kthore napirwey fundowáli Apořtołowie RejPosRozpr c2 (6); RejPosWřstaw 21 v (24); gdzie vyzrzyřł teto parentheřes ábyř wiedział/ iz onego řłowá/ albo y do kilka řłow/ kthoreby kolwiek nimi były okreřzone/ niemař w tekřcie Hywreřřkiem BudBib b3v (52); HistHel B; MycPrz I [A3] (4); Strum B3v (11); WierKróc A2v (4); BialKaz A4 (10); y ktemu znáćnieřřza iest rzecř w onem ięzyku. w kthorem iá napifano/ niř w onem do kthorego iá przelano. BudNT przedm c4v (17); CzechRozm A7 (167); PaprPan A3 (10); KarnNap B (9); Pořpolicie Pánowie wykłádáią niepożytecznego řzołtyřá być onego [sołtysa]/ kthorego źiemieř ábo grunty ná řwoy pożytek obroćić mogá. ModrzBaz 99v (103); SkarJedn 54 (29); KochOdpr C4; Oczko 2v (6); KochPs 65 (3); myřłác řobie iřz mu inney potráwy iuřz było potrzebá: oney kthora żywot dáie wieczny. SkarŻyw 203 (107); KochTr 13; MWilKHist A4v (6); StryjKron 11 (5); Bog iest řwiáćłóřćią niedořtěpną/ ćiemnořći řadnych nie máiaćą. Páná Chriřtułá

zowie Ian światłością nieprzystępną. A tak Pan Chrifthus iest Bogiem onym który iest światłością nieprzystępną. *CzechEp* 321 (100); *CzechEpPORz* *4v (3); *KochJez* A4; *NiemObr* 7 (56); *KochFr* 96 (2); *ReszPrz* 12 (8); *ReszHoz* 119 (3); *ReszList* 142 (15); dofyć mamy iálną Kronikę Czeſką o onym chłopie opiłym/ który ono przez noc y przez dzień iedno był Cefárzem. *WerGość* 244 (6); *WerKaz* 289 (2); *BielSen* 18; *KochPieś* 44; *PudłFr* 58 (2); *ArtKanc* I18v (6); *BielRozm* 19; W Niemieckiem ci to tylko głupiem prawię/ y w onem drugim/ ktore zá Cefárzow w niewoli vroflo/ nie kaza ładzić iáko wie Sędzia *GórnRozm* F3v (8); *KochWr* 27 (3); *PaprUp* A4 (10); *ZawJeft* 5; *ActReg* 29 (2); *GostGospSieb* +3; *GrochKal* 22; *Phil* B2 (24); *GórnTroas* 5 (3); *KochCzJan* A3 (2); *GrabowSet* C2v (7); Nie była wiecznie gładka ławna páni oná/ Dla którój mocna Troia z gruntu wywróconá *KochFrag* 21 (2); *OrzJan* 16 (4); *LatHar* 487 (76); *KołakCath* Bv (2); *KołakSzczęśl* A2 (4); Iż ten iest prawdziwie on Prorok który [Quia hic est vere propheta, qui] miał przyść ná świat. *WujNT Ioann* 6/14 (162); *WysKaz* 19 (7); *JanNKar* B (5); *SarnStat* *5v (89); *SiebRozmyśl* Av (38); *WitosłLut* A4; *GrabPospR* L3v; *KmitaSpit* Bv; *PowodPr* 4 (13); Bom ia nie tylo człowiekiem/ ále y onym Bogiem w ktorego wierzyće. *SkarKaz* 548b (55); *CiekPotr* 20 (3); *CzahTr* Cv; *PaxLiz* A3; *SkarKazSej* 658b (20); *KlonFlis* A3 (3); *KlonWor ded* **3 (5); gdy żądzą zwiedzione Myśli/ cukruią názbyt rzeczy one/ Ktore y mienić/ y mułzą fie płowác. *SzarzRyt* A2v (3).

~ W szyku przestawnym: on, który ... + rzeczownik (8): tak iż nyewidzą/ áni flyłłá onego/ do ktorego ich zakon prowadził/ páná náłłego Yezu Kryftá/ Mefyálłá y lyna bożego *KromRozm III* B5 (2); Iuz s takim záwždy oni bywáią wefeli/ Ktorzy w piekle fiadáią/ rogáci ányeli. *RejWiz* 156; Rozumiał Pan iż ie miály wiécye rufzyć ktore o nim nápiłáne były ony prorocwá *RejPos* 10; *KuczbKat* 305; *SkarŻyw* 463; máiąc w nienawiści y onę ktora ciełfna iest/ pokalána łuknią [odientes et eam, quae carnalis est, maculatam tunicam] *WujNT Iudae* 23; *GostCast* 22.

Z zaimkiem „ten(że)” jako dodatkowym odpowiednikiem zdania względnego (6): Kámyeń on który byli Pánye wffechmogący/ Zárzucili ná łtronę oni buduyący/ Ten lye im mocnym węgłem á prawie głowá słał *LubPs* aa3v; Náłtal zálię we włofzech on Oćiec náłłwiętfzy/ Náđ ktorego ná świecie nie iest żaden więczłzy. Ten mię łprzodku iák Oćiec lyna łwego głałkał *Prot* B; *BiałKat* 156; Niebáđźmyż przeto mędrłzi niłzi on Bog/ który oná mądrościá ktora łtworzył włzytkie rzeczy/ tąż ie w cáłości záchowác chce [qua prudentia res condidit eadem illas vult conservatas]. *ModrzBaz* 80; *NiemObr* 135; *GórnTroas* 10.

W przeciwstawieniu: »on ... ten« [w tym z elipsą rzeczownika określanego 22 r.] (43): Auicenua [!] powiada/ przyrodzenie the^{go} ziela iesth według przyrodzenia onego ziela około ktorego fie obwiia. *FalZioł* I 29a; ábowiem porrzebnieyfza [!] iest ta rzecz z ktorey ciało rołcie, krew fie mnoży, niłzi ona ktora telko pokarmowi na doł žeydz pomaga *GlabGad* F5; Drugie możem baczyć, iż ieden iest ięzik y mowa tich Iuhrow ktorzy łą w ziemi Wuherłkiey, iako y onych ktorzy zołtali w Iuhrze. *MiechGlab* 60; *KrowObr* 184v; Y opánowali krolełtwá thák one ktore były bliłko/ iáko the co były dáłeko [regna, quae erant proxima et quae erant longe] *Leop* 1.Mach 8/12; *BibRadz Ioann* 4/14; *KwiatKsiąż* I3v (2); *RejAp* 163; *GórnDworz* Aa8v; Iáko bárzo podobny iest tento człowiek one^{mv} ktorego łzukamy. *HistRzym* 130; A ci ktorzy vwierzyli temu/ dopirko tych łpráwiędlivość była obfiłza y hoynieyfza niłzi onych náuczonych á onych Fáriseufzow/ ktorzy tylko w nápiłányim zakonie položyli nádzyeie

íwoie *RejPos* 179v (8); Za tym Przykazánim około nie požądánia rzeczy cudzey/ ono też drugie idzie ktore nam zakázuié ábyfmy cudzey żony niežądáli. *KuczBKat* 350 (3); *CzechRozm* 20 (4); *KarnNap* Ev; *ModrzBaz* 15; *SkarJedn* 351; *SkarŻyw* [197]; Ale widzę iż ták fą dálecy od siebie/ iáko dálekie fą ty látá náfze od onych [lat]/ ktore iuż przed tyśiącem lat minęły *CzechEp* 128 (6); *WujNT przedm* 9 (6); *SkarKazSej* 660a.

Połączenia: »onci« (16): Onac cześć kochanie rodzi, Ktora z miłości pochodzi *BierRozm* 18; *RejAp* 85v; Abowiem onyc to fą rogi o kthorych nam Dániel powiedział *RejZwierc* 263v (2); *CzechEp* 118; *WujNT* 546; *PudłDydo* B3. Cf »on to«.

»on sam« (4): *CzechRozm* 119v; Iż iáko zacnieyfzy ieft ten co buduie dom/ niż on fám dom/ ktory zbudował *CzechEp* 289 (2); *ReszPrz* 26.

»on to, onei to« (10:9): Onto święty którég⁸⁰ zácność/ fám pán niżyi w II. cap. wyfłowył *MurzNT* 11 (3); Onic to Poetowie á popi zmyflili/ Ktorzy práwie nieprawdą wfzytek fwiát fkryflili. *RejWiz* 21v; á dzyecię poruczyli kápłánowi Heli. Rzekłá Anná do Heli: Niechay żywię dużá twoiá w Bodze/ ono to ieft dzyecię zá ktoreś fie przyczyniál do Páná Bogá *BielKron* 62v; *RejAp* 161 (2); *CzechRozm* 169; *PaprPan* P3; *BielSenJoach* 2; Onci to ieft fmok wielki/ á płowy/ wąż ftáry/ ktory dyablém ieft y fzátánem názwany *LatHar* 590 (6); *KlonWor ded* **2v (3).

»onego czasu (a. w onym czasie itp.) ... ktory (a. ktorego)« = *in tempore, quod PolAnt* (6); Vkróciłes dni młodości iego/ á okryłes go záfwytdzeniem. Selá. (*marg*) to ieft/ onego czáfu ktorego kwitnęło kroleństwo moie. (-) *BibRadz Ps* 90/46 (2); *GórnDworz* T5v; *CzechRozm* 103; *ModrzBaz* 98v; Y może byđ Sędzia o to vpómnión/ iefli nie wypráwi pytania w onym czáfie/ ktory miał y przelzedł ku rozmyślánium [*tempore medio, ad interrogandum habito JanStat* 492]. *SarnStat* 791.

»onego dnia (a. od onego dnia itp.) ... ktorego (a. w ktory itp.)« = *ad eum diem (a. ex eo die) quo, a die qua Vulg; in die qua PolAnt* (17): Nigdy fie tákowa rzecz nie fthála miedzy ludem Ifráelkím/ od onego dnia ktorego [*ex eo die quo*] wyflli oycowie náfzy z Egiptu *Leop Iudic* 19/30 (2); *BibRadz Lev* 7/35 (4); *LeopPrzep* F2; *HistRzym* 124; Ten chleb náfz ciepłyfmy wzięli ná ftráwę z domow náfzych dnia (onego) ktoregołmy wyfzli iść do was *BudBib Ios* 9/12 (8); *WujNT Matth* 24/38.

»na ono miejsce (a. z onego miejsca itp.), ktore (a. na ktore itp.)« = *in eum locum, qui Vulg; e loco ipso, quem PolAnt; in iis locis, in quibus Modrz* (20): *OpecŻyw* 25v (2); Takiefz krew nietoperzowa/ niedopuľczá wlořom wyraľtać na onym mieřtczu ktore będzie pomazano. *FalZiol* V 77v (3); *RejWiz* 116; *Leop Ez* 10/11 (4); *UstPraw* F; Vczynił tedy oľtarz y ofiarę pokoyną Dawid ku czći á chwale Bożey ná onym mieřcu/ nád ktorym Anyoła widzyál z mieczem ftoięcego *BielKron* 73v; *HistRzym* 71; *BudBib Deut* 12/11 (4); *ModrzBaz* 33v (2); *WujNT Ioann* 19/17. ~

5. Okreřla rzeczownik odwoľując się do wiedzy i pamięci sľuchacza (identyfikację odpowiedniego desygnatu uľatwiają pewne wyrazy w kontekřcie naprowadzające sľuchacza na znane z Biblii, historii, mitologii itp. osoby, obrazy, sytuacje, przy których lub w których dany desygnat gra okreřloną rolę) (517) : PRzekłety Heród/ ij mizerná ona tzuđzoloźnitza/ zmowili fie aby Iána zabili *OpecŻyw* 47v (4); *TarDuch* C5; *FalZiolUng* V 119; *GlabGad* N6; *WróbŻoľt* aa4v; *RejPs* 42, *SekłWyzn* d2; *RejJóz* L8; *MurzHist* I2; niechái pana Boga proři aby mu zeřłá Philippa drugieg⁸⁰ iako onęmu s Aethiopiěji człowiekowi *MurzNT* 28v; *KromRozm II* t (3); *KromRozm III* A7v (3); *GliczKsiąż* G8v (3); pan [...]

Ktorego ná čás káždy wyflawia lud wyerny/ W onym ták flawnym myeyfcye v Bogá náffego/ A ná oney wyfokyey gorze fwyętey yego. *LubPs* N (5); *KrowObr* 1v (14); Iużby fady vftály/ burdyby vftály/ A ony złote látá práwieby náftály. Gdyby wżycy powinny cnotę miłowáli *RejWiz* 137v (4); *Leop* *B2 (3); *RejZwierz* 55 (2); Przeto iż Dawid czynił wżytko co fię nalepiey Pánu podobáło/ [...] opócz tylko oney fpráwy z Vryalzem Heteyfskiem [*praeter rem Vriiah Chitthaei*]. *BibRadz* 3.Reg 15/5 (11); bo y *Poëta* on wyborny fpiewa/ A *IOue principium Muſę, IOVis omnia plena*. *OrzRozm* Fv (2); *BielKron* 231 (2); *GrzegRóżn* L3v; *KwiatKsiąż* F3; Nicea, Główné miáfto w Bitiniey w którym sławne ono Concilium było miano *Mącz* 246c; *OrzQuin* P3; *SarnUzn* Fv (4); Iż vkaże fię gwiazdá ktora ofwieci wżyték fwiát zá ktorą fzli oni Mędrcowie do Ieruzalem. *RejAp* 194v (18); Gdy Herkules dawno kiedys/ zwyciężył był Augiálá krolá Elifkiego/ y wyczyścił onę ftáynią *GórnDworz* V4 (6); Bo to dał vznác w przypowieści o oney wieczery/ iż nie tylko wezwánym/ ále y tym ktorzy byli w opłotkoch y ná vlicach/ tá wieczera była zgotowaná *RejPos* 130 (88); *RejPosWiecz*² 92; *BiałKat* 133v; ále thám możelz być/ gdzie on Bogacz pyſzny będąc weſrzodku vtrapienia widział onego vbogiego wrzedliwego zdáleká/ odpoczywáiącego. *GrzegŚm* 14 (4); *KuczKat* 160 (7); Táke też tego pátrz y ná Danielu w onym dole między frogie Lwy wádzonym. *RejZwierz* 174 (25); Sálomon/ ktory w onym flawnym Kościele ták wiele obrázow y rytych y málowanych nádziaáć kazał *WujJud* 47 (7); *WujJudConf* 81v (6); *RejPosRozpr* b3v (2); *RejPosWstaw* [41²]; *MycPrz* II A4v; *BiałKaz* C4; *BudNT przedm* a4 (4); *StryjWjaz* A2; iż to Prorok mówił o onym/ ludu Izráelkiego z Egiptu wyprowadzeniu. *CzechRozm* 143v (23); *PaprPan* Bv (4); Bo iáko powieda on *Orator, Philosoph, Senator* y Hetman [*ait Orator et idem Philosophus Senator et Imperator*] [...] (*marg*) Ciceroná rozumie we 2. księg. O powinnościách. (–) *ModrzBaz* 127 (7); Bo poniewáz/ iáko známieniće (on sławny) Wymowcá mowi [*ut praeclare inquit Orator*]/ kánda rzecz z máteriey á ze słow wiąże fię (*marg*): Cicerona rozumie (–) *ModrzBazBud* π6; *SkarJedn* 372 (3); iáko oney niewiáfty Aegipfskiey fłowá ktore do Iozephá táiemnie w komorze gdzie nikt niefłyzáł mowiá wżytkiemu ſwiátu iáwne fię ftály *SkarŻyw* 131 (25); *MWilkHist* A3; iákom wielká/ frafowliwą/ przewážną/ trudną pracą/ y węzłowátfzą nád on Gordyfskiego wozá od Alexandra rofcięty [...] węzeł/ podiał *StryjKron* 86 (4); *CzechEp* 23 (28); *NiemObr* 8 (14); *KlonŻal* B2 (3); *KochBr* 150; Bo w nim [*w kościele Bożym*] fą/ źli y dobrzy: co fię w Ewángelijey znáczy przez one trzody/ przez onę rolą/ przez one fieci/ przez on dom/ przez on fkarb/ przez one dziefięc dziewic *ReszPrz* 23 (10); *ReszHoz* 117; *ReszList* 184; *WerGość* 221; ftárałem fię o to/ iákoby tá moiá práca nie była dáremna/ áni z oną grzywną/ od Páná zwierzoną/ była zákopána. *WerKaz* 276 (2); *BielSjem* 5; *KochTarn* 75; *ArtKanc* K12; *GórnRozm* L2; *KochWr* 21 (4); *PaprUp* C2 (11); *ActReg* 86 (3); *Phil* D4; *OrzJan* 120; *LatHar* [+10] (36); *KolakSzczęśl* Bv; *WujNT Mar* 8/19 (17); *WysKaz* 29 (2); *SarnStat* 111 (3); Pierwłza Drogá twoiá była o moy namillzy Pánie Iezu Kryfte/ którás fzedł [...] z oného wieczernika do oného Ogrodzá *SiebRozmyśl* B3 (4); *PowodPr* 25 (7); *SkarKaz* 3a (22); *VotSzl* A3 (3); Mikołay Papieź [...] vpadek ich [*greckich państw*] opowiedział: [...] á oną im ſiekierą y wycięćim drzewá niepożytecznego ná trzeći rok wedle Ewángeliey groził. *SkarKazSej* 706b (10); *KlonFlis* A3v (2); *SapEpit* A2; *KlonWor* 43.

Wyrażenie: «on (to) dzień» = *dzień Sądu Ostatecznego* [*szyk* 5:4] (9); *MurzNT* 31; *CzechRozm* 204; *CzechEp* 29 (2); ták łam pan powiedział/ v Máth. 7. rozdziale. Wiele ich rzeczé mi dnia onego

Pánie/ Pánie/ izalífmy imieniem twoim nie prorokowáli? *NiemObr* 115 (2); zgotowan mi ieft wieniec íprawiedliwości/ ktory mi odda Pan íędźia íprawiedliwy w on dzień [*in illa die*] *WujNT* 2.*Tim* 4/8 (3).

6. W funkcji emfaticznej uwywatnia całą grupę wyrazów, z którymi się łączy, albo tylko wchodzące w jej skład dodatkowe określenia rzeczownika, czasem wyraża postawę emocjonalną mówiącego (3818) :

a. Uwydatnia sam rzeczownik (lub przymiotnik w funkcji rzeczownika) bez przydawki (467) : *OpecŻyw* 24v; *TarDuch* G8v; iz then wífycó widzi y ílyfły/ ktory wam ony vífy przypráwił ku głowam wáfym. *RejPs* 139v (3); *MurzHist* K; *GliczKsiąż* G8; *LubPs* aa3v; Iz wy pomázanie maćie/ od Świętego onego [*A Sancto PolAnt*, *Vulg* 1.*Ioann* 2/20; od Świętego *Leop*, *WujBib*]. *KrowObr* 84v (4); Iuż Słowicy/ Kofowie/ iuż oni Drozdowie/ By też mieli wymawiać/ ípiewáiąc po łowie. *RejWiz* 24 (34); *Leop* *A3v; *OrzList* ev; *KochZuz* A2v; Przydzye ítárość zázyębła/ lítki pádną z rofą/ A oná ímierz iáko chłop/ dybie s tyłu s kofą. *RejZwierz* 127v (6); *OrzQuin* T; Przecz á dla czego ony cielce y ony ofiáry [*Bóg*] kazał im bić y łobie ofiárować vftáwicznie? *SarnUzn* D3 (3); A tu íe przyfłuchay ty on beípieczniku/ ktory powiádałz iz nie wízytkiego Pan tu będąc poftánowił ná ziemi *RejAp* 32 (21); ábowiem ízerokie pole mam chwalić muzykę/ mogę to pokázác/ iz v ítórych onych/ w thákies powadze bylá/ że iá mieli zá rzecz świętą. *GórnDworz* Hv (7); A ktoreż to były łupy iego [*czarta złego*]? Ono niedowiáftwo oná nieíprawiedliwość/ ono morderftwo/ cudzołoftwo/ y ine niecnotliwe íprawy íwiátá tego *RejPos* 19 (104); *BiałKat* 321 (2); *BielSat* C4; *KuczKat* 130; Więcz zálie znowu lać w gárdło ony foki/ ony wítpáchery/ ony rozekeri/ ony rywuly/ málmázie/ mułzkátelły/ á iákoż tu chłop zgorzeć nie ma? *RejZwierz* 59 (44); Y włos nie zginie ná głowie/ Kto íe iego włáfnym zowie. Bo iuż Anyołkowie oni/ By ízwagrowie przyrodzeni/ Będą go ítrzedz iáko oká *RejZwierzPodw* 183v; *WujJud* 16v; *WujJudConf* 9v (2); *RejPosWstaw* 44; *BudNT* Hh6v; *StryjWjaz* A3 (2); *CzechRozm* 190 (9); *PaprPan* L4v (5); widzi on Bog [*Deus ille*] / złościwey tey ćierpliwości wáfzey złościwe przyczyny *ModrzBaz* 85; *SkarJedn* 34 (4); *KochPs* 201; ífz Syn Boży [...] wzywa nas do Ráiu rofkofzy fwoich gdzie ony íády/ ony owoce/ ony iábłká/ ony roże/ kwitną záwždy *SkarŻyw* 125 (16); *KochTr* 24 [2 r.]; *StryjKron* 265; *CzechEp* 158 (3); *NiemObr* 18 (2); Bo tego sláchćicá práca y *Poéfis* oná/ V was według íwey godności bylá vważoná. *KlonŻal* A2; *ReszHoz* 127; iedno łobie przywiedz ná pamięć oné íelcze Sámsony/ one Sálomony/ one Alexándry/ one Báltázary/ one Herkulefy/ wízyftko to pijańftwo á biaległowki poráziły. *WerGość* 257 (7); *BielSjem* 25; *PaprUp* D2v; *ActReg* 83 (2); *GrochKal* 19; *Phil* G; *GórnTroas* 34 (2); *OrzJan* 131; Wiára/ opuścił [*Mojżesz*] Egipt: [...] ábowiem onego niewidziálnego [*invisibilem*; niewidomego Bogá *Leop*] iákoby widząc ítátecznie oczekawał. *WujNT Hebr* 11/27 (2); *JanNKar* B (3); *SiebRozmyśl* [A2]v (10); *SkarKaz* 38b (6); *CiekPotr* 87 (2); *SkarKazSej* 669a (3); *KlonWor* 7 (2).

a. Przy imieniu własnym (130) : *OpecŻyw* 66; *KromRozm I* D4v; *GliczKsiąż* I3v (2); *LubPs* Xv; Vkazałeś tu íwoię náukę być podobną/ ku náuce onego Káifałzá/ Annałzá/ y Fáryżeufzow. *KrowObr* 23 (3); Nie vmrze on Cicero/ nie vmrze Seneká/ Bowiem flawa pocźćiwa brzmi záwždy do wieká. *RejWiz* 99v; Ano też on Iozue kiedy bitwá bylá/ Cáluczka noc floneczna íwiátłość mu íwieciłá. A ták iáko on Dawid z dawná prorokuie/ Iz kto íe boi Bogá/ niebo opánuie. *RejWiz* 137 (7); *RejZwierz* 65 (4); zali prawdziwie poználi Kłiążetá iz ten ieft prawdziwie on Kryftus [*quia hic est Christus*]? *BibRadz Ioann* 7/26 (2); *SarnUzn* H3; *RejAp* 156v (3); kto ná tho vřzu łobie dobrze nie zátka/ iáko on Vlíífes/

áby głófu Syren nie flifzał/ włowi fie łam/ y zábije. *GórnDworz* G6v; *RejPos* 16 (19); *BiałKat* 111; *BielSat* G4v (5); *GrzegŚm* 38; iáko mowił [Bóg] nád zginieniem Sodomy oney *RejZwierc* 192v (10); *KochList nlb* 2; *RejPosRozpr* b4; *HistHel* B3; *MycPrz* I Bv (2); *WierKróc* A2 (2); *StryjWjaz* B2 (3); Iudás vrodził Fárefá/ y Zarę/ z Támáry: [...] Dawid Sálomoná z oney Vryáfzowey. *CzechRozm* 158; A nie odważyłz zdrowia iáko on Kurcius/ Sławy nie vmiłuielz iák on Atilius *PaprpPan* Cc4 (23); Abowiem on Solon [*Solon enim ille*] w Právách Athenieńfkich nápił *ModrzBaz* 18v; *SkarŻyw* 114 (6); *StryjKron* 792; Aby znano iżeś z Bogá/ y z oney Polfki rodem. *NiemObr ktv*; *ReszPrz* 62; *BielSen* 18; *Phil* K (2); *OrzJan* 55 (2); *LatHar* 4 (4); *KołakCath* B2 (2); *WujNT* 716; bo ftrzałę pojedynkiem łáčno złamáć, ále zwiázané trudno. Czego iest wizerunk málowány w onym Támerlanie. *SarnStat* 121; *WitosłLut* A4v; *SkarKaz* 120a (3); *SkarKazSej* 660b (2); *KlonFlis* B (2); Radby iáko on Ianus miał y w tyle oczy/ Kiedy ná znaczną korzyść ćichuczeńko kroczy *KlonWor* 2 (3).

b. Uwydatnia rzeczownik z dodatkowym określeniem (2333) : Y gdzie iest ona przełmierná pokora fynda bożégo *OpecŻyw* 84 (5); *PatKaz I* 6v (5); *TarDuch* Cv; Na Frenelim/ to iest gdy człowiek rozum traci: w ony dni gorące. Naprzód trzeba aby woniał *Camphori FalZioł* V 94v; *BielŻyw* 126; *GlabGad* A5 (2); *KłosaAlg* A4; *WróbŻołt* 47/10 (2); *RejPs* 55 (11); *LibLeg* 11/93; *RejRozpr* B3 (4); Włafni mię byli bracia nieboraczka przedali Z oney łodkiey wolności w wieczną niewolą wdali *RejJóz* 16 (2); *SeklKat* A4v; *RejKup* m5 (7); *HistAl* Lv; *MurzHist* Mv; *KromRozm II* f3 (2); *KromRozm III* A8v (3); *Diar* 20 (5); *GliczKsiąż* D8v (2); ázaliby fie ielzcie ftárość iego [*kościola Pańskiego*] [...] ku pirwzey czerłtwości/ á ku oney kwitnącey młodości przywroćić mogłá. *LubPs* A4v (75); *KrowObr* 177 (9); Przyłzli potym do domku áno ogrodzono/ Onym nadobnym płotem drzewki ofádzono *RejWiz* 64v (65); *Leop* *A3v (11); Bo do tego przekaża/ miłość latájąca/ Albo oná Wołowa/ leniwość leżąca. *RejZwierc* 115 (15); a nie tylko fię to v nas przygadza/ ale y w onych zacnych oficynach częłtokróć fię onym zacnym á pilnym miłtrzom to trefuie/ iż prze niedozor wiele rzeczy opułzczáią *BibRadz* *5v (27); *OrzRozm* C (7); *BielKron* 266v (3); *GrzegRóżn* C2v (2); *KochZg* A2; *Mącz* 251a; *OrzQuin* B3 (5); *Prot* B (4); *SarnUzn* B4v (5); *SienLek* 30v (2); iáko Lotowá żona s Sodomy co iey było žal od onego domu łwego, y zebránia łwego. *RejAp* 149v (123); *GórnDworz* L18v (19); *GrzepGeom* B2; ále což gdy ie thák były oflepiły ony rozumy ich/ ony pożytki ich/ ony doftátki ich/ że nigdy zá tym Pánem iść niechcieli *RejPos* 277v (764); *RejPosWiecz*² 92v (3); *BiałKat* 1 (4); *BielSat* B4 (5); *GrzegŚm* 12 [*idem GrzegŚm* 37] (9); *HistLan* A3; *KuczbKat* 5 (15); Y dla czegoż záwždy karał frodze ony możne krole fwiátá tego? [...] Y dla czegoż fie pádały á práwie fie z gruntu wywrácały ony mocne miáftá? ony twárde zamki? á ony rołkołzne kráiny záwždy pofiadáli łprofni á nikczemni ludzie *RejZwierc* 260 (216); *WujJud* A3v (12); *WujJudConf* 153 (19); *RejPosRozpr* b3v (6); *RejPosWstaw* 21v (6); *BudBib* b4 (7); *HistHel* ktv (3); *MycPrz* I A2v (3); *Strum* D2v; *BudNT przedm* a2v (9); gdy iuz ono rodzicy náłzy napierwłzy/ z łádu onego wybornego/ prze grzech wygnáni byli *CzechRozm* 163 (56); *PaprpPan* C4 (19); *KarnNap* B; wychodziliby [*ćwiczeni ludzie*] przed infzemi iáko herłtowie ná plác/ ábo iáko oni dawni bohátyrowie [*delecti heroes*] *ModrzBaz* 14v (19); *SkarJedn* 19 (15); *KochDryas* A2 (2); Nérek y vryny zápaleníe/ też w thym bywa/ kiedy kolerá á óné wilgotności gorące tám tędy łye obróćiwłzy/ zránią meaty łwé *Oczko* 32 (4); *KochPs* 30 (11); Iuz ći niewłtydliwcy [*heretycy*] nad Turki y ono ftáre pogáńłtwo gorłzy. *SkarŻyw* A4 (64); *KochTr* 9 (2); *MWilkHist* F3 (3);

StryjKron 355 (2); *CzechEp* 13 (35); *CzechEpPORz* **v; *KochJez* B4 (2); *NiemObr* 4 (34); *KochFr* 83 (2); *KlonŻal* B3v (3); *KochMROT* A3; *ReszPrz* 52 (7); *ReszHoz* 127; *ReszList* 147 (4); *WerGość* 209 (5); *WerKaz* 293 (4); *KochPieś* 8 (2); *KochTarn* 77; *ArtKanc* I16v (3); *BielRozm* 13 (2); *GórnRozm* D2v (6); *KochWr* 16 (2); *PapUp* B3 (2); *ZawJeft* 7 (3); *ActReg* 27 (3); *GostGospPon* 159; *GostGospSieb* *3 (2); *GrochKal* 5 (5); *GórnTroas* 20 (7); *GrabowSet* G2v (6); *KochFrag* 49 (2); kto Turká przywiódł/ ieno ono krwawe między Maximilianem á Wenety záłzcie frogię? *OrzJan* 28 (7); *OstrEpit* A3v; *LatHar* 596 (57); *KołakCath* A3v (4); *KołakSzczęśl* A4 (4); *RybGęśli* A3; Gdzie iest "ktory fię národził [qui natus est] (marg) "on narodziy G. [ὁτεχυεῖς] (-) Krol Zydowfki? *WujNT Matth* 2/2; Abowiem weszło flońce z vpalenim/ y wfułzyło trawę/ y kwiat iey opadł/ y zginęła oná śliczność oblicza iego [decor vultus eius; ochędozność pošťáci iego *Leop*] *WujNT Iac* 1/11 (39); *WysKaz* 6 (6); *JanNKar* G (6); *SarnStat* 134 (3); Iáko Sálomon vczynił mátcie íwéy vczciwość/ Chcąc iéy oddác onę iéy mácierzynfká miłość *SiebRozmysl* K4 (36); *KlonKr* A2 (2); *PowodPr* 9 (6); *SkarKaz* 6b (20); *VotSzl* A4v (3); *GoslCast* 58; *PaxLiz* D3; *SkarKazSej* 662b (13); *KlonFlis* B3v (4); *KlonWor* 21 (2); *RybWit* C2; *ZbylPrzyg* B4; *SzarzRyt* B4.

Połączenia: »on sam« [szyk 12:1] (13): iz to czyni [...] íamá oná nieskończona mądrość Bog żywy od wieká *RejAp* 196v; *RejPos* 101 (2); *CzechRozm* 11v (5); *PapPan* M3v; żeby to było v nich ozdoba ábo znákem/ nie bogáctwá/ áni zacności rodu/ [...] ále tylko onego íámego męłtwá [virtutis solius] w íprawách wielkich á trudnych doświadczonego. *ModrzBaz* 51v; *CzechEp* 73 (3).

»on tam« (1): Drudzy też co pyońeczki poczciwe spyewaią. Albo iákie wierzyki álbo iákie dzyeie [...] Ale wierz mi nie ony o fercu we mdłości/ Albo o oney wálzey thám márney miłości. *RejWiz* 66v.

»on to, onci to« (5:6): Ono to ziele íwieczone Y one íwieczky kręczone Częłto iemi pod nos kurzył *RejKup* r3v; *RejAp* [14]v (4); *BudNT przedm* d2v; *PapPan* Iv; *NiemObr* 144; *KochFr* 116; gdy mi to mowiono. Kędyż on to iest Bog twoy? *ArtKanc* Q8v; Lecż mali fie prawdá rzec/ onác to doyrzálóść/ Latek pięknych w niey buia *PaxLiz* B2.

α. Przy imieniu własnym (229) : *FalZioł* +2v; cznota [...] iest wypifana/ onego od Boga przeyrzanego w ítharym zakonie Iozepha *RejJóz* A2; do kościołá Bożego/ ktory zbudował on namędrfzy Salomon [ille sapientissimus Salomon] *HistAl* C2v; *LubPs* G3 (3); *KrowObr* 11 (4); *RejWiz* 17 (2); *RejZwierz* 55v (3); *BibRadz* 1.Mach 10/1 (3); *OrzRozm* Q2; *KwiatKsiąż* E4; *Prot* A3; *RejAp* 8v (7); *GórnDworz* Ggbv; Iáka fie była sftálá rádość y pociechá onemu Iákobowi pátriárłze s. y włythkiemu narodowi iego/ gdj vyrzeli onego Iozephá krew íwoię á brátá íwego *RejPos* 20 (45); *BielSat* H (3); *KuczbKat* 430; żeby teraz Pan práwie mogł záwołác ná Polfkę náłzę/ iáko wołál ná onę nędzną á vpádlą Sodomę *RejZwierz* 260 (10); *BielSpr* 5; *KochMon* 25; *WujJud* 229; *WujJudConf* 9; *RejPosRozpr* [c2]v; Wołochowie zwykli záwłze ízkody czynić/ y o co byli przypráwili onego Ianá Olbruchtá Krolá. *MycPrz* II C2v (5); *BudNT przedm* c4v; *CzechRozm* 48 (2); Serce wíetfzey ímiáłości niż kiedy onego/ Kurciulá oyczyznę íwą miłuiącego. *PapPan* A4v (30); *KarnNap* C; *ModrzBaz* 34v (2); *SkarJedn* 200 (2); *Oczko* 2v; *SkarŻyw* 348 (11); *KochTr* 23; Powiádaią że zmartwychwłtal Y niewiáłtom fię vkazál. Onym trzem Máriam świętym V grobu iego będącym. *MWilkhist* I3v; *StryjKron* A6 (3); *CzechEp* 44 (2); *NiemObr* 162; *KlonŻal* A2 (3); *KochPhaen* 22 (2); *ReszList* 186; *WerKaz* 297; *BielSen* 18; *PudlFr* 60; *PapUp* C4v (4); *GrochKal* 23; *Phil* F (3); *GórnTroas* 10 (3);

KochFragJan 3; Ato ón [*Dawid*] nie ízedł zbrojno/ áni z hárkábuzy/ Przedsię polégł od niego ón Goliath duży. *WyprPl* A3v; *LatHar* +2v (10); Co [...] onemu łtookiemu Argowi w iego łtraży łię przygadzało *RybGęśli* A4 (3); *JanNkar* B (5); *SiebRozmyśl* B4 (7); *KlonKr* E (2); *KmitaSpit* B4v (3); *PowodPr* 47; *SkarKaz* 159b (4); *CiekPotr* 48; *GosłCast* 4 (3); *SkarKazSej* 689b (2); Zbudował okręt/ iefli prawdá/ y on Z Pyrrhá żoną łwą łławny Deukálion *KlonFlis* D3 (5); *SapEpit* A4v; *KlonWor* 16.

Połączenia: »on sam« (1): Y on łam Solon mądry pewnie żeby vłtał *PaprPan* M2.

»on to, onci to« (1:1): Boć to nie łárwy ktore ludzie wymyłlili/ Nie onác to Chimerá ogniem dycháiąca/ Ani Scyllá/ ni Hidrá wiele głow maiąca *GrzegRóżn* O2; *WierKróc* A3.

c. *Uwydatnia peryfrazę* (142) : Iezu ktorys onę wniebie nałzę prokuratorkę łafkawá vłtawił. łmi. łie nad. *TarDuch* D; *KromRozm II* O3; *Diar* 21; *LubPs* D2v; A toć iefł Ewánielia z oney gory niebiełkiey przyniešioná/ przez Páná Iezu Kryłthá Syná Bożego *KrowObr* 48v (5); *RejWiz* 21v; *SarnUzn* B4v; *LeovPrzep* I4v; *RejAp* 105v (5); bo łie iuż náłz on nędzny wieczor nie dáleko do nas przybliża. *RejPos* 110v (58); *KuczbKat* 110; Nie dziwuy łie miły brácie/ Iż tu leżę w tey komnácie/ Snádnie oná páni s kołá/ Spráwi że cie też poniołá. *RejZwierc* [238] (11); *WujJudConf* 129v; *BudBib* 2.Mach 7/9; *CzechRozm* 170v (2); *ModrzBaz* 50v (4); *SkarJedn* 82; chcemyli do oney włáłney náłzey gorney oyczyzny tráćić/ przez tegołz Iezuła Páná náłzego *SkarŻyw* 28 (8); *CzechEp* 106 (2); *NiemObr* 43 (3); Wtęýże iefł liczbie [*królów polskich w niebie*] ón zakonnik łwięty/ Z ćięniów kłáłztornych ná krółéłtwo wzięty. *KochPieś* 13 (2); Wiefz żeć rękoymie nie bęđzie/ iešli w on wieczny ogień/ twoy żywot poddan bęđzie. *ArtKanc* M14 (2); *ActReg* 139; *GórnTroas* 56; kto [...] mnie przychylnym bęđzie/ Gdy on oštátni Sęđzia ná łąd łięđzie? *GrabowSet* X3v (3); kto pod załłoną łkrzydeł twych/ iáko duchowney oney kokolzy/ przyłtoynie vłęże. *LatHar* 642 (9); Tą [*cnotą*] on moźny Płáłmodźiey dźiwnie probowány Trwa w pámięć poki Słóńce łwieći nie obrány. *RybGęśli* D4; *WujNT* 1.Ioann 2/13 (3); Abychmy w czás tu gotowáli/ czego bęđzie potrzebá na on oštáteczny á barzo łtráłzliwy czás. *WysKaz* 3 (2); *SkarKaz*)(2 (4); Przez te łżešćłet łat ładnegošcie tyránná/ okrom onego morderce š. Stániłłáwá/ y to krotko/ nie mieli. *SkarKazSej* 693a; *KlonWor* 40 (2); on łrogi ćiemnošci Hetman/ y łwiátá łákkome márnošci/ O náłze pilno czynią zepłowánie. *SzarzRyt* A2 (2).

d. *Uwydatnia przymiotnikowe określenie predykatywne* (330) : GDy byl wieczor dnia onego pirwłłégo po łobocie [...] Przyłłedł Iezus *OpecŻyw* [170]; *OpecŻywSandP* ktv; Zza kthorež tho cznoty łwe/ pewna rzecz iefł iż odpłaty oney wieczney dołłąpiła [*pani Anna z Gorki*] po łmierci *WróbŻółtGlab* A3; *RejKup* i3v; *LubPs* Mv (3); ále niewiem áby wam [*ozdobna wymówka*] thák przed Sádem Bożym onym łtráłliwym łłłá/ iáko wam teras łnádnie idzie/ przed prołtym łudem *KrowObr* 94 (2); [*przyniesiono*] Ręćzniki ony pýłzne złótem háłłtowane/ Wzory Adámáłzkkowe łrebrem przetykáne. *RejWiz* 27 (13); *Leop Bar* 2/27; Yuż to dwánałcie łat/ iáko Zygmunt on łwięty vmárl *OrzList* h; *RejZwierz* 126; Bo iešliže odpušćićie łudźiam vpadki ich/ odpušći theż wam óciec wáłz on niebiełki [*Pater vester caelestis*]. *BibRadz Matth* 6/14 (5); ktory [*Cicero*] [...] przez dźielnošć łwą ktemu byl przyłzedł/ że Rzym on wielki zgináł/ á *Cicero* Rzymłki zołłáł *OrzRozm* Q2 (3); *KochSat* A3v; *OrzQuin* C3 (3); *LeovPrzep* F4; á iákie łkárby á iákie bogáctwá ony wieczne zámykáią łie w tey obietnicy Páńłkiey. *RejAp* 23 (12); *GórnDworz* V5; Tu iuż wiefz okrucieńłtwo ono pirwłze/ niewiáre/ y włzytki złe łpráwy Páwłá onego *RejPos* 284v (25); *RejPosWiecz*² 92v; *BiałKat* 108v (4);

BielSat C4 (2); *GrzegŚm* 13 (5); gdy połyłac raczył Anyoły fwoie ná zginienie ono ftráfzliwe miał Sodomfkich *RejZwierc* 265v (10); *WujJud* 175; Tákże w Kościele onym Antyocheńfkim wielki był fpor *WujJudConf* 129 (6); *RejPosWstaw* [110²] (2); Za czyni nař ięzyk on przed lany tak zacny że go y lam Papież zgánić nie śmiał/ bárzo z chodzi *BudBib* b4v (2); *MycPrz* I B3v; *BudNT przedm* dv; *CzechRozm* 6v (63); *KAmbifes* on okrutny zarázby gniewu zbył/ Kiedyby s tymi pány kędy w gromádzye był *PaprPan* L (21); Iáko *Vlyfses*, on miedzy Książęty Grecfkimi nasławnieyfzy [*Ulysses ille ducum Graeciae clarissimus*] [...] mowił *ModrzBaz* [41]v (7); (dla iedności wiary y nabywania rzeczy onych wiecznych/ y kroleřtwá onego bez końcá) *SkarJedn* 202 (9); *Oczko* 3 (3); *KochPs* 161; nálawzfy go [*Kalistus Epifaniusza*]/ z nim mięřzkał/ żywot on Anielfki wiodác. *SkarŻyw* 453 (17); *MWilkHist* K3v; *StryjKron* 517; Iáko wodá oná w Kanie Gálileyfkiey od Chrifuřá w wino przemienioná/ gdy fię ftála winem/ iuř winem wybornym zořtála *CzechEp* 212 (33); *CzechEpPORz* **2v; *NiemObr* 16 (12); *KochFr* 62; *KochPieř* 11 (4); *ArtKanc* J3v (3); *BielRozm* 22; *GórnRozm* Dv (5); *KochWrJan* 18; *PaprUp* C3; *ActReg* 17; *GrochKal* 13; ář łobie wytchnieřz [...] w chwale/ mowięř/ oney wieczney/ niedořćigłey rozumem ludzkim/ á w cenie nieořzácowányey. *LatHar* 192 (4); *KořakCath* B3; *KořakSzczęřl* C2; Tenći ieřt oná moc Bořa ktorá zowiá wielka (*marg*) oná wielka. G. (-) *WujNT Act* 8/10 (14); *WysKaz* 24; *SiebRozmyřl* H2v (2); *KlonKrGum* Av; *KmitaSpit* B; On Moyzeřzow namiot dla ořtarzá/ zwálzczá onego kádzenia/ vczyniony był. *SkarKaz* 455a (4); GDy Pan Bog wywiodł lud fwoy z Egiptu y niewoley oney ciężkiey/ ná wolność *SkarKazSej* 677a (3).

e. *Uwydatnia rzeczownikowe określenie predykatywne* (355) : Ezop on niewolnik fprofny/ Stałci fie bárzo wymowny *BierEz* A3v; *BierRozm* 23; *RejPs* 162; Sára teř oná řydowká Abrámowá żoná/ Izmaéla [...] bárzo nieráda widzyála *GliczKsiąř* B2v (3); Pan Bog W. W. ořobliwá chuć s przyrodzenia ku Muzycze/ oney iedney s fiedmi nauk wyzwolonych/ dáć raczył. *LubPs* A2 (10); *KrowObr* 118v (13); Iř Ipokrátēs/ on Philozoph zacny/ vczynił rzecz do diřcypułow fwoich *RejWiz* A5 (5); *Leop Apoc* 18/10; *RejZwierz* 11 (5); Thenći ieřt [...] Ieremiařz on Prorok Bořy [*Hieremias Dei propheta*] *BudBib* 2.Mach 15/14 (5); co był Dionyzyus Tyránnus on wielki w Sycyliey vczynił *OrzRozm* Ov (2); *BielKron* 273v (2); *GrzegRóżn* F4; *KwiatKsiąř* B4; *OrzQuin* R2 (2); Aby tu wieczna wolność/ oná perłá droga/ Miedzy wámi mięřzkałá *Prot* D4 (2); *LeovPrzep* I3v; *RejAp* 48v (20); *GórnDworz* H2v (3); Y dłuęo czekał Niniwen miářtá onego *RejPos* 195v (54); áby rozeznánié vczynił [...] miedzy Bogiem prawdziwym/ ónym Stworzyćielem [...] od Bořków Pogánfkich *BialKat* 3v (2); *BielSat* G4v; *GrzegŚm* 11 (7); *RejZwierc* 82v (39); *WujJud* 16v (3); *WujJudConf* 193v; *RejPosWstaw* [143²]; *HistHel* B3 (2); *WierKróc* A2v; *BialKaz* H3v; *BudNT przedm* d2 (2); *StryjWjaz* Bv; o duchu Bořym wodzu onym/ do wřelkiey prawdy/ áni pomyřláia. *CzechRozm* 223 (23); STácius y Lukanus oni Poetowie/ Trzebá by fie zložyli tu po iednym řłowie *PaprPan* F3 (34); Bo Sálomon on mądry Krol [*Salomon, rex sapientissimus*]/ mowi *ModrzBaz* 11; Dla cęęo teř wřyřcy Krolowie Polřcy (okrom Bolesławá onego męřzoboyce [*Boleslao illo homicida*]) ář do śmierci zacność fwoię w cáłóci záchowali *ModrzBaz* [16] (16); *SkarJedn* A6v (3); Drudzy go do Pátryarchy Alexándryřkiego/ to ieřt/ Ianá onego Iáłmuřniká odnořili. *SkarŻyw* 107 (8); *MWilkHist* I4v; (3); *StryjKron* 406 (2); *CzechEp* 63 (11); *CzechEpPORz* **3v (2); *NiemObr* 3 (10); *KochFr* 121; *KlonŻal* A2; *ReszPrz* 12 (4); Solon Męřrzec on Pogánfki/ to był vřtáwił *WerGoř* 213; *BielSjem* 7; *PudřFr* 12 (2); *ArtKanc* D8 (3); *GórnRozm* Dv; *PaprUp* A3

(2); *GórnTroas* 39 (2); *OrzJan* 118 (2); *LatHar* 213 (5); Powiedział mu Iudás/ nie on Iízkáriot [*Iudas, non ille Iscariotes*]: Pánie/ což fię sftáło/ że fię nam obiáwić mařz/ á nie řwiátu? *WujNT Ioann* 14/22 (9); *SarnStat* 863; *KlonKr* D4v; *SkarKaz*)(3; *GosłCast* 3; *SkarKazSej* 678b (4); *KlonFlis* D2v; Ow twierdzi/ że Cygáni on lud bárzo gładki/ Są od onych Wándáłow Afryckich ořtátki *KlonWor* 7 (6).

f. *W strukturach przeciwstawnych lub porównawczych uwydatnia jedno z różnicujących określeń (zwykle z elipsą rzeczownika) (169) :* *RejPs* 79; wyráził kápłáńřtwo Pána Kryřtuřowo/ ktore czyni dáleko rozniefze niř ono Lewitické. *LubPs* Z3; *KrowObr* 77v (2); Tákžec řobie rozmyřláć będye czáfy przyřřle/ Y ony przeminęle iáko iey theř wyřřly. *RejWiz* 121; *RejZwierz* 60v (2); *Mącz* 222d; *RejAp* 9v (2); *GórnDworz* H5; iř przyřřcie Meřyářzá tego/ nie miáło lie řciágáć ná wybáwienie doczeńne/ ále ná ono wieczne/ ktore nie rowne byřo ku nędznemu řwiátu temu. *RejPos* 231 (9); ták zwierzchné iáko wnęřzrne/ obrřadki pořtánawiáli: zwierzchné/ áby widomymi rzeczámi ku onym niewidomym nas przywodřily *BiałKat* 36 (3); by řnadř iellibyřmy niektorych [*grzechów*] tylko řáłowáli/ zmyřřona y obřudna/ á nie oná zbáwienna Pokutá w nas niebyřá. *KuczbKat* 205 (2); Azářz nie lepiej być iářná pochodniá niřli řwiecá řmierdžácá zágářzoná? Tákžec y řolá prawdziwá niřli oná [*solá*] zákářzoná? *RejZwierc* 131 (5); że zářřugi nářze [...] wřřyřřtkie doczeńne dla Pána Bogá podięte/ bez řářki á miłošierdřia Bořego/ nie řá godne oney wieczney chwały. *WujJud* 113v; *WujJudConf* 162v; *RejPosWstaw* [110²] (4); *MycPrz* I Bv (2); *CzechRozm* 13 (35); *SkarJedn* 60 (2); *Skarřyw* 82 (6); *CzechEp* 22 (5); *Phil* R4; Gdyř Melchifedechowe kápłáńřtwo byřo zacnieřře nád ono zakonne. *WujNT* 763 (9); *WysKaz* 11; *SarnStat* 956 (2); *SkarKaz* 45a (5); *SkarKazSej* 681a(4).

W przeciwstawieniach: »on ... ten (59), ow (2)« (61): *LubPs* C marg (2); nie wtey my Wodzie/ pokłádamy odpuřřtzenie grzechów/ ále w oney Kryřtuřowej *KrowObr* 71 (5); A nędžny człowiek płáćze/ chocia y fię náđzyewa/ Po tym mářnym řywocie/ onego lepřřego *RejZwierz* 125; *BibRadz* I 478c marg; *OrzQuin* B3v; káđda perřoná ma w řtanie řwoim řwoie byćie. A tho ořobne byćie zowiemy *Hypořtařis*. A ono pořpolite zowiemy řřtnořciá. *SarnUzn* B5v; *GórnDworz* Z6 (2); *RejPos* 2v (11); *BiałKat* 353v; *Grzegřm* 19 (3); iř fię boimy áby nam [*starořć*] ciářá nie zemdliřá [...] A wřřákoř y ono [*ciařo*] nářbyř pořkocřne áľbo nářbyřth buyne á řzalone/ niewiem co teř ma napřřod przed owym řtátecřnym á řpokoynym. *RejZwierc* 164 (4); *RejPosWstaw* 110v (2); *BudBib Is* 40/7; *CzechRozm* 5 (8); *ModřBaz* 8 (3); *Oczko* 2; *Skarřyw* 126 (3); *ReszList* 149; *Phil* I4; *WujNT* 396 (7); *SkarKaz* 6a; *SkarKazSej* 658a.

g. *Przy dwu lub więcej określeniach rzeczownika uwydatnia określenie wyjaśniające, precyzujące treść poprzedniego (22) :* *KrowObr* 41v; [*Apollonijus*] przebogate one Indiyskie Kroleřřwá przeřzedł á na koniec [...] zářředł ář do Bráçhmánow *Leop* *B2; iákoř y řtářzy oni wielđzi ludzie/ iáko mamy w řiřtoriách/ bárzo fię tym paráli. *GórnDworz* E3v; Gdyř cokoľwiek fię vrodřilo wedle biegu przyrodzonego/ wřřyřřtko fię rodřilo w gniewie á w przeřkłęćiu pirwřřym onym przodkow nářřych. *RejPos* 16v (2); *RejZwierc* 60; kiedym cie [*Parys Helenę*] napřřod w nawách wodopławnych Z lacedomońskich unioř onych krajow řławnych *KochMon* 34; *HistHel* C4; Stáre ono ná trzy częřci zákonu dzielenie niedořtateczne á Chriřtáńom niepořyteczne *CzechRozm* 96v marg (4); *PapřPan* Y; Iáçhař [...] w Papięřkim onym ogromnym y řwiętyym vbierze Leo *Skarřyw* 317 (2); *CzechEp* 370; Póki płynáľ chwáľebny ón pięrwřřy wiek zřoty *KochPhaen* 5; *ReszPrz* 77; řiřtorie/ ktore nam w wielki on

przed Wielkąnocą/ tydzień/ po wżyfłtkim Chrześciójánftwie/ w Kościele Kátholickim/ przekládáią *LatHar* 682 (2); *SkarKaz* 311b; Iudařzow mu ná myřli on nienáfycony mieřzek *KlonWor* 15.

7. W funkcji zaimka nieokreřonego: *pewien, niektóry, jeden z wielu* (w korelacji z „ten”: *jeden z dwu*) (11) : *RejRozpr* F2 (2); Sokoł leciał wzgorę/ Ze mu prawie sřzedł z oczu precz zá onę chmurę. *RejWiz* 126; A gdy was przeřládowác będą w onym mieřcie/ wćiekayćie do drugiego [*in civitate ista fugite in aliam*] *BibRadz Matth* 10/23; *Latissimus tibi patet campus*, Szeroká á przeřtroná mářz rzecz ku wiwiedzeniu w tey albo onei rzeczy *Mqcz* 32d; *Exemplar huius vel illius libri*, Xięgi ty álbo ony. *Mqcz* 110c (4); Bo y řam řie moře przeřtrzedz onym złym przykřádem drugiego *RejZwierc* 83; *BudBib Ier* 36/4; Bylić Mędrcomie óni ták do tego chćiwi/ iż w iářkinié fye z láterniámi bárzo głęboko wpuřzczáiąć/ chćieli fye tego dowiedźieć *Oczko* 9v.

8. Jako odpowiednik hebrajskiego okreřlnika „ha” (5) : Szczęřliwy (háifz) ten ábo on mářz (mowi on ábo ten/ iáko y v *Ezáiářz*/ há *Almá*: tá ábo oná pánná) *CzechRozm* 134; y przyřtápiłem do tey ábo do oney (bo teř takře ieřt tám ártykuł Háiedia iako y wyřřzey káp: 7.v 14. há *Almá*) *Prorokini* y poczęłá *CzechRozm* 134v (5).

** *Bez wystarczającego kontekstu* (14) : *Cepit eum satietas huius rei*, Steřknił řie nad oná rzeczá. *Mqcz* 35a; *Causa illa defensa*, Rzecř oná obroniono [!] yeřt *Mqcz* 80a; *Quopacto Rhodum tetigerim in convivio*, Yákom onego Rodeyskiego młodzięncyká ná biefiedzie sřowy zágadł *Mqcz* 439c (13); *A Ian 9. v 25.36.37.* gdzie řie *Ekeinos* on/ miářto *Hutos* ten kładzie. A zás *Hutos* miářto *Ekeinos*/ to ieřt/ ten miářto on/ ábo miářto onego. *CzechRozm* 63.

II. *Zaimek rzeczowny* (we wszystkich rodzajach i przypadkach); *ille HistAl, Vulg, PolAnt, Mqcz, Modrz, JanStat; ipse, is HistAl, Vulg, PolAnt, Modrz, JanStat; hic HistAl, Vulg, PolAnt; iste PolAnt; idem JanStat* (3273) :

1. W funkcji wskazującej: *ten, który jest znany z konsytuacji, ale nie nazwany, ten wskazany* (62) : Iakom ya go nyesbył y nyezadal yemv dw ran, synych w prawá rąka gwalthem. – Iako my vyemy isze on nye sbył onego. *ZapWar* 1517 nr 2204; Iakom ia onemv nyezayachal na dobrovolną drogá dnya rocznego a nym onego rosbył ani mv zadal rani sinei w palecz vyelki v rąki pravei *ZapWar* 1517 nr 2235; Iakomw ya nyezastapyl zamotrzech drogy y honegom nylvyl y nyezadalem honemw pyaczi ran *ZapWar* [1547] nr 2644 (49); A oná vkázawřzy ná *Appolloná* rzekłá krolowi: Dokąd onego żywego widzę/ weřołá być nie mogę. *HistRzym* 13 (2); *BiałKat* 293v; *BudNT Mar* 14/69; *KochOdpr* B4; *LatHar* 696; A máluczko potym vyřrzawřzy go drugi/ rzekł; Y ty ieřteř z onych [*Et tu de illis es*]. *WujNT Luc* 22/58 (3).

Połączenie: »on sam« (1): Puřćifzli to W.M. Miłościwy kfięze/ ná one řame/ nie rychłó řie ná to zgodzá/ kto będzie miał z nich the gry poczác: áleby lepiej žebyř to W.M. iednemu rořkazał *GórnDworz* C2.

a. *Z przydawką okreřlającą* (2) : *RejKup* y4v; Pátrzayře oney w káćie co teř ma ná řzyi/ W iáki řię oná kolnierz miářto krezow řtroi. *ZbylPrzyg* A2.

b. *Wskazuje na osobę wcześniej wskazaną zaimkiem „ten” (bliskie funkcji anaforycznej)* (1) : Tej podobno tá powieřć gmyřli: mnie by namniej. Y oney nie wiem ná co tá radořć wynidzie. *KochOdpr* C2v.

2. W funkcji anaforycznej: ten wymieniony wcześniej (1996) :

a. Zastępuje rzeczownik (przymiotnik lub zaimek w funkcji rzeczownika) (1933) : Yakom ya nyenayachal [...] na dom Slachethney margorzathy [...] y gdzie oney mąż oth vmarl *ZapWar 1532 nr 2415* (27); *BierEz A2v* (9); *OpecŻyw 3* (13); *OpecŻywList Cv* (4); *MetrKor 40/812* (3); *PatKaz II* [54²] (2); yfz przelz maryą tobye zyuod przelz oną mylofyerdzye przelz nyą lafka pokoy y tobye chwala ma bycz dana *PatKaz III 107* (3); Ktorzy fie boicie pana chwalcie iego/ włzitko nafienie iakubowo wielbi one⁸⁰ *TarDuch A3v* (9); *FalZioł I 2b* (31); *BielŻyw 15* (4); *BielŻywGlab nlb 14*; *GlabGad B3v* (6); *March² Dv*; *LibLeg 6/55* (33); *WróbŻołtGlab A3v*; *RejPs 26* (3); takove dzieczy gdyby kvliatom przyfly vrzad povinien będzie onem ípraviedlivołcz vczynicz. *ComCrac 19v* (2); *LibMal 1543/73v* (61); *RejJóz Iv*; *HistAl A3v* (18); *MurzHist B3v* (3); *MurzNT A4* (3); *KromRozm II q3*; *KromRozm III L2v* (2); *DiarDop 102*; Yákoby cyeslá okręt ábo ízkutę yáką vrobiwłfy y vbudowawłfy/ dotąd yey ítrzeże á o oney pyeczą á ítáránye ma/ pokąd yey ná brzeg morfki nye przyprowadzi. *GliczKsiąż Q2v* (137); *LubPs O3v* (2); *GroicPorz b2*; *KrowObr 18* (10); Ale żeś był wípomionął Saulá s Fáráonem/ Mnie fie zdá iz to trudno było przyfzłó onym/ Aby fie w íwych omyłkách co obaczyć mieli *RejWiz 132v* (5); *Leop Gen 26/21* (11); *OrzList b2v* (2); Kto komu pieniędzy bez zapifu pożyczty/ á onego o nie pozowie potym: w tákowey rzeczy pozwány bliźly fie odwieść długu. *UstPraw I2v* (5); *LeszczRzecz A2v* (2); *RejFig Aa5* (4); *RejZwierz 3* (3); *BibRadz *2* (16); *OrzRozm F3v* (2); gdy do niego polłowie Tátárfcy przyieždźáli/ ftoiąc ich fluchał/ á onym fiedźciec kazał. *BielKron 428v* (15); *KochSat B2v*; *KwiatKsiąż H3v* (2); Defungi praelio festinat, Kwápi fie bitwę zwieść y onę wygrác. *Mqcz 140c* (10); *OrzQuin K4* (2); *SarnUzn E5v* (2); *SienLek 21v* (5); *RejAp [13]* (3); *GórnDworz E8v* (48); *HistRzym 5* (2); *RejPos 1v* (11); *RejPosWiecz² 95*; *RejPosWiecz³ 99*; *BiałKat 121* (3); *KuczbKat 15* (5); *RejZwierz 2* (9); *BielSpr 24*; *WujJud A2v* (35); *WujJudConf 14* (4); *RejPosWstaw [21²]* (4); *BudBib Gen 41/13* (13); *BudBibKaw A2v*; *HistHel D3*; *MycPrz I A2v* (7); Pořyłam tedi w.m. Książki té prořzác ábyř w.m. óné y ze mną weřpótek w łalkę řwá przyiác raczył. *Strum B*; *WierKróc Av* (3); *BiałKaz L3* (2); *BudNT Luc 22/6* (2); A czemuż wđdy Iezus Pan vcźniom řwym kordow ćierpiął/ y onym z nimi zá łobą chodźić dopuřzczał? *CzechRozm 234v* (189); (nagł) Symon Chodorowłki. (–) STáteczność tu y dobroć řpołem fie zmieřzála/ A řnadź ielczće w pieluchach onego záłtála *PaprPan D* (6); *ZapMaz II G 61/159* (2); *ModrzBaz 1* (14); *SkarJedn 64* (22); *Oczko 3* (2); *KochPs 65* (5); A Plácidus mowil/ ířz mu fie zdáło iáko by płařcz S. Benedicta ná iego głowie był/ á onego rzreki ćiągnął. *SkarŻyw 250* (39); *ZapKościer 1580/9* (16); *KochTr 13*; *MWilKHist Cv* (2); *StryjKron 537*; práwie znácznie teź rzecź Páweł ř. wywodźi: vkázuiąc Athenienczykom bogá onym przedtym nieznáiomé⁸⁰ *CzechEp 274* (204); *CzechEpPORz *2* (6); *NiemObr 4* (46); *KochFr 133* (2); *KochBr 151*; *KochPhaen 5*; *ReszHoz 118* (2); *ReszList 172*; *WerGośc 203* (2); *KochPieř 40*; HOynie ćię Bóg obdárzył cnotámi wielkiémi/ Których ia nie dořćignę wierřzámí řwoiémi/ Sam tylko Kochánowłki Skłádác dořwiadczony/ Mógl piórem wymáłowác dořtátecznie ony. *PudłFr 42* (2); *ArtKanc A14v* (9); *GórnRozm A2* (14); *KochWr 16*; *PaprUp B* (2); Chwali bogáty pokóy vbogiégo/ Zayřzac mu/ íze głos tráby/ ónégo Nigdy niewzbudźi *ZawJeřt 26* (3); *ActReg 39* (10); *GostGosp 1* (2); *GostGospPon 169*; *GrochKal 2*; *Phil B* (7); *GórnTroas 6* (8); *GrabowSet A3v* (19); *KochFrag 47*; Abyř vrodzái

ziemskie dąć/ y one w całej zachować raczył wyfluchay nas. *LatHar* 178 (54); Moc twoia Bofka człeku na świecie żyć daie/ Przez nią początek bierze y przez nią wstaie. Ktorey izem podległa oney się poddawam *KołąkCath* B3 (8); *KołąkSzczęśl kt* (18); *WujNT przedm* 27 (37); *WysKaz*)?(3 (6); SKarzył się Piotr na Iana/ iż onęgo ochromił na czterech palcach v ręku: czego się Ian zaprzął *SarnStat* 620; To ją ftaré Státuty, ale zwyczajie Krakowłkie, té teraz paniuą, y onych się dzierzą. *SarnStat* 693 (262); *SiebRozmysł* F4v (4); *KmitaSpit* A2v (7); te kielifzne/ winne/ mięsne/ y cielefne fekty/ iako ją/ Hufsitow/ Luteránów/ Waldencykow/ y onym podoebn [!] *PowodPr* 37 (21); *SkarKaz*)(2v (18); *VotSzl* A4v (13); *CiekPotr* 23 (6); *CiekPotrHerb*)?(3v; *CiekPotrŚredz*)?(4; *CzahTr* Ev (2); *GosłCast* 44 (9); *PaxLiz* A4v (2); *SkarKazSej* 661a (17); *SapEpit* A3 (5); *ZbylPrzyg* ktv (2).

Brak zgody gramatycznej (7): Wczym yeficze pan Bog chuc á ferce nieyákye rodzicom przeciw płodu fwemu wlał á przydał/ áby tak ono miłowáli y łfanowáli yáko kyedy łami siebye. *GliczKsiąż* D2v; *BudBib Deut* 7/26 (3); *SkarŻyw* 299 (2); Częłtokroć przydawa się: iż gdy dzieci w siéroctwie zołtána/ niektórzy iakoby nád niemi miłosierdzie máiac/ ono imieniem opieki na śwá pracą y w obrónę biorą *SarnStat* 584.

W przeciwstawieniach: »on ... ten (86), ow (1)« (87); *FalZioł* I 147c; Bo hnet łzatanowi ięli przypifowac práwdę/ bogu fałsz/ gdyłz tego łowo iako fałszywé porzucili a onęmu wierzyli/ bógu [!] przyczytali zázdrosć/ łzatanowi łzczérą przyiaśń *MurzNT* 31 (3); *KromRozm II* r; Złodzyey kiedy s przypadkiem okradnie drugiego/ Iz tego był źle nábył/ iuż łkarał onęgo. A owęgo też zálie potym drugi łkarze/ Gdy go pięknie wwiąże przed miáłtem na wparze. *RejWiz* 140v; nie przyłtoi bogatemu z vbogim/ tego miną onęgo wazą. *Leop Eccli* 13 arg (2); *RejFig* Bb2; *RejZwierz* 6 (2); *BibRadz Luc* 18/14; *KwiatKsiąż* A2v (5); *GórnDworz* L5v; *HistRzym* 4; *RejPos* 264 (3); *KuczbKat* 430; *BielSpr* 59; Tak trzymał Hus y Luter/ on na Konłtancyeńłkim/ á ten na Trydentłkim Concilium zwyciężony y zniłczony. *WujJud* 58 (5); *RejPosRozpr* e2v (2); *BudNT przedm* b2 (3); *CzechRozm* 84v (11); Boć záprawdę łerdeczne niemocy/ niebezpieczneyłze ją niżli cielefne/ á częłtokroć one bywáią przyczynámi tych [illi sunt causae istorum]. *ModrzBaz* 66 (8); *Oczko* 6v; Bo nie tjlo ty piędáze/ y tá máiętność ktorą dáiem na iáłmużny wniebo idzie: ale y ztego czego nam nieprzyiaćiele wiary S. y przenáłładowce dobrych wydrą/ łkarb mamy wniebie. Niemneyłzy to iest nád on. *SkarŻyw* 131 (2); *CzechEp* 4 (10); *ReszPrz* 5 (2); *GrabowSet* G2v; ábym się w łzczęściu y w niełzczęściu niepotknał: w tym łercá nie trácąc/ w onym się nie podnołżąc *LatHar* 21 (2); Tę rozność tylko żywi máią z vmárłemi/ Ze onych ciáłá chodzą/ á tych leżą w ziemi. *KołąkCath* C; Imię mi iest Chrześciójánin/ á Kátholik przezwiłko. Ono mię miánuie/ á to mię pokázuie. *WujNT* 444 (12); *SarnStat* 907 (2); *SkarKaz* 158b.

Połączenia: »onci« (3): Onęcij daie łyna mego iedinego/ aby iemu matką była *OpecŻyw* 7; *LubPs* F4; *CiekPotr* 33.

»on isty« (1): Niepotrzebnie przeto on ifty woła na Łacínłskie księgi/ y nie łlufznie nád nie Słowieńłkie wywyłza *BudNT przedm* c6.

»on sam« (44); *LibLeg* 11/138; *LibMal* 1552/167; *GliczKsiąż* B3 (3); *BibRadz* *3 (2); *BielKron* 451v; na tho się zgodziły [białęłowy] iż miály łpalić włzytki okręty: rozumiejąc iż to miáło być thák onem łámem/ iako y małżonkom ich ku dobremu. *GórnDworz* Zv (2); *RejPos* 200; *BiałKat*

98v; *KuczKat* 220; *BudBib Ios* 5/7; własnym Oycem iego [*Chrystusa*] iest Bog oćiec. A własnym iest Oycem nie tylko one⁸⁰ łamego: ale też y nálezym *CzechRozm* 61; Owłzem nam potężnie łamę łáfkę Bożą w tey zbáwienney łpráwie záleca/ onę łamę wyftawia/ y do niey nas odlyła. *CzechRozm* 213v (11); *ModrzBaz* [41]; *CzechEp* 61 (2); *CzechEpPORz* **3v; *NiemObr* 67 (2); Pánná przenedoľtoynieyľza wyľfawia w Pánu Bogu: Wielmożność/ doľtátek/ Miľoľsierdzie oney łamey pokazáne *LatHar* 66 (2); *WujNT* 44 (3); *SarnStat* 201 (5); Podobni záľlepionym Zydom/ gdy vrádzili Chryľtuľá zgľádzic/ by ľnadź Rzymiánie źiemie ich y onych łamych nie poľiedli *PowodPr* 40 (3).

»on tam« (1): Nie ľromotá Miáľtom zacnieyľzym w Europie (iź inľzych nietknę) y ozdobnieyľzym/ miec w poľrzod rynku áľbo Ratulźá mieyľce tákiew łpráwiedliwoľci: niewiem czemu ľie náľze kuczki przeciw onym tám/ tego wlytdźic máiá. *PowodPr* 80.

»on to« (1): Gdzie tēľz nigdcí nie wlytápiľ do nieba/ iedno ten ktory znieba s ľtápiľ fyn czľowieczy/ (*marg*) onto bęďący (-) ktory iest wniebie *MurzNT Ioann* 3/13.

»on wszy(s)tek« [*szyk* 12:3] (15): On [*lew*] ľie oto bárzo gniewáľ/ Vbogie źwierzę rozerwáľ [...] Drudzy choćia pochlebiáľi/ Wonne vltá powiáďáľi. Wlyzákoź iáko pochlebniiki: Tedyź poiadľ ony wlyzyľtki. *BierEz* R3; *KromRozm II* qv; *Leop Is* 57/13; Gdy bęďiesz woľáć/ niech wybawia ćię zgráie dwoie/ lecz wlyzytkie one ponieľie wiátr pochwyći proźnooľ *BudBib Is* 57/13; *CzechRozm* 8; *SkarŻyw* 68; Kroľem bęďie nád nimi: on ie paľć bęďie/ y on bęďie zá Páľterźá onych wlyzytkich. *CzechEp* 299 (3); ták ľłowo Boże przez pożywanie Ciáľá iego w S. Sákrámencie z náturá náľzá ľkázitelná zľáczone/ czyni áby oná wlyzytká powlytáľá nieľmirtelna y chwáľebna. *WujNT* 331 (2); *SarnStat* 163 (3); *PowodPr* 50.

b. *Zastępuje rzeczownik zbiorowy (11)* : Ezop gdy przyľzedľ do łáźni/ Ogláďáľ wielką ćizbę wniew: A koźdy ľię w nogę zábiľ/ O kámiēn ktory we drzwiaćh byľ: Iedenże ľie z onych wybraľ/ Ktory wźdy on kámiēn vźrzaľ *BierEz* D3v; *BibRadz Ex* 18/20; *RejAp* 27; gdyź Narod Miemiecki káďdego ľobie ľekce waży/ á one też tákże káďdy Narod *MycPrz* II C; Mogľ też bes wźzego ľrodku lud o woley ľwey wyuczyć y miľoľć im ľwá zálećic/ y ony w kárnoľci miec *CzechRozm* 122v (2); *SkarJedn* 379; *NiemObr* 99; *KmitaSpit* B3.

Poľáczenie: »on to« (1): Alē Ieľus poznawlyzy to poľzedľ zonáď i ľzľo za niem rzeľsz wiele gdzie tēľz vzdrowiľ ony to wlyzyľtki *MurzNT Matth* 12/15.

c. *Zastępuje rzeczownik w G, który w kontekście wyrażony jest przez przymiotnik dzierżawczy (5)* : *RejZwierc* 101; *StryjKron* 437; Zowáć ľię Piotrowym namiáľtkiem onego nie náľľáduie. *CzechEp* 107 *marg*; Nie pokazowáľá ľię w Piotrze Papielká hárdooľć/ y náďętoľć/ ktorzy to o ľobie twierdźá/ iź oni wlyzytkich ľęďic/ á onych nikt winowáć/ by też co naygorľzego vczynili/ nie może. *NiemObr* 41; *OrzJan* 119.

d. *Zastępuje rzeczownik nie wyrażony wprost ale implicite zawarty w poprzednim kontekście (11)* : w kaźdey z tych niemoczy. [...] gdy vrina biaľa bęďie przez kielko dni odchodźic. Smierć onemu płaci. *FalZioľ* V 4v; ANtigon gdy v ľzturmu z muru mu ľáiáľi. [...] Wziáwlyzy miáľto/ wlyęc ony/ poľápac roľkazaľ/ A co mu nie ľáiáľi/ wolno puľzcźáć kazaľ. *RejZwierz* 26v; *BudBib Ez* 18/10 (2); *Strum Lv*; *CzechRozm* 248; A miáľtu záľ Kámiēncowi łáľkę náľzę pokazuiáć/ iáko innym wlyzyľtkim kupcom koronnym/ ták y onym nie ma byďź broniono/ ieźďic *SarnStat* 437 (4); *VotSzl* D2v.

e. *Odnosi się do osoby lub rzeczy określonej zdaniem względnym (bliskie funkcji odpowiednika w postpozycji) (23)* : Kiedy się kto z szczęścia zwali/ Przyziaciele co nie cáli: Ciężłzy onemu bywają/ Niżli ktorzy go nie znają. *BierEz* L4; *TarDuch* A5v; *LibLeg* 10/91 (2); *GliczKsiąz* O5v; Y tenże tho iefth/ co siedział á żebrał? Tedy iedni powiadáli: Iz ten ieft. A drudzy/ Nikaki/ ále onemu podobny. *Leop Ioann* 9/8; *MycPrz* II A3v; *BudNT przedm* bv; żeby się tobie nie tylko godziło bronić temu/ ktoby cię bić chciał/ y onego w obronie zabić *CzechRozm* 232v; Niechay fromotnie nazad vćiekają/ Co mi źle myślą. Iako gwałtowny wicher niezgoniony Proch po powietrzu nieśie: tak y ony Anyoł niech pędzi. *KochPs* 48 (2); *CzechEp* 16 (3); iż Małżeństwo święte/ [...] ieft święty ftan/ y ci ktorzy w nim mieszkają/ Ią ludzie święci/ czyści/ Bogu mili/ y Pan Bog ná nie łáfkaw/ y one miłue *WerKaz* 283; *GórnTroas* 64; Ze wżyftkich/ ktorzy *in hoc exilio* Ią/ [...] *decreta poenarum infamiae* znośiémy [...] y oné *in pristinum statum* restituiemy *SarnStat* 153 (5).

Połączenie: »on(ci) sam« (2): áby on przezpráwie czynić mężowi/ oicu/ brátu/ ábo przyziacióm tej/ ktorą kiedy wmiłue/ także y onę lámę o złą flawę przypráwić miał *GórnDworz* Mm4; *CzechEp* 41.

f. *W specjalnych konstrukcjach anaforycznych (13)* :

α. *W połączeniu z określeniem predykatywnym (9)* : biorąc w się wiatr ku ochłodzie serdeczney, zafię on zagrznany wydechając aby się tak serce nie zatchnęło. *GlabGad* E; *HistAl* E3v; *RejZwierz* 45; á Sáráialzowi vrodził się Ioáb oćiec Doliny rzemieśnikow/ bo tam oni mieszkáli rzemieśnicy. *BibRadz* 1.Par 4/14; tu Apoftoł powiedać raczy/ iż po dniach trzech Pan ożywił ie. Nie mnimayże áby Pan ony iuz pomordowane ożywić miał *RejAp* 94; *BiałKat* 213v; *ModrzBaz* 46; *GórnRozm* B4v; *SarnStat* 919.

β. *W konstrukcjach z podwojonym dopełnieniem (4)* : poddany wałchi [...] ktorzibi miely prziftápycz, kv zakonv naschemv thichesmi przikazały mocno, onich od panow ych v ktorich bi ony bily bracz, y wolnie one odpvfczacz *LibLeg* 10/91; Olimpiadę zácną Philipowę zónę/ W Mácedonicy prętko tam ofzukał onę. *PaprpPan* Hh5; gdy Conditie od nas Podane one dzierzec będziesz. *ActReg* 31.

Połączenie: »on wszytek« (1): wżeliakie zapisy [...] y gdzie się indzie czynily [...] one wżytkie vmarzając. *ZapKościar* 1580/13.

3. *W funkcji epiforycznej (1182)* :

a. *Jako ogólna nazwa elementów w dalszym kontekście wymienionych (2)* : Zydowłki Iam kwitnął zá wieku ftáręgo lud: [...] A oni zásie/ *Moab et Agareni, Esau, Amalec, Chananei*, przeklętymi ludźmi byli *OrzQuin* Q.

Połączenie: »on wszytek« (1): przywabiwłzy łobie do they rády piętnálcie co celnieyftych mężow/ z nimi przeftuchał Ipraw onych wżyftkich/ y tych ktorzy máiętności cudze trzymáli/ y onych ktorzy byli máiętności Iwych odbieżeli. *Phil* Q4.

b. *Jako odpowiednik (w antepozycji) zdania względnego lub dopełnieniowego (1180)* :

Połączenia: »on (...) co, on (...) czyj, on ... cokolwiek« (247:4:1): Nie ftoy nigdy z onym w Iporze/ Czyiá siła więcey może *BierEz* N3 (6); *OpecŻyw* 148 (2); *MetrKor* 40/813 (3); y mowili Ipołem/ ánotz ydzýe on co Iye mu Ini *HistJóz* A2 (4); *FalZioł* I 104d; *GlabGad* G3v (2); *MiechGlab* 16; *LibLeg* 6/115 (2); Onym to więcey przyftoy Co ie ná to Iłćęlcie ftroy *RejRozpr* K (2); *RejRozm* 404; *RejKup*

r8 (2); iż trzebá vczonego ná to / áby mógł czego náuczyć/ á on coby fie vczył náuczyć fie czego mógł. *GliczKsiąz* L6; *LubPs* dd5; *RejWiz* 13v (14); A poznawali go że tho on był co na iálmuznie fiadał v Ozdobnych drzwi kościelnych *Leop Act* 3/10 (12); *UstPraw* B4 (13); *RejFig* Dd5 (3); Kthoryz on iefth co od wíchodu fłońcá wzbudził ípráwiedliwośc *BibRadz Is* 41/2 (9); Kto by kogo wrzucił w doł zwiázawfzy á dał mu tám drábinę/ á drugi przyfzedfzy odiał drábinę/ tedy nie on będzie winien co go wrzucił/ iedno on co drábinę odłożył/ iefli vmrze. *BielKron* 465v (8); *KwiatKsiąz* G; *SienLek* 13 (2); *RejAp* 2v (9); *RejPos* B (17); iż Pan Bóg ma w nienawiści grzech/ y ónego co ij czyni *BiałKat* 216; *KuczbKat* 150; ogień ná czterdzieści łokci wypadfzy s piecá onego popalił ony cokolwiek ítali blisko piecá onego. *RejZwierc* 205 (26); *RejPosWstaw* [143³]v; *BudBib* I 8d marg (3); A ón co przy wodzie ftoi/ ma pilno pátrzyć przez ón Inſtrumenth/ po wodzie *Strum* C4 (2); *BudNT przedm* a3v (11); *CzechRozm* 133 (3); *ModrzBaz* 1 (10); Poimay tego co ztobą mowi/ dáięc nád nim moc. [...] y ítanie fobą władnác mocna/ y wiázac onego co zniá mowił pocźnie *SkarŻyw* 152 (7); *StryjKron* 225 (2); *CzechEp* 51 (5); *ReszList* 170; *WerGośc* 213 (2); *GórnRozm* B3v (11); *ActReg* 130; *GostGosp* 32; *GórnTroas* 34; Zrownálem fie z onymi/ co w ziemi złozeni *GrabowSet* E4v (10); Gdzie y oni co zlotá srebrá wielkośc mieli/ Izali tákże pomrzeć nie wfzyfcy muśieli? *KořakCath* C2v; Niewiáfto/ gdzież fą oni co ná cię íkárzyli [*ubi sunt qui te accusabant*]/ *WujNT Ioann* 8/10 (7); *SarnStat* *6v (4); *KmitaSpit* C6; *SkarKaz* 3a (6); Lecz my błagaymy onego/ co w łodzi Záfnał/ gdy morfkie powftály powodzi. A ocknáwfy fie wiátry pohámował *KlonFlis* B3v; *KlonWor* ** (2); *SzarzRyt* A4v (2).

~ *W przeciwstawieniu*: »on ... ten« (6): *RejKup* g8; *LubPs* dd4; Bo íam niewiem co zá moc á fkutecznośc íakąz táiemną ma/ żywy głoś/ ták że do vfłu tego co fie vczy z vft onego co vczy przelany/ mocniey brzmi. *Leop* *B2v; *RejZwierc* 104v; *RejAp* 180; tedyc nieináczey temu dofyc vczyniá/ iedno gdy cięzey będą kárác onych co vbogim krzywdę czyniá [*pauperum violatores*]/ niźli tych co bogátym. *ModrzBaz* 73.

Połączenia: »on(ci) to« (2): Y on to iefť tzořmy go w niedzielę przywitáli/ gdyfmy kwiatki ij rozgi przed nijm miotali *OpecŻyw* 117v; Ná ízczyrey moiey rádzie chćieycie iuz przeftáwác. Onći ia to wáfz dawny/ com wam pilno fłużył *ZbylPrzyg* B4.

»on wszy(s)tek« (5): *RejWiz* 167v; Oni zá fie wfyfcy co wierzili/ byli pořpołu/ y mieli wfyfťkie rzeczy ípolne. *Leop Act* 2/44; *BibRadz Hat* 2/8; Abowiem íthrách ogárnął go był/ y ony wfyťki co z nim byli *RejPos* 174; *CzechEp* 71. ~

»on (...) jen« (2): *ForCnR* E2; Oczekawałem onego ien mię wybawił/ od lichofci ducha y od niepogody *TarDuch* A4v.

»on (...) kto« (53): *BierEz* K2 (2); *OpecŻyw* 43; *MetrKor* 40/814 (3); Gdy ty kořci fłucze á będzie ie pił on ktho chorobę cierpi w pierfiach/ albo w macicy/ tedy będzie zdrow. *FalZioł* IV 39a (2); *LibLeg* 6/118; *LibMal* 1545/94; Pan powye/ iż kto przyymuye tego/ kogo on pořle/ yego fámeogo/ y onego kto yego pořlał/ to yeřť bogá oycá przyymuye *KromRozm III* H2; *GroicPorz* f2 (5); A obiecał był onegoż dnia Dawid y pořtánowił záplátę onemu/ kthoby iedno zábił Iebuzeuřfá *Leop 2.Reg* 5/8; *BibRadz Ez* 10/7; *BielKron* 9v (2); *SienLek* 19; *GórnDworz* Q5v (3); A iż nietylko ten co vkradł wroćić ma rzecz wzięťá onemu komu vkradł *KuczbKat* 330; Miedźwiedz íkacze/ Lew fie łaři/ igra/ głařkác fie dopuřci onemu po kim lářkáwe á ochotne dobrodzieyřtwo zna. *RejZwierc* 97 (4); Bo iefli onego

flufznie pápiernikiem zowiemy/ kto papir robi á czemu teź onego offiárnikami nie nazwać/ kto offiary ípráwował? *BudBib* b4 (7); *BudNT Ioann* 5/24 (2); Máią zá to/ że onę rzecz nie źle odpráwuia/ gdy widzą/ że on przy kim przyśięgáią pirwey przyśięga. *ModrzBaz* 86 (13); ón dzieśięćinę ma brác z nowin [...] na kogo [...] dzieśięćiná z przodku przynależáá. *SarnStat* 189 (2).

»on (...) ktory, on ktorykolwiek« (872:1): Smyluy fya tez myli panye nad onimy. Ktorzi przełmya w grzech vpadly *BierRaj* 19v (4); *BierEz* H2 (8); Iam iest on o ktorym to pímo mowi. *OpecŻyw* 39v (8); *OpecŻywList* C (2); *ForCnR* C4; on yełth vyátlfy w nyebye ktory tu yełth namnyeyfchy na ízwyeczye *PatKaz III* 148 (3); *HistJóz* A4v; *FalZioł* I 6a (8); Tenże gdy niekiedy od iednego przeciwiensftwo cirpiál odłzedł precz, á on ktori⁸⁰ kłopotál rzekł *BielŻyw* 58; *BielŻywGlab nlb* 10 (4); przeto kto fie náložyl za zdrowia wiele iecł nie ízkodzi mu y w niemoci, bowiem takowy nie może długo głodu cirpieć, á tak iemu thrzeba więcey pokarmu iuż [!] onemu ktori fie náložyl morzić á mało iadać. *GlabGad* K6v (3); *MiechGlab* *2v (2); Iest opwitość zbytkow wielkich, O ktorych oni nie wiedzą, Ktorzy w małych domiech siedzą. *BierRozm* 4 (4); tak theż on od ktorego włzytki rzeczy poczátek ma iá/ chciał fie pod iednoćią íftnoći zamknąć *KłosAlg* Av; *WróbŻołt* 31/6 (6); *LibLeg* 6/118v; á v wefeliż myłł moię wefelem onych/ ktorzy ítrudriego więzienia bywáią wyzwoleni. *RejPs* 46v (34); *SeklKat* X2v; *HistAl* C2v (5); iz nye záwłfe fye ták píffe/ yáko flufłnye ma być pífano/ á nye to co onemu ktory píffe/ ále co ofobyne oney ktorey mowá przywáłfczoná bywa/ przyłtoi *KromRozm I* A2 (2); *MurzHist* V2; *MurzNT* 18 (5); Iż widzyál w práwey ręce onego/ ktory íyedzyál ná ítolcu/ to yełt Bogá/ kłyęgi pífáne we wnątrz y zewnątrz *KromRozm II* n4v (11); *KromRozm III* B4 (12); Jenó aby takie terminy tak zawite były, żeby tak sędzia, jako i on, ktory vpominek dał, na jednym roku i stawác i usprawiedliwić się byli powinni. *Diar* 97; Tákić był czyłty obyczáy/ iz gdy dzyecyę przyłzł do oycá íkárzyć ná onego/ ktory go dla wyłtepku yákyego íkarał/ záś mu yełfcze ocyec przydał y popráwił. *GliczKsiąz* E7 (6); *GroicPorz* b3v (9); *KrowObr* Bv (20); *RejWiz* 124; Płákałem niegdy nád onym kthory był vtrapiony/ y luthość okázowááá dułfá moią vbogiemu. *Leop Job* 30/25 (61); *OrzList* c (4); Oni ktorzy fię karmili [*Qui vescebantur*] potráwami roskofznymi/ pogineli w vlicách y oni kthorzy byli wychowáni w odźieniu ízárláthnem/ przykryli fię gnoiem. *BibRadz Ier* 4/5 (44); *OrzRozm* O3 (2); *BielKron* 12 (14); *GrzegRóżn* G4 (2); *KochSat* B2; *KwiatKsiąz* A3 (2); *Mącz* 440b; *OrzQuin* F2v (5); A niemowięć ia tu o onych ktorzy fá grubego przyrodzenia/ o Kmiecioch/ oraczoch/ y co záwždy ílnie prácuia *SienLek* 3v (3); *LeovPrzep* H4; Kto to siedzi ná tym iáłnym á wielkim máyéłtacie/ niktci ínlzy iedno on o ktorym nam Anyeli powiedáli przy w niebo włtápieniu iego *RejAp* 172 (13); *GórnDworz* B8v (8); *HistRzym* 5v (8); *RejPos* 283 (33); *RejPosWiecz*² 92 (2); *RejPosWiecz*³ 96v; *BiałKat* 258v (45); *GrzegŚm* 18 (2) *KuczbKat* 25 (11); *RejZwierc* 40v (4); *BielSpr* 26 (2); *WujJud* 5 (5); *WujJudConf* 125 (2); *RejPosRozpr* b4v (4); *RejPosWstaw* [41²]; NA łóžu moiem co noc ízukáám (one⁸⁰) ktore⁸⁰ miłuię dułzá moią *BudBib Cant* 3/1 (28); *BudBibKaw* A; *BiałKaz* B4v (10); A wyrwałby one ktorzykolwiek ítráchem śmierci przez włzytek żywot powinni byli niewoli. *BudNT Hebr* 2/15 (11); *CzechRozm* 7v (27); *PaprPan* V2; y o ínlzych tym podobnych rzeczách/ trzebá czytác one ktorzi o tem pífáli/ iáko *Vegetius*, *Aelianus*, *Frontinus*, y ínlzych zacnych pífárzow wiele. *ModrzBaz* 115v (80); *ModrzBazBud* π5v (2); *SkarJedn* 5 (7); *Oczko* 13v; *SkarŻyw* 20 (14); *StryjKron* A6; *CzechEp* 5 (25); *NiemObr* 20 (4); *GórnRozm* H (2); Kazimierz on ktori bel

Skłafztora wiprofzon/ [...] bel Panem dobrem íprawiedliwem *PaprUp* B2 (8); *ZawJeft* 36; *ActReg* 109; *GostGospPon* 168; *Phil* Q4; *GrabowSet* B2v (5); *LatHar* 196 (7); *KořakCath* Cv; A Dawid krol zrodził Sálomoná; z oney ktora była Vryafzowá [*ex ea quae fuit Vriae*]. *WujNT Matth* 1/6; Y nátychmiał wyfzedł on ktory był vmárły [*Et statim prodiit qui fuerat mortuus*] *WujNT Ioann* 11/44; Odpowiedział Iefus: On ieft ktoremu ia omoczony chleb podam [*Ille est cui ego intinctum panem porrexero*]. *WujNT Ioann* 13/26 (81); *SarnStat* 62 (56); *SkarKaz* 44a.

~ Z zaimkiem „ten” jako dodatkowym odpowiednikiem zdania względnego (1): á przetoż onego ktorego miedzy wřzytkiemí namędrřzego á nayřprawiedliwřzego być rozumieli/ y o ktorem tę nádźieię mieli/ że fię wřzytkiey Rzeczyřpolitey dobrze záchowác mogł/ tego Pánem wřzytkiey źiemie obieráli/ á iemu rządzienie zlecáli. *ModrzBaz* 15v.

W przeciwstawieniu: »on ... ten« (26): *BierRaj* 17; Owřsem záchoway ná ony niełáfkę twoieię/ ktorzy fię chłubliwie podnořfá przeciwko řwiętemu máieřtatowi twemu á nád tymi okázuy miłofierdzie twoie ktorzy dořtátecznie dufaiá tobie. *RejPs* 22; Dobrze czyńcie/ tym ktorzy wás nienáwidzá/ Błogořławcie onym ktorzy wás przeklinaia *MurzNT Luc* 6/28; *KromRozm II* p2v; *KromRozm III* E7v (2); Then co chodzi prořtá drogá obawáiać fię Páná/ bywa wzgárdzon od onego/ ktory bezecná drogá chodzi. *Leop Prov* 14/2 (6); Kto miłue onego ktory vrodził/ miłue y tego ktory fię vrodził. *GrzegRóżn* Bv marg; *RejPos* 29v (2); *RejPosWiecz*² 92v; *BudBib* 1.Reg 30/31 (2); że by fię tyráńřtwu tym řpořobem zábieżeć mogł/ gdyby nie ci byli obráni ktorzi fię tego domagáia/ áni oni/ ktorzi fię w inřzych rzeczách nieřprawiedliwie záchowáli. *ModrzBaz* 92 (4); *CzechEp* 241; *Phil* Q3v; *WujNT Ioann* 17/20 (2).

Polączenia: »onci« (5): On ci ieft ktory řwym czárnokfięřtwem/ przywiodł oyttza twęgo ku gniewu *OpecŻyw* 121v; *KromRozm III* D4; Pánie ktorzyż to ieft? Odpowiedział Iezus/ onci iefth ktoremu ia omoczywřzy řtuczķę chlebá podam *BibRadz Ioann* 13/26 (2); *WujNT Ioann* 9/37.

»on sam« (3): *KwiatKřiáż* G2v; *WujJudConf* 35v; Lecź to tylko odcina y vmarza/ coby było ná przekázie/ ták onym łámym/ ktorzy ták mowia iáko y bliźnim ich/ ku onemu przyřřłemu řywotowi wiecznemu. *CzechRozm* 240v.

»on wszy(s)tek« [szyk 11:4] (15): Aże iutro wřzyřcy oni/ Ktorzy nie byli w puřzczeni: Skoro Xántuřá vřřzeli/ Wnet ku niemu przy bieźeli. *BierEz* E2v; *OpecŻyw* 167; *BielŻyw* 55; *BierRozm* 21; A lud oney źiemie pomordowál ony wřzytki ktorzy [*omnes qui*] fię byli řprzyřięgli przeciwko Amonowi *BibRadz* 4.Reg 21/24 (3); ále wniefieř przy řobie powagę y chwałę onych wřzytkich ktorychęř pozyřkał Pánu řwemu *RejAp* 186v (3); *RejPos* 88; *RejPosWiecz*² 92v; *CzechRozm* 132; A pátrząc nań pilnie oni wřzyřcy ktorzy řiedźieli w rádźie/ widźieli oblicze iego iáko oblicze ánielřkie. *WujNT Act* 6/15 (2). ~

4. Ten (ktoř), ten (jakiř) (nadaje przymiotnikowi lub wyrażeniu przyimkowemu, przy którym stoi, charakter rzeczownika) (11) : Pátrź řobie potym onego/ Táć iákoř řam dwouřłtego. *BierEz* S3; *RejJóz* K5; *RejFig* Dd7; Bo oni ná gránicach/ będą trzy kroć bići/ A niźli ich ratuia/ ty záwiędłe wići. *RejZwierz* 103; áby zálye pan Bóg nie nářzékał ná nie/ iáko ná óny nářzékał w řtárym zakonie *BiałKat* 236; *WujJud* 237v; Przecz widziałem ony łękliwe [*eos pavidos*] *BudBib Ier* 46/5; *GrabowSet* Rv; *KlonKr* E3v.

W przeciwstawieniu: »on ... ten« (1): iż nofzą znák iego na czelech ná fwoich/ ták oni ná niebie iáko y ci ná zyemi. *RejAp* 118.

Połączenie: »on wszystek« (1): Nádziáláli tedy oni wślyfcy fercá mądręgo/ ku wypráwieniu Przybytku/ Oppon dzieięć *Leop Ex* 36/8.

5. *W funkcji zaimka nieokreślonego: jeden z wielu (w korelacji z innymi zaimkami wskazującymi, zwłaszcza z „ten”)* (15) : Tu pilnie zafie w ręku/ w nogach/ ij w boku rany oględuie/ iuż tę/ iuż onę tzałuie *OpecŻyw* 156; Ale ten z Melánchtonem dżyerży/ on z Ozyándrem/ ow z Bucerem/ drugi z Brencyułem *KromRozm I Gv* (2); Yeden fye tych wykłádu dżyerży/ drugi onych. A przedfye y ten y on/ nye ná pewnym fye gruncýe ládźi/ ále ná człowyczym rozumýe *KromRozm II q3v*; á iuż teraz tego/ iuż zás one⁸⁰ zábia miecz *Leop 2.Reg* 11/25; Alteruter, Ani ten ani ón z onych dwu. *Mącz* 7b (3); *StryjWjaz Bv*; *ModrzBaz* 140; A dwie [wiary] łobie rozne być dobre nie mogą: álbo tá dobra/ á oná zła: álbo tá zła/ á oná. dobra. *SkarJedn* 349; *CzechEp* 144; *LatHar* 478.

6. *W funkcji emfaticznej: ten właśnie* (3) : ábyście wierzyli izciem iá on ieft [quia ego sum]. (*marg*) To ieft Kryftus odkupiciel światá. (-) *BibRadz Ioann* 13/19; *BudBib* 4.*Esdr* 13/57; Tráfiło fię iż corkę gofpodárkã/ którą onę iednę miał/ żołnierz ieden w teyże gofpodzie nocuiąc/ ku fwey woley námowił *SkarŻyw* 183.

** *Bez wystarczającego kontekstu* (4) : *OpecŻyw* 189; Ne comparandus hic quidem est cum illo. Nie ma ten co s onym czynić. Nie yeft mu nic podobien. Nie ma być ku onemu przyrownan. *Mącz* 62a (3).

III. Zaimek rzeczowny (tylko n sg: *ono, onego itp*); *id Vulg, PolAnt, Modrz, JanStat; illud PolAnt, Mącz, Modrz, JanStat; hoc PolAnt, JanStat; idem JanStat (901)* :

1. *W funkcji wskazującej: ten, który jest wskazany jako podmiot (o osobach)* (14) : A iedno zá nim pátrzáiác/ Pytáli ták rozmawiáiąc: Miły bráćie co ty mnifz/ Náfzli ono ieft towárzyfz. *BierEz Bv*; pytał co by była ono za nyewiafta ktora wygládała zwyetzernika/ ktoremu xýążę odpowyedzýało/ panye dżyewka ono moia ieft panna tzyftá á miłuiąc tzyftoftz *HistJóz B4* (2); Wślytko mi fyę zda jż Pawlik Bo ono chytry pacholjk Snacz był tego gdzieś załapił *RejKup x7v*; *RejZwierz* 30v; A Czo fie w.m. widzi: nie była też ono ftała [białogłowa]/ ktorey Atheniánie [...] lwicę bez ięzyká włác z mofiádu dawfzy/ ná wieczną pámiátkę poftáwili? *GórnDworz Y4* (2); *HistRzym* 12; Támże ná oney pułzczy/ iż ono był zły á fwowolny narod/ dziwne plagi [...] Pan ná nie dopułzczać raczył. *RejPos* 56; *CzechRozm* 153; Nie tyś to/ ô Zofia [...] Któréy ia przed siedmiá lat pomnię w fercu miárę. Ono była nadobna/ ono wdzięczna była/ [...] Ciebie niewiem iáko zwác *KochFr* 115; *RybWit* C2.

W przeciwstawieniu: »ono ... ten« (1): Ponieważ ono człowiek był/ ktorego fzátan chytróściá fwą w śmierć wprawił/ przetoż y ten człowiek był/ ktory fzátaná poráził. *CzechEp* 295.

2. *W funkcji anaforycznej* (151) :

a. *Zastępuje nazwę wcześniej wymienionej czynności (stanu), ujmuje ogólnie treść całego poprzedniego kontekstu* (54) : Z Xántem fie potym ziednáła: Ien z onego poćiefzon był/ Swych vczniow ná obiad prośił. *BierEz* C4v (2); *BielŻyw* 60; Teżci czáfem porządny flub z drugá byerze/ ktory pirwey ma żonę. A wždy ono małżeńftwo nye yeft/ ále cudzołoftwo *KromRozm I C2v*; Więc ptafzkowie rozliczni cochmy ich nie ználi/ Skacząc po onych drzewkach ták pięknie fpiewáli. Ze fie drugi zápomniál

flucháiąc onego *RejWiz* 25 (2); *RejFig* Cc3; *BibRadz Num* 30/14; *OrzRozm Sv*; *GórnDworz N5* (13); A on prosił o thabliczki/ y nápił: Iż Ian niechay będye imię iego. A ządziwowáli sie onemu wżyfy. *RejPos* 296 (3); *BudNT przedm c3v*; gdyby w łámyym łobie vffáiąc/ wynofić sie miał/ o łobie niefkromnie iáko rozumieć: iáko ono vczynił był on Fáryzeusz/ o którym Lukafz piłze kap: 18. v 10. *CzechRozm* 211 (2); kazał go potym y żelázami ofstremi tárgać/ y grzbiet iego rány/ frogieimi z orány był: ále męczyńnik zwełofá twarzú ono ćierpiál *SkarŻyw* 403; *CzechEp* 97; *WerGośc* 246 (3); Y wezwawfzy rotmiftrzá/ fpytał go/ iefliby vmarł. Y dowiedziawfzy fię od Setniká (onego): dárowál ciáło Iozefowi. *LatHar* 714; *SarnStat* 626.

Połączenie: »ono ... to« (19): Orzeł z gory nań sie fpuścił: Pochwyćiwfzy precz z nim lećiał/ On v niego w nogách fkrzczał. Widząc to kur zwyciężony/ Był z onego poćiefzony *BierEz* K4v; *KromRozm I Cv*; *MurzNT Matth* 23/23; Bog ći kołcyof zbudowál/ y rząd w nim ftnowil/ y łam go dożira: Ale yáko ono/ ták y to przez ludzye fprawowál y fprawuye. *KromRozm III G2v*; *RejAp* 12v; *GórnDworz Kv*; *RejPos* 45v; *RejPosWiecz*² 90v; *RejZwierc* 5v (2); *CzechRozm* 250; *ModrzBaz* 2; afz rozgniewány Alexander/ w ogień iá [Martynę] wielki wrzucić kazał. Ná który takie wiátry y defdz zniebá fpadł/ ifz ogień rozmioł y pogásił. Widząc to Cefarz/ Czárom ono przyczytał/ y włofy iey zgłowy ogolić rofkazał. *SkarŻyw* 21; *CzechEp* 175 (4); *LatHar* 128; *WujNT* 362.

b. *Jako nazwa ogólna zastępuje nazwy szczegółowe wcześniej wymienione lub ogólnie nazywa wytwór czynności wcześniej opisanych* (69) : Też kto ma bol w poł głowy varz zółcień sfzałwiá á zwłofkim koprem w winie á onym głowę okładay *FalZioł I* 15c; wpiec w popiele kielko cebul, á potim ie ftłucz á z małlem maiowem zmiefzay/ tak iż będye z onego plałtr/ kthori na maciczy ciepło przylož. *FalZioł V* 27v (18); *FalZiołUng V* 119; y wložyl mięfo w kołz/ á polewkę włál w gárnek/ tákze ono przynioł do niego pod on dáb á položyl przed nim. *BibRadz Iudic* 6/19; *SienLek* 17v (20); więc o rzeczy flufzne/ y przyfłoyne/ prosić będye/ odiywfzy od próby od fwey to/ coby páná obrázić mogł/ ktemu wlatwiwfzy włzitko/ áby pan bez trudnoći žadney/ mogł ono vczynić. *GórnDworz K7*; *RejZwierc* 160; *SarnStat* 681.

W przeciwstawieniu: »ono ... to« (5): *FalZioł V* 91; Náwarz kobylęgo fzczawiu z siárką/ áz wodá wywré/ pothym ono vtłucz/ á z fádlem álbo z małlem niefolonym zmiefzay/ á tym pomázuy *SienLek* 135 (3); *CzechRozm* 245.

Połączenie: »ono wszy(s)tko« [szyk 16:5] (21): A owáciem nálazł kobielá/ Brzołkiń y orzechow pełną: Nátychmiałt podle drogi śiadł/ A tám ono wżytko poiadł. *BierEz* L3; *FalZioł I* 12d (2); *KromRozm III B4v*; *BibRadz 3.Esdr* 4/19; *OrzRozm Ov*; *GórnDworz B* (2); *RejPos* 62v (4); thák iż on pápier/ y flowá nápiłáne/ y pieczyći/ wżytko ono ieft teftáment *RejPosWiecz*³ 96v; Bo tho nie może być gdy sie człowiek nie obaczy/ áby sie y rozgniewáć/ y przełtrálzyć/ y záplónáć nie miał / kiedj nań co z nieobaczká przypádnie. Ale wnet fkoro sie obaczy á rozum go przełtrzeże/ thedy wnet wżytko ono fnádnie s łiebie otrzáłnáć może. *RejZwierc* 73v (3); *BudBib Lev* 1/9; *CzechRozm* 92 (3); niech *publicae personae* nápiłzá káždego mowę/ y onę zaráz *propter firmiorem fidem* támze przečzytáią. A potym ono wżyłtko *authentice* wydác/ áby káždy y ktoby przy tym nie był/ wolniey to łobie rozbierác mogł. *PowodPr* 47.

c. Zastępuje zaimek „co”, „wszystko” lub wyrażenie typu „co dobrego” występujące w poprzednim kontekście (11) : Bo kiedy małż co pewnego/ Trzymaj łie mocno onego *BierEz* H4; bo gdy łie czego zá dzyećinłtwá náuczy/ dobrze á długo ono łoby w pámyęc wpoi. *GliczKsiąż* K2v; á rozumiejąc/ iż cokolwiek o nim złego łlyfzy/ włzytko ten o nim iáko nieprzyiaciel główny/ z waśni łieie/ chociaź będzie y prawdá/ przedłię onemu wiáry nie da *GórnDworz* Cc6v (3); *CzechRozm* 241; *ModrzBaz* 106v; Więc iesli z niebá nam co wżyczońo Dobrego/ zá grzbiet ono Nie bacząc zárzucamy *RybGęśli* Dv; *SarnStat* 943 (2).

Połączenie: »wsztytko ono« (1): A ták Dworzánin/ zwyczáiem naprzod ma włudzić w páná cznothy. [...] A tho kiedy Dworzánin łpráwi/ tedy dopiero włzytko ono vgruntuiá mądre łłowá iego *GórnDworz* Hh4.

d. Zastępuje zdanie względne zaczynające się od „co” (a. „cokolwiek”), „ono” pełni funkcję odpowiednika w postpozycji (17) : co zaś zułt wychodźi/ wychodźić s łérca/ i to (*marg*) ono (–) nieczyłtęm czyni człowieka *MurzNT Matth* 15/18; *KromRozm II* p3; *KromRozm III* E2; Ták czego łie ono zá noworołnych łat náuczy/ długo ono pámyętáć będzie. *GliczKsiąż* I7v; *RejZwierc* 102 (2); *GórnDworz* G7 (2); *RejZwierc* 16; *BudBib Num* 18/10; ábym z tego włzytkiego co mi dał nie łtrácił/ ále bym wzbudził ono ołtáteczńego dnia. *BudNT Ioann* 6/39; A co przyrzekł/ ná łwey pieczy ma ono/ Niechcąc/ by to fáłżem było rzeczono. *GrabowSet* H3v; *WujNT Gal* 3/10; *SarnStat* 36 (3).

Połączenie: »ono wsztytko« (1): tedy nie to będzie prawdá co tám łtoi: ále to co onemu włzytkiemu iełł przeciwnego. *PowodPr* 65.

3. W funkcji epiforycznej (720) :

a. Ogólnie zapowiada bliższe rozwinięcie tematu w dalszym kontekście (szczególnie przy egzemplifikacji), odsyła do bezokolicznika w funkcji podmiotu (42) : Włżák ono pomnimy gdy Apołtołowie prołili Páná áby im bez przypowiełci powieđáł łłowá łwoie/ tedy im ták powiedzić raczył *RejAp* 3 (2); *RejPos* 10 (7); *GrzegŚm* 7 (2); NAdobnie ono ieden Philozoph powieđiał gdy mu łługá [...] przniołł nowinę/ iż mu fyn vmárl/ thedy mu rzekł: A czemużeł łie záłępił? wieđiałciem ia tę nowinę dawńo *RejZwierc* 153v (4); ále iż też do pewnołci piłmá ł. (o ktorá mi tu idzie) y ono łłuzy/ wieđieć ktore łá księgi Nowego tełtámentu pewne *BudNT przedm* d2v; *CzechRozm* 7 (17); *ModrzBaz* 23v (2); *CzechEp* 43 (4); *Paprup* H3; *WysKaz* 24; Iáko ono, gdy w łámym miełcie mrze, tedy y ná przedmiełcie zákázuiá chodźić, choć tám nie mrze *SarnStat* 1274.

b. Zapowiada przytoczenie (254) : *PatKaz III* 137; *KromRozm I* G (3); *MurzNT Matth* 9/13 (2); *KromRozm II* 13v (9); *KromRozm III* H4 (2); *GliczKsiąż* I6v; Támże rádołć/ tám miłołć/ tám widzenie tworcá/ Iáko ono łpiewáią/ ná wieki bez końcá. *RejWiz* 154; ná koniec niech łam w łye Krol weyźrzy/ pomniác ná ono/ *Nofce te ipsum. OrzRozm* F2 (7); *GrzegRóżń* D3 (2); *OrzQuin* B (18); *SarnUzn* D (8); *RejAp* 4 (4); *GórnDworz* H (3); *RejPos* 13v (6); *RejPosWiecz*² 93; Známionuie też w piłmie Duch/ dáry Duchá Świętego iáko ono Páweł nápiłáł: Duchá nie zágáłzaycie *GrzegŚm* 56 (7); A łłuzńie też ono mowić mogą: On iełł Pan Bog náłż/ á my lud Páłtwiłká iego/ y owce ręki iego. *KuczKat* 270 (2); Iuź włzytki twoie rzeczy iáko ono kmiotowny łpiewáią będą iáko złothem przewijáne. *RejZwierc* 146v (2); *WujJud* 109v; *BudBib* b2 (3); O Homoułfianiech łepak Epiphanius (áćz y łam zńimi trzymał) łwiadczy/ że byli ono wyrzucili: Widząc Iefus miáłto/ plákał nad nim.

BudNT przedm b8v; Iam fię one^{go} zawždy bał y bać fię będę. Nie przyczynifz do tego/ ani vbawifz od te^{go}. *BudNT przedm* dv (14); Abowiem tá mowá: przyiąć/ ábo wzięć nafienie Abráhámowe/ mogłoby także być mowiono/ iáko y ono/ Wzięć kłztałt słuźebnicy. *CzechRozm* 34 (20); Boć prawdźiwie ono powiedźiano: Kto chce dobrze rofkázowác/ potrzebá áby lam wprzod dobrze posłufzny był. *ModrzBaz* 47 (3); *SkarJedn* 13; *SkarŻyw* 140 (4); iáko w Papięftwie o tym śpiewáią/ w onym fwoim/ *haec est dies quam fecit dominus CzechEp* 247; wedle onego Ian. 1. Iednorodzony ktory ięft ná łonie Oycowym etc. *CzechEp* 255 (5); *PudłFr* 43; Przykryć ono/ był Státut z ofobná káždemu wzięwłzy ná drzewo ciągnac [!] zá granice/ ále Rzeczypośpolitey był bárzo zdrowy. *GórnRozm* Mv; *KochWr* 32; *Paprup* I (4); *Phil* D4 (7); *LatHar* +4v (3); *WujNT przedm* 4 (23); *WysKaz* 3 (15); *SarnStat* *5v (5); *PowodPr* 16 (4); *SkarKazSej* 659b (2).

W przeciwstawieniu: »to ... ono« (7): To iáko i ono około náftawowaniá policzka/ broni włáfnyi pomłty i nienáwiścy przeciwko temu ktory krzywde czyni *MurzNT* 176; *OrzQuin* C; Ięliby tedy do káždego ártykułu/ tym fpořobem przyczyná bylá przydána/ záifteby niedopusćilá y onego nátychmiał/ y tego bez omiełzkánia złym wykłádem wykręćić. *ModrzBaz* 98v; *ActReg* 173; *WujNT* 760 (3).

Frazy: »jako ono mówią (a. powiadają)« (43): *KromRozm III* C3v (3); głupić nic nye náuczy/ gdy lam nic vmyć nye może/ yáko ono mowya/ swinyá swinye náuczyć nye może. *GliczKsiąż* L5v (4); ktoryby zgániwłzy tę wywrotná Exekucya/ ku prawdźiwéy Exekucyey/ proftéy drogi/ páłcem/ iáko ono mówia/ *Collegam* fwym nie pokazał? *OrzQuin* Cv (6); O krothkiefz to fłowá ále węźłowáte/ iáko ono mówia *RejPos* 29; tu iuź fnađz y dułzy y ciáłu twemu vmárłemu/ iáko ono powiedáią/ podobno nie pomoze kádzidło. *RejPos* 147 (8); Iuźci vkradł y młode y řzednie czáfy twoie. Iuź/ iáko ono powiádáią/ ná oftátecznym fzczeblu fwoim fthoifz/ iedno cie zepchnáć *RejZwierc* 131v (10); *MycPrz* II A2v; *Strum* E4; byftrze zápalczywy gniew fwoy (iáko ono mówia miły ięzu nie kol) vfmierzywłzy/ onę przeciw Mołkwi wypráwę ná infzy czás odłóżył. *StryjKron* 697; ktory prze niezmierná chćiwóć z myłlá fwá buia/ iáko ono mówia/ pod niebem *Phil* I4v (4); *LatHar* +2 (2); *JanNKar* D3; *KmitaSpit* A4; *KlonWor* **2.

»jako ono stara (a. dawna) przypowieść« (8): nie thylko fwiát/ ále fnađz y źwirzétá ftáraią fie o zginienie iego. Y iáko ono ftára przypowieść/ fnađz y wrony nań kraczą. *RejPos* 265v; nie włzeteczny/ ále coćby fie *et ad forum et ad corum* iáko ono ftára przypowieść przygodził *RejZwierc* 35v; że chodzą rotami młodzi ludzie iáko Lwi/ á fnađzby fie mogli/ iáko ono dawna przypowieść/ y z dyabły łámáć. *RejZwierc* 185v (7).

c. *Jako odpowiednik lub zapowiednik (w antepozycji) podrzędnych zdań względnych lub spójnikowych* (419) :

Połączenia: »ono ... aby (a. żeby)« (12): *RejKup* n2; A ono by dobrze/ áby káždy fwego pátrzył. *KromRozm III* H6; *KuczbKat* 275 (2); *RejZwierc* 98v; *CzechRozm* 115; ONo też trzebá poftánowić/ żeby [*Illud ... ne*] białe głowy do fpraw Rzeczypośpolitey niebyły przypufzczáne *ModrzBaz* 49 (6).

»ono ... co (a. cokolwiek)« (282): *ListRzeź* w. 9; Y to fzalón kto fie kuli/ Vydź onego co być mufi. *BierEz* Lv (2); z wielkim pláčem rzekla/ ono tzo piřáno w ffofté kapitule v Malachiálla proroka. *OpecŻyw* 104 (2); *PatKaz I* 12v; *PatKaz III* 111v; *HistJóz* C3v; á zafię tę wodkę wley na ono czo

na dnie zołthało: zową Feces *FalZioł* II 18a (3); *GlabGad* L5 (2); *BierRozm* 17; *KłosAlg* D4 (2); *RejRozpr* H4; *LibMal* 1545/96; Pomniż Prełacze ná ono Nacz czę było wyłfadzano *RejKup* bb4v (3); *KromRozm I* B2v (3); *MurzHist* S3v; *KromRozm II* b3 (21); *KromRozm III* C4v (6); *DiarDop* 110; A gdzieby onego żelaza rołpalonego w ręce wziąć niechciał/ iuż w onym o co go winowano vpadal *GroicPorz* z4; *KrowObr* 189; *RejWiz* 89v (5); *Leop* *B4v (4); *OrzList* b2; *UstPraw* C2 (9); Otworzył mu fwięty Piotr/ to tobie zá ono/ Coś mi więc czáfem pościł/ będzie otworzono. *RejFig* Dd5; *RejZwierz* 103; *BibRadz* 1.Reg 25/25 (2); *OrzRozm* E3v (4); Ale ábym przypómniał wam bráćiéy fwey ono/ co Clemens Papież s. nápifał: *Vnusquisque agnoscat locum suum proprium*. *OrzQuin* F4 (4); *SarnUzn* H; *SienLek* 3v (5); *RejAp* 110v (2); Teyże kuźniewy ieft y ono co Scipio Nafica/ Poecie Ennio powiedział/ czo oto ták było. *GórnDworz* R5; A gdzież tu ieft [...] ono/ co v męłczyzny *GórnDworz* R7v (17); *RejPos* 46v (7); *BiałKat* 86 (2); *GrzegŚm* 37 (2); *KuczbKat* 380 (2); *RejZwierc* 247v; Przeto iuż lámi widźicie/ iáko ono prawdá/ co niżey powiedacie/ że fie niegodzi inřzych Terminow vżywác/ ktorých w pífmie niemáfz. *WujJud* 151v (6); *RejPosWstaw* [21³] (2); *BudBib* b2 (3); *HistHel* C3v; *BudNT przedm* a2v (4); *CzechRozm* 4v (22); *KarnNap* Dv; áby y ono [*illud*] v nas w obyczáiu było/ co bywáło v stárodawnych Rzymian: to ieft/ áby [*ut*] żadny vrząd niebył dożywotny *ModrzBaz* 44v (19); *SkarJedn* 78 (4); *Oczko* 30v; *SkarŻyw* 166 (10); *CzechEp* 22 (21); *ReszPrz* 21; *ReszHoz* 124 (3); *GórnRozm* B2v (2); *KochWr* 38; *PaprUp* C3; y chce y polną robotę y ono zrobić czego omiełzkał *GostGosp* 34; *Phil* D2 (2); Ma tu mieśce y ono/ co połpolicie o dobrych vczynkách Polacy mowią: lepřza iedná świecká przed łobą niřli dwie zá łobą. *LatHar* 650 (11); *WujNT przedm* 18 (3); *WysKaz* 9 (3); *SarnStat* 380 (2); *SkarKazSej* 705b.

~ *Z odpowiednikiem „to” w postpozycji* (4); ále ono czo vyrzylř pocźciwego á pięknemi cnotámi záfárbowanego/ to łobie ták vmiłowác/ vcukrowác/ á mocno w pámięć záłzrobowác małř *RejZwierc* 19; *CzechRozm* 88; *Alexander* Mácedońki/ [...] ná Aryřtoteleřá Miřtrřá fwego ciáżył/ iř ono czem wřzytkie inřze ludźi przechodźić chćiał/ to on drugim vcřác y piřřac podawał. *ModrzBaz* [16]v; *WysKaz* 19.

W przeciwstawieniu: »to ... ono« (4): Gdyżelmy od tego niepoczęli/ co ieft w téy rzeczy piérwřé/ tedy áni onego dowiedźiemy/ co ieft w tym poślednieyřé *OrzQuin* C; *GórnDworz* Aa7v; áby ono co ieft śmiertelnego/ przyoblekło nářię to co ieft nieśmiertelnego *BiałKaz* D3v; *CzechEp* 178.

Połączenia: »ono samo« (1): iř náńienie potomřtwo znáćy á nie ono lámo z czego fie ludźie záczynáią? *CzechRozm* 155.

»ono wszy(s)tko« [*szyk* 20:1] (21): takieř y miody na ogniřka lali, mnimaiąc aby duřze vmarřych miały onego wřzytkiego pożywác czo oni řpalili *MiechGlab* [90]; *MurzHist* D2; *KromRozm III* K8v; Wydárł tedy Dawid ono wřřyřtko co [*omnia quae*] byli zábráli Amálechitowie *Leop* 1.Reg 30/18 (2); więc to/ w czym łá tákowi ochędořni/ zda fie nie ich/ ále pożyczáne/ á ono wřzytko ine/ co ledáiáko ná nich leży/ to dopiero/ widzi fie być/ ich włáfne. *GórnDworz* L8 (2); *RejPos* 318v; *RejZwierc* 109; *BielSpr* 48; *BudNT przedm* b4v; *CzechRozm* 56 (5); *ModrzBaz* 26v (2); *CzechEp* 257; *GórnRozm* Iv; *WujNT* 453. ~

»ono ... gdy (a. kiedy)« (9): wzięła Agár Egyřptřká fluzebnicę řwoię/ wdzieřiaći lath po onym gdy mieřřkác poczęli [*post annos decem quam habitare coeperant*] wźiemu Chánáneyřkiey/ y dáła iá męřowi

fwemu zá zónę. *Leop Gen* 16/3; iż kázdy ktory tędy idzie rzuć kámieñ ná thę ściánę kámienia/ ná pámiąthkę onego gdy Abráám lyna fwego Izááká wiodł ku Ofiárze ná gorę *BielKron* 457; *RejAp* 106; *GórnDworz* H2v; *CzechRozm* 132; *CzechEp* 281.

~ *Połączenia*: »onoć« (2): Y onoć nye było bez íprawy duchá S. gdy ná yedno krotkye kazánye Pyotrowo/ trzy/ ná drugye dwa tyfýące ludzi sýe návroćiło *KromRozm II* g4v; *RejPos* 135v.

»ono ... to« (1): A ono iáko mam rozumieć/ ábo iáko ná to Zydom odpowiedzieć gdy mowią: Wálz Mátheufz nápifał/ iż Iezufa przyprowadzili rodzicy do Gálileiey *CzechRozm* 144. ~

»ono ... gdzie (a. kędy)« (13): Item zeznali na ono gdzie Giebultowfky yemu rzeki yecz a doftanyefchli czo czudnego do mnye przyniefz a ya thobye zaplaczą. *LibMal* 1544/91; *KromRozm II* o2v (2); *BibRadz Ex* 39/20; *SarnUzn* F6; *BudBib* cv; A onobys imo fie pućcił/ gdzie fie nam y od lámego podobieñftwá zley ktorey rzeczy wítrzymawác każą. 1. Tef: 5. v 22. *CzechRozm* 253 (5); *ModrzBaz* 121v; Abowiem taką moc y zwierzchność pímo s. ná wielu mieyfćách wyraża przez klucze/ iáko ono kędy opifuie złożenie iednego Bífkupá naywyższego/ á obranie inżzego *WujNT* 69.

»ono ... iż (a. że)« (98): a tam pokutowała za ono iż bałwaný chwaliłá *HistJóz* B4v; pamyanthayancz na ono yfz przyaczief przyacziefowiy pravemv by był na kray swyatha yesth powynyen *LibLeg* 7/31v; *MurzHist* M4v; *KromRozm II* d3 (7); *KromRozm III* E6v (4); *GliczKsiqz* F4; *RejFig* Aa5; *BibRadz 2.Mach* 8/19; *LeovPrzep* D; *RejAp* 19v (6); A przetho dobrze ono mowi Socrates in *Platonis Phaedone* około rofkofzy á boleći/ iż one poľpoľu człowiekowi nigdy nie przychodzą *GórnDworz* H8 (4); *RejPos* 3 (17); A iż to co się przyrodzeniu przeciwiá iefť gwałtowne/ trwálym być niemoże/ thedyć zá tym przydzie/ iż się z nowu [dusza] z ciály złącza: ztądże też ono przyść może/ że ciál zmartwychwítanie być ma. *KuczbKat* 90 (3); *RejZwierc* 17v (4); Iáko tedy to fálfz co tu Kálwin powiáda/ [...] ták ono ízczera prawdá/ że miedzy Lutrem y Zwingliufem wielkie á írogie o to fwary y nieprzyiázni były. *WujJud* 248v (4); *RejPosRozpr* c; *RejPosWstaw* [21³]; *BudBib* b2v (3); Przeciw temu mowię iż ono wielki iefť dowod y iáfny znák pokażenia/ że teto księgi miedzy łobą nie łą zgodne. *BudNT przedm* b2 (9); *CzechRozm* 57 (3); Stára ono miedzy ludźmi przypowieść/ że pocźciwość chowa náuki [*Vetus est verbum honore ali artes*]. *ModrzBaz* 135 (15); *SkarJedn* 64 (2); A Iakob chciał áby mu ono poprzyśiágl/ ífz mu pierworodność przedał. *SkarŻyw* 346; *CzechEp* 59 (4); *ReszPrz* 10; Z kąd y ono v Mędrcom/ ífz nie iefť to męftwo/ Bogáctwá zbierác *KołakCath* C3v.

~ *Połączenie*: »ono ... to« (1): bezpiecznie ie czytaią/ ná ono nie niedbaiąc/ áni o tem wiedząc/ że w tákim mnoftwie ksiąg [...] iefť *BudNT przedm* b. ~

»ono ... jako« (4): *KromRozm II* f2v; *Leop 4.Reg* 7/17; Gdy do niego przyfzedł Náthan prorok po onym iáko fię był zlfzedł z Betfábee. *BibRadz Ps* 50/2; tedy ma ná fwą ízkodę ono poprzyśiádz/ iáko to bydło záieté iefť na téy ízkodzie *SarnStat* 1160.

»ono ... jesli« (1): Ono mię też by namniey nieobrufzy/ iefťli fię komu nie wfzytko ípodoaba com tu nápifał. *ModrzBaz* 1v.

d. *Zapowiada pytanie zależne* (5) : Zażes onego nie czytał: Iáką Báchus przypowieść miał. *BierEz* D3v; każdą monetę ofobno przydawfzy przywiedz na wietfżą monetę przez ono yle niefie. *KłosAlg* D3; *BudNT przedm* bv; wízákże mi y ná ono powiedz czemu ták Ian s. mowi. *CzechRozm* 38v; *CzechEp* 191.

4. W funkcji zaimka nieokreślonego: jedno z dwojga (w korelacji z „to”) (15) : Ina rzecz/ mowić znośnyeyłfe to niż ono/ niżli/ lepłfe to niż ono. Bo lepłfe yedno drugyego/ kyedy oboye dobre. Ale kyedy mowę/ znośnyeyłfe to niż ono/ toć yuż dawam rozumyeć/ iż oboye złe/ ále to wždy mniey złe/ ktore znośnyeyłfe. *KromRozm I Cv*; Yelli powyefz/ To yáfnyeyłfe niż ono/ A mnye łye będye widzyáło/ iż nye/ Ale ono yáfnyeyłfe niż to/ ktoż nas tu rozwádzi. *KromRozm II r (4)*; gdyż też to nie jest żadnem prawem stanowiono, aby o tym abo o onym naprzod na sejmiech miało być radzono *Diar 24*; hoc magis afficit quam illud, To więcey człowieká poruża/ Pobudza albo roskofzuye nyżli ono. *Mącz 114c*; Perpetuo, Przewłączam/ przet fię trwam/ nieprzeftawam tego álbo onego czinić. *Mącz 292d (4)*; *RejAp 180v*; gdy ieden to lepiej/ a drugi ono obáczył y wypifał. *BudBib b3*; *CzechEp 179*.

** Bez wystarczającego kontekstu (1) : AEque turpe atque illud Ták żádnie yáko y ono. *Mącz 4c*.

IV. Zaimek rzeczowny (tylko f sg: ona, onej itp.): ta rzecz, to (2) : Otoż niewiedzieć/ ktora tu z tych dwu ieft prawdziwa y ktorey wierzyć. Bo to ták ná mię rzecz trudna / iáko y oná. [...] Gdy *fol. 153* znácznie dwu łobie Pánow y Bogow dowodzi *CzechEp 178*; gdyby iedno obaczyć w tey mierze niedoftátki łwoie chćieli/ y pámiętác ná oną/ iż piękna rzecz ieft/ kiedy człowiek wiele wie/ sílá rozumie/ ále żeby y łam łiebie znał. *GórnRozm H3*.

*** *Dubia (2)* : Item wewroczlawyu łtym tho wyerba spyotrkyem kufznyerczykyem a zon [!] łftarzicze vkradli 4 kóffulie y 2 waczky *LibMal 1550/157*; A on poštąpiwłzy zonąd mało/ virzál łakuba łyna Zebedeufzowego i łána brata iego/ téłz i ony/ a oni łięci oprawuią włodzi [*et ipsos in navigio componentes retia*] *MurzNT Mar 1/19*.

Cf 2. ONZE

MB, AK, KK, IM